Интервю

Румен Овчаров за лъжите и наглостта на правителството

Стр. 11

Балон

Увеличението на пенсиите не покрива инфлацията

Стр. 3

Битка за труд

ЕК реши да инвестира в младежта

Стр. 10

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 6 ДЕКЕМВРИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 283 (6387)

www.duma.bg

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА



Европа пред хегемонията на Германия

Заплахи, неприязнени реплики - преговорите по бюджета на ЕС за 2014-2020 г. разделят 27-те държави. За пореден път Берлин води хорото.

Стр. 13

Изложба

Непоказвани творби на Дали ще изненадват българите

Стр. 28

Решения

Съкращават 462-ма от домове „Майка и дете”

Стр. 3

Мотоциклетизъм

Заради инат на Дянков ще съдят България за 5 млн. евро

Стр. 31

Няколко думи



Ева КОСТОВА

Фалшиво

България е сред страните от ЕС с най-песимистични очаквания за финансовото състояние на домакинствата през 2013 г., сочи анализ на Евростат. Ха, че то вече не е новина! В това неловко очакване ние си седим три години, докато в тоталната криза сегашният кабинет е похарчил цели 83 млрд. лв. срещу 65 млрд. лв. при Тройната коалиция, когато социалните параметри бяха далеч по-човешки. Ние кърпим от трудно, по-трудно двата края, а управляващите все гледат да ни измъкнат черджето изпод краката. Потвърдиха го и вчерашните разисквания около поредния бюджет на мизерията. Пред фактите биха замълчали и боговете, но не и верните на ГЕРБ министри. А фактите, макар и известни, има нужда да бъдат повтарян: 3,7 млн. българи са застрашени от бедност и социално изключване според Евростат за 2011 г.; над 50 на сто от децата ни живеят в бедност; прецедент е, че през втората година на майчинството си жените трябва да оцеляват с един лев помалко от заложената 241 лв. линия на бедност; за три години не бяха повишени пенсиите на всички пенсионери, нямаше каквито и да било преизчисления и възрастните пак ще се озоват под прага на бедността, когато инфлацията ще е изяла и малкото обещавани им увеличения; от ВМЗ-Сопот са в стачна готовност, протестът ще бъде целодневен заради дължимите им по две работни заплати и по два аванса; заложеният дефицит в бюджета на фонд “Пенсии” е над 63 млн. лв. И т.н. А управляващите си припяват бодро как страната ни е сред отличниците по фискална стабилност и макроикономически показатели в Европа. Крайно време е да им кажем, че пеят фалшиво.

Посрещаме Никулден предимно с гръцка риба

Американският сом по-евтин от дунавския

На един от най-големите зимни празници Никулден българинът традиционно слага на трапезата си риба. Тази година обаче търговците предлагат предимно внос от Гърция, установи проверка на ДУМА.

Същевременно българската риба се изнася за съседна Румъния. “Каквото уловим, го пращаме на комшиите, защото ни плащат двойно повече”, признават рибари и търговци от Велико Търново и Русе. Стотици шарани вече са отплували към румънските трапези. Хитът в северната ни съседка е българската пъстърва. У нас килото върви по 9-12 лв., а оттатък Дунав - по 10 евро. По нашите магазини съседите най-често търсят шаран, сом, толстолоб и каракуда.

Търговците отбелязват, че търсенето на шаран тази година е много по-ниско в сравнение с минали години, въпреки че цената му не е променяна. Люспестата риба се предлага средно по 6 до 7,50 лв. килограма. Най-малките шарани тежат около три, а най-големите достигат до десет килограма. В някои търговски вериги цената им пада и до 5 лв./кг в замразен вид.

Почитателите на морски риби предпочитат пъстърва и скумрия, която в зависимост от това дали е замразена или прясна се предлага между 6,50 и 8,50 лв. В този диапазон може да се намерят още мерлуза (7 лв.), котлет от акула (8,90 лв.), хек (7,50 лв.), щука (8 лв.), сафрид (7,50 лв.), сом (7 лв.), мряна (7,50 лв.) и филе от толостолоб - по 7 лв./кг.

Любителите на пържената риба могат да изберат между дунавски сом за 12,80 лв. и американски сом за 8,50 лв. за кг.

Стр. 6

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА



Опорочената сесия на фонд “Научни изследвания” бе проба на шефовете в МОМН да видят дали могат да крадат и от парите на ЕС, дали ще реагираме, заявиха вчера младите учени от СУ, които организираха уличен протест срещу далаверите във фонда. Стотици учени скандираха “Мафия” и “Оставка!” пред МОМН

Стр. 4



БЪЛГАРИЯ, 51-ВИ ЩАТ НА АМЕРИКА

Стр. 24

ISSN 0861-1343

България

Спор между държава и община оставя Хасково без вода?

Управляващите отказват да възстановят 300 хил. лв. на кметството за магистрален водопровод

Спор за половин милион лева между държавата и общината може да остави половин Хасково без вода. Това стана ясно от взаимните заплахи, които си отправиха МРРБ и общината.

Ябълката на раздора се оказа магистрален водопровод. Договорът за изграждането е бил сключен в края на 2008 г. между община Хасково, държавното ВиК-дружество в града и фирмата "Райкомерс". Тогава държавата нямаше пари и се разбрахме общината да плати на изпълнителя, а после държавата да ни възстанови 300 хил. лв., но това не се случи, разказа кметът на Хасково Георги Иванов.

Докато спорът между държавата и общината тече, "Райкомерс" осъжда община Хасково да плати 500 хил. лв. Сега всеки месец плащаме по 30 хил. лв., обясни Иванов. По думите му на свой ред общината съди държавното ВиК да й възстанови претендираната сума.

За да получи по-бързо исканата сума от държавата обаче, кметът на Хасково отказва да участва в приемането на реконструираната водоснабдителна система "Ябълково". Така вече близо половин година обектът работи незаконно, защото официално не е въведен в експлоатация.

"На практика кметът изнудва държавата. За действията му съм сезирал МВР, министерствата на здравеопазването и на околната среда, както и Комисията за защита на потребителите", заяви зам.-министърът на регионалното развитие Добромир Симидчиев. По думите му крайната мярка, която ще е принудена да предприеме държавата, е да спре подаването на вода по този водопровод, защото той официално не е въведен в експлоатация. Това означава половин Хасково да остане без вода, но Симидчиев се надява да не се стига до крайната мярка.

Кметът на Хасково Георги Иванов обаче е непреклонен и твърди, че няма да приеме обекта по заема от ЕИБ, докато държавата не му плати за другия водопровод. Иванов е категоричен, че за всичко има документи и не е било на базата на устни договорки между него и предишното правителство.

ВОДАТА НА КОСТИНБРОД ОТРОВЕНА С АНТИФРИЗ

Водата на Костинброд е отровена с антифриз. Информацията е потвърдена от местното ВиК. Антифризът е попаднал в канализацията при авария, тръгнала от частен дом във вторник. Съобщението, че питейната вода е негодна за употреба, предизвика паника сред местните жители. Взети са проби от различни места в града, но няма опасност за целия град, тъй като водопроводите са на различни линии, обясниха експертите от ВиК. Според лабораторията на дружеството водата с попадналия антифриз в нея е отровна и препоръчаха да не се пие поне още ден-два, докато не бъде пречистена напълно.



Снимка БГНЕС

Президентът Росен Плевнелиев се срещна вчера в СУ "Св. Климент Охридски" с абсолвенти-отличници от всички университети

ОБС СЕ ОПЛАКАХА ОТ ЗАКОНОДАТЕЛНИ ПРОБЛЕМИ

Веселка ВЕНКОВА

Повечето от общинските съвети в момента не функционират нормално. Има редица проблеми, които трябва да бъдат решени в новия Закон за местното самоуправление и местната администрация. Това заяви Асен Гагаузов след среща на депутати от левицата с ръководството на Националната асоциация на председателите на общински съвети. Социалистите ще подготвят конкретни текстове и предложения, увери Димчо Михалевски.

Пред депутатите от Коалиция за България ръководството на Асоциацията сподели сериозни проблеми, с които се сблъскват общинските съветници. Акцент беше поставен върху приетото ограничение в заплащането им. "Упрекват ни, че искаме да бъдат увеличавани заплатите на общинските съветници. Ние искаме нещата да бъдат законодателно регламентирани", обясниха в парламента представители на Асоциацията от всички политически сили.

"Оказва се, че заради това че един човек е съветник, в края на месеца трябва да извади от собствения си джоб пари", подчерта изпълнителният директор на УС на НАПОС Делян Дамяновски. Висококвалифицирани съветници - лекари, юристи, инженери, напускат общинските съвети, твърди той. От изказването му стана ясно, че около 150 от близо 6-те хиляди общински съветници в страната са безработни и не успяват да получат обезщетенията си за безработица, защото се разписват срещу хонорар от стотина лева. Проблемите са решими само чрез законодателни промени, заявиха от асоциацията и поискаха връщане на предишното законово положение.

АБОНАМЕНТ 2013

Избери ДУМА

МОЖЕ ДА НАПРАВИТЕ АБОНАМЕНТ В
БЪЛГАРСКИ ПОЩИ ЕАД, ДОБИ ПРЕС ЕООД И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ПЕЧАТА

1 месец	23 лв.	3 месеца	70 лв.
6 месеца	140 лв.	12 месеца	280 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА

1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
6 месеца	12 лв.	12 месеца	24 лв.

ДУМА + ПРИЛОЖЕНИЕ Монд дипломатик

1 месец	2 лв.	3 месеца	6 лв.
6 месеца	12 лв.	12 месеца	24 лв.

Ново Време СПИСАНИЕ

1 месец	3 лв.	3 месеца	9 лв.
6 месеца	15 лв.	12 месеца	30 лв.

АКО ПЛАТИТЕ В АБОНАМЕНТНИТЕ ПУНКТОВЕ НА БСП В СТРАНАТА, ИНФОРМАЦИОННИЯ ЦЕНТЪР ИЛИ РЕДАКЦИЯТА ПОЛУЧАВАТЕ ОТСТЪПКА

- 5 лв. 3 месеца 65 лв. | - 10 лв. 6 месеца 130 лв. | - 20 лв. 12 месеца 260 лв.

Следователите възмутени от псевдореформите в съдебната система

Със специална декларация Управителният съвет на Камарата на следователите в България заявява, че членовете му ще се противопоставят категорично на "всички опити за пореден път да бъдат превърнати в изкупителна жертва на поредните псевдореформи в съдебната система". Документът е провокиран от изявления, касаещи следствието, от последните седмици във връзка със започващата предизборна кампания и предстоящия избор на главен прокурор.

"В свои интервюта кандидатите за главен прокурор - господата Сотир Цацаров и Бориславе Сарафов изразиха становища, свързани с налагането на нови кадрови и финансови ограничения върху следствието. Бяха посочени и някои неточни данни за натовареността на следователите. Нещо повече, партия "България на гражданите", домогваща се до властта, обяви намерението си да ликвидира изцяло следствието, въпреки конституционните пречки за това", възмущават се следователите.

Практиката досега е доказала, че ударите върху следствието всъщност дестабилизират досъдебното производство като цяло, изтъкват от Камарата на следователите. "Изходът от създалото се положение е в това следователите да бъдат достатъчно натоварени, съгласно разпоредбите на чл.194, ал.1, т.4 от НПК, заповедите и указанията на ръководството на прокуратурата и следствието", пишат те.

СЪКРАЩАВАТ 462-МА ДУШИ ОТ ДОМОВЕ „МАЙКА И ДЕТЕ"

Аида ОВАНЕС

С 462 бройки да бъде намален персоналът на домовете за медико-социални грижи (ДМСГД), планират от МЗ. Това е записано в проект за промяна на Постановление 256 на Министерския съвет. До два месеца от влизане в сила на постановлението директорите на домовете за медико-социални грижи за деца трябва да изготвят и министърът на здравеопазването да утвърди длъжностните разписания на лечебните заведения.

Аргументът на МЗ за оптимизацията е намаляването на броя на децата в домовете. В края на 2009 г. е имало 2203 деца на институционална грижа, в края на 2010 г. -2027, а към 31 декември 2011 г. са били 1833, но от 10 години общият брой на леглата е 3860, пише в доклада на министър Десислава Атанасова.

През 2011 г. в ДМСГД са постъпили 2508 деца, като от тях 41 са сираци или подхвърлени, а останалите с един или двама родители, съобщи през април НСИ. Над 63,5% са до 1 г., 14,7% - от 1 до 2 г., 10,7% - от 2 до 3 г., 11% - на 3 и повече. Изписаните през годината са 2565, като 171 са преведени в друга институция поради навършване на възраст, а 2394 са изведени от институциите чрез осиновяване или прилагане на различни мерки по Закона за закрила на детето.

България

Цитат на деня

„Вашите аргументи в дискусията бяха подвиквания, подсвиркванe и дебелашки забележки

Депутатката Валентина Богданова образно описа как мнозинството приема бюджета на държавата

Увеличението на пенсиите не покрива инфлацията

Веселка ВЕНКОВА

Увеличението на пенсиите от средно 9 процента, което управляващите гласуваха вчера, не покрива натрупаната от 2009 г. инфлация от 11,6 процента. Така думите на финансовия министър Симеон Дянков, че увеличението ще покрие инфлацията и че пенсионерите ще живеят по-добре от 2009 г., се оказаха лъжа.

От 1 януари до 31 март 2013 г. минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст да е 145 лв., а от 1 април 2013 г. - 150 лв., решиха вчера депутатите при второто четене на Закона за бюджета на Държавното обществено осигуряване за 2013 г. В момента минималната пенсия е 136 лв.

Управляващите оставиха майките с 240 лв. месечно

Мнозинството не подкрепи предложението на Коалиция за България за увеличаване на приходната част на Фонд "Пенсии" с 220 млн. лв. "Най-големият спад в приходната част на бюджета на Фонд "Пенсии" дойде от изключително високия ръст на безработицата в страната. 4 години без осъвременяване и 4 години без никакво движение на пенсиите. Какво се получи с т. нар. реформи в пенсионната система - през последните години имаше бум на пенсиониране. Вместо да изпишем вежди, извадихме очи", заяви бившата социална министърка Емилия Масларова. Обещахте годишните пенсии да бъдат увеличени с 40%, но всъщност направихте едно символично увеличение, припомни тя.

Мая Манолова предложи от 1 януари 2013 г. пенсията да стане 270 лв. Според нея е логично, след като се увеличава минимална заплата на 310 лв., да се увеличи и минималната пенсия. Хасан Адемов предложи минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст да е 150 лв. от 1 януари 2013 г., а не от 1 април, която определи като "случайно измислена дата". И неговото предложение бе отхвърлено от мнозинството.

Управляващите не изпълниха обещанията си към пенсионерите, заяви Янаки Стоилов. Доходите на пенсионерите трябва да следват промените в социално-икономическата среда и ако това условие не може да се изпълни, нека управляващите да станат и да обяснят защо не изпълниха обещанията си от началото на мандата, категоричен бе той.


Снимка БГНЕС

Мнозинството на ГЕРБ пренебрегна искането на опозицията обезщетението за втората година от майчинството да бъде обвързано с минималната заплата

Бюджетът на фонд "Пенсии", който вчера приеха депутатите, по приходите е в размер на 5 821 993 300 лв. От тях осигурителните приходи са 5 821 443 300 лв., а частта разходи и трансфери е 7 531 079 200 лв. Пенсиите за сметка на ДОО са в размер на 7 486 326 800 лв. Дефицитът по бюджета на Фонд "Пенсии" е 1 709 085 900 лв.

Мнозинството на ГЕРБ в парламента пренебрегна и искането на опозицията обезщетението за втората година от майчинството да бъде обвързано с минималната заплата и от 1 януари догодина да стане 310 лв. Това стана при обсъждането на приходната част в бюджета на ДОО за 2013 г. Предложението на кабинета е консолидираният бюджет на ДОО по приходите и трансферите да е 9 054 718 300 лв. И през 2013 г. обаче майките ще получават по 240 - с лев под прага на бедност.

Народните представители решиха дневният минимален размер на обезщетението за безработица през 2013 г. да е 7,20 лв. и удължиха работното си време до 20 ч.

СИНИТЕ ИСКАТ ОСТАВКАТА НА ДЯНКОВ

Управляващите превърнаха Здравната каса в донор на бюджета, а финансовият министър я направи лична касичка, заяви депутатът д-р Ваньо Шарков. От името на Синята коалиция той и д-р Петър Москов поискаха оставката на Симеон Дянков и обявиха позицията на сините за бюджета на НЗОК през следващата година. Според тях тази секторна политика на управляващото мнозинство е вредна, изцяло погрешна и се характеризира с бягство на държавата от законовите й задължения в сектора. Само за последните две години МФ откраднa поне 59 млн. лв. от здравните вноски на българските граждани, припомни Москов.

ВДИГАНЕТО НА ПЕНСИИТЕ

Пенсионирали се до края на 2009 г. - 9,8 на сто
Пенсионирали се през 2010 г. - 8,8 на сто
Пенсионирали се през 2011 г. 5,7 на сто
Пенсионералите се през 2012 г. - 2,2 на сто
Максималната пенсия става 770 лв.
Минималната пенсия - 150 лв.

България била притеснена от ракетата на КНДР

България изразява сериозна загриженост от намерението да изстреля ракета спътник в периода 10-22 декември, съобщиха от външното министерство.

Оттам уточниха, че това е нарушение на резолюции 1718 и 1874 на Съвета за сигурност на ООН и международните договорености, поети от КНДР. Подобен провокативен акт би възпрепятствал усилията за възобновяване на шестстранните преговори и установяване на траен мир и сигурност на Корейския полуостров.

МВнР призова властите на КНДР да се въздържат от по-нататъшни действия, които биха довели до изостряне на напрежението в региона, да спазват поетите международни задължения и да преразгледат това решение.

Дежурните похвали на Обама

Видеоклип, разпространен от датската телевизия, показва дежурните похвали, които президентът Обама използва при срещите си с лидерите на различни държави по света.

Ето как характеризира Обама ролята на всяка страна:

- ✓ **Обама към Торнинг Шмит - министър-председател на Дания:** *Вие сте един от най-верните ни и силни съюзници по света.*
- ✓ **Обама към Йенс Столтенберг - министър-председател на Норвегия:** *Вие сте един от най-близките ни и силни съюзници по света.*
- ✓ **Обама към холандския премиер Марк Рюте:** *Холандия е един от най-близките ни и силни съюзници.*

И така видеоклипът продължава с компилация на моменти от срещи с редица световни лидери, при които американският президент хвали страните с дежурната си фраза - Ирландия, Филипините, Австралия, Полша, Германия, Корея, Израел, Франция, Италия, Япония също са едни от най-силните и верни съюзници на САЩ.

Коментар четете на стр. 23

Основатели на СДС продължават да напускат партията

Веселка ВЕНКОВА

Поредният от СДС излезе кметът на Свищов Станислав Благов, който за четвърти мандат спечели доверието на избирателите в общината миналата есен. Малко по-рано в понеделник стана известно, че СДС е напуснал и лидерът на Синята партия в Плевен - депутатът д-р Цветан Костов, член на СДС от 23 години. Заедно с него си тръгват зам.-председателите на общинската организация Иван Илиев, Георги Велков и Лазар Николов.

Сякаш между другото председателят на СДС Емил Кабаиванов спомена, че от партията се бил самоизключил депутатът Михаил Михайлов - поради неплащане на членски внос. Не се разбра обаче дали това е станало ясно, след като Михайлов поиска оставката на цялото ръководство начело с Кабаиванов.

С твърдението, че Съюзът на демократичните сили ще приеме в листите и редиците си хора от ДСБ, ако партията на Иван Костов се разпадне, лидерът на сините разсмя публиката. Оказа се, че това условие не е задължително за ГЕРБ например или други десноцентристки политически сили, които сините призоваха към обединение с нарочна политическа декларация по случай 23-та годишнина от създаването на коалицията СДС. Разбра се, че СДС отива на избори с трите сакрални букви и с хора, които "дори да са напуснали партията, не са вредили на развитието й".

ФОНДАЦИЯ „БУЗЛУДЖА"
ви кани на
МЕЖДУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЯ
„ЕДИН ДРУГ ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ Е НУЖЕН И ВЪЗМОЖЕН:
Искания на Левицата относно икономическата и финансовата политика на Европейския съюз",
която ще се състои на 08.12.2012 г. от 10:00 до 17:00 часа в гр. София, парк-хотел "Москва", зала "Киев"
ПРОГРАМАТА ВКЛЮЧВА:
Проблеми на договорните основи на икономическата и финансовата политика на Европейския съюз
Д-р КРИСТИЯН КРИСТЕН, референт по икономическа политика на парламентарната група на немската левица в Бундестага
Икономическата и финансовата криза в Европейския съюз - анализ на възникването и развитието на кризата на европейско ниво
Проф. ИВАН АНГЕЛОВ, член-кореспондент на БАН
Последици на кризата в отделните европейски страни и специфичните национални стратегии на левицата
СТЕФАНИЯ ЙОРГАКАКУ, икономист, научен сътрудник на парламентарната група на Сириза в гръцкия парламент
МАТИАС БЕНИК - председател на АТТАС - Унгария
Леви алтернативи за социален, солидарен и демократичен Европейски съюз
АНДРЕЙ ХУНКО, депутат в немския Бундестаг, член на ПАСЕ
Алтернативни политики за излизане от финансово-икономическата криза на ЕС
Проф. РУМЕН ГЕЧЕВ, професор в УНСС, вицепремиер и министър на икономиката 1995-97 г.
Конференцията се организира с подкрепата на фондация „Роза Люксембург")
ROSA LUXEMBURG STIFTUNG
SOUTHEAST EUROPE
ВХОД СВОБОДЕН! ОЧАКВАМЕ ВИ!

България

Нов драстичен разрив между Игнатов и учените

Министърът „ни чул, ни видял" нарушения в научния фонд, стотици изследователи скандираха „Оставка!" и „Мафия"

Велиана ХРИСТОВА

Нов драстичен разрив между учените и министър Сергей Игнатов завърши вчера протестът пред МОМН, организиран от млади учени от Физическия факултет на СУ. Прави се шести одит във фонд "Научни изследвания" (ФНИ) и от 2009 г. до момента фрапиращи нарушения няма, заяви министърът. Цял час пред журналисти и пред двама от организаторите на протеста той се прави на "ни чул, ни видял" за каквито и да било нарушения. Накрая организаторите на протеста гл.ас. Виктор Атанасов и доц. Христо Димов от Физическия факултет на СУ напуснаха залата с думите: "Говорим със стената, няма смисъл".

Стотици докторанти, преподаватели от Софийския университети и учени от БАН се събраха в студа под мокрия сняг да протестират срещу опорочения конкурс на ФНИ и в подкрепа на подписката, с която се настоява конкурсът да бъде преразгледан. "Оставка!" и "Мафия" скандираха те и надуваха свирки. Учените носеха плакати: "За да има наука, Игнатов вън от тука", "ФНИ-рай за Калинки и Блондинки" и пр. Издигнаха и макет с три чифта оцапани боксерки и надпис: "Бельото като дискурс. Азарофф ЕООД, запазена марка". Постерът - намек за фирмите, на които ФНИ раздава парите за псевдонаучни теми, остана пред МОМН в края на протеста. Игнатов реши да приеме двама парламентьори - Виктор Атанасов и Христо Димов. "Без медиите не се качваме, защото министърът лъже", заяви Атанасов.

По време на срещата Игнатов не отговори на нито един въпрос и постоянно питаше какво пише в правилника на фонда. Оказа се, че за 20 дни в течение на скандала той не се е осведомил за нито един от фактите и за примерите за фирми, спечелили пари за наука, без да имат научен предмет на дейност. Вътрешният финансов одит щял да продължи да проверява конкурса. Игнатов обяви, че от 10 декември нататък учените с некласирали се проекти могат да видят рецензиите си. Протестиращите подозират, че тези рецензии се пишат в момента. В това време обаче всичките 14,8 млн. лв. вече ще са раздадени за проекти, от които една трета са на фирми и лица, приближени до шефовете на фонда и НБУ. В ЕС се разрешава частни фирми да наемат хора и да кандидатстват за пари за наука, изрече дословно Игнатов. Всъщност ЕС забранява фирми без научна дейност да участват в конкурсите, това могат да правят единствено научни центрове към предприятия. "В България се извършва геноцид над истинската наука и се финансира шаманство", заяви доц. Димов, преди двамата с Атанасов да напуснат залата.

От ФНИ вчера съобщиха, че "всички класирани организации и сдружения" отговаряли на изискванията на ЕС. Според учените това е наглост. А президентът Плевнелиев се изказа, че би "окуражил министър Игнатов да обясни за фонда пред парламента", понеже само ще спечели от прозрачността, която била характерна за тази власт.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА



Учените са категорични, че Сергей Игнатов прикрива далаверите във фонда

Физиците: Извършва се геноцид над истинската наука, парите се дават за шаманство

Гл.ас. Виктор Атанасов: Няма да спрем да се борим



Сутринта Игнатов каза, че протестът ви бил политически...

- Нищо подобно, протестът ни е за правила и е провокиран от драстичните нарушения в начина, по който се финансира науката. Тези нарушения излязоха наяве в хода на сесията на конкурса тази година. Ние сме дошли тук да се борим за правила, за яснота, а не за пари.

Вие лично кандидатствахте ли с проект?

- Да, той е отхвърлен. Темата ми беше за графен - нов и много перспективен материал, за него бе дадена Нобеловата награда през 2010 г.

Според Игнатов във фонда нещата са наред, а ако има нарушения, те трябвало да се доказват.

- Ако министърът продължава да твърди тези лъжи, нека да вземе нашите искания и аргументи, те са депозирани при него, искаме преразглеждане на разултатите. Освен това никой не знае с какви точки са класирани одобрените проекти, в кои приоритетни области са, кои комисии са ги оценявали, няма достъп и до рецензиите, затъмнението е пълно. В предишни сесии е имало манипулирани рецензии, сега дори не са си дали труда да пишат рецензии.

Оттук нататък какво?

- Нашите искания са ясни. Внесли сме нашето писмо с подписката и аргументите ни в НС, искаме преразглеждане на конкурса. Общото събрание на БАН също обяви ясна декларация. Продължаваме битката.



БСП ИСКА СТОЛИЧАНИ ДА УЧАСТВАТ В ЗАСЕДАНИЯТА НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ

Деси ВЕЛЕВА

Общинските съветници от БСП в София предлагат изменение на правилника за работа на СОС, което да предвижда и граждани да могат да участват в заседанията му. Докладът с предложенията е внесен от Борис Цветков, Панайот Бончев и Иван Мечков. Според тях практиката в месеците след приемането на новия правилник за дейността на Общинския съвет е показала, че досегашните искания на БСП са правилни. Те са връщане на питанията към кмета в началото на заседанията и определяне на места в залата за граждани, желаещи да присъстват и участват. Затова от БСП искат да се регламентира начинът на изказванията им и внасяне на предложенията им. Според общинските съветници столичани трябва да имат право да стоят на балкона на заседателната зала и във фоайето пред нея. В предложението на червените съветници е записано още и да се осигури излъчването на сесиите на екран в приемната на ул. "11 август" в София.

Общинарите от БСП от месеци по време на заседанията настояват питанията към кмета да не бъдат поставяни като последни точки в дневния ред. Шефът на СОС Елен Герджиков обаче отказа да се вслуша в исканията им.

БИВШ ШЕФ НА БЛС АГЕНТ НА ДС

Бившият председател на Българския лекарски съюз от 2002 до 2009 г. Андрей Кехайов е бил нещатен сътрудник на Държавна сигурност. Това обяви комисията по досиетата вчера, след като направи проверка за принадлежност към ДС на служителите на ръководни постове в лекарския съюз. Кехайов се е водел като агент в ДС с псевдоним "Жеко". Проверката е установила, че той е продължил да сътрудничи към секретните служби и след 10 ноември 1989 г. Сътрудници на ДС са били още сегашният член на УС на организацията Георги Ставракев и бившият член на УС до 2009 г. Стайко Спиридонов, председателят на Контролната комисия до 2009 г. Стоян Чакъров и Тодор Чернев, член на УС до март 2012 г.

България

Българите - песимисти за финансите си догодина

Под повърхността на стабилността в България дебне недоволство, алармира „Файненшъл таймс”

Повече от 40% от българите са песимистично настроени относно финансовото си състояние през идващата 2013 г., сочи един от последните анализи на Евростат. България оглавява класацията по негативни очаквания на страни членки на Европейския съюз. Според статистиката на Евростат най-големи песимисти в ЕС са гърците - 45 на сто са песимисти по отношение на финансовото си бъдеще догодина. Освен България с негативни нагласи у повече от 40% у населението в класацията попадат още Унгария, Малта и Португалия, Литва и Италия.

Най-оптимистично настроени за финансовото си бъдеще през 2013 г. са гражданите на Дания, Норвегия и Люксембург, където нивото на песимизъм е под 10 на сто. Позитивни нагласи има във Финландия, Англия, Румъния, Естония и Холандия. Жителите на Полша, Белгия, Франция, Германия и Чехия се намират в средата на класацията, изготвена от Евростат. Статистиката отчита, че около 25% от жителите на ЕС живеят във финансови трудности, а ситуацията между 2008 г. и 2010 г. се е влошила в 17 от 27-те страни членки на ЕС. ДУМА припомня, че според Евростат най-засегнати от финансовата криза са българите заедно с жителите на Гърция, Латвия, Румъния, Испания, Португалия и Кипър.

Междувременно британският икономически всекидневник “Файненшъл Таймс” алармира, че под привидната стабилност в България дебне обществено недоволство. В свой материал, озаглавен “По криволичещия път към стабилността” медията цитира президента Росен Плевнелиев, който заявява, че страната е “абсолютен остров на стабилността”. “Това твърдение се изказва от мнозина високопоставени български представители и в него има истина”, коментира авторът на статията Нийл Бъкли. Той добавя, че България е с един от най-ниските бюджетни дефицити и държавни дългове в ЕС и е една от само 3 страни заедно с Финландия и Дания, които покриват изцяло Маастрихтските критерии за членство в еврозоната.

“Под повърхността на стабилност обаче дебне недоволство за състоянието на демокрацията, за това колко още трябва да се направи в борбата срещу корупцията и организираната престъпност и за нуждата от значителни реформи за укрепване на перспективите за растеж”, предупреждава материалът на “Файненшъл таймс”. Авторът подчертава, че България остава най-бедната страна в ЕС с най-ниска средна заплата. “Който и да спечели изборите догодина, ще се изправи пред големи предизвикателства, за да гарантира, че България ще се възползва в пълна степен от позначително подобряване на икономиката на ЕС и за да осигури нужния растеж за стопяване на изоставането от по-богатите членки на ЕС”, пише вестникът.

Отборът ни по роботика с пореден успех

Отборът ни по роботика за втора поредна година се класира за финалите на състезанието FIRST LEGO League в Германия. Така българските деца ще имат възможността на 12-13 януари 2013 г. да защитят четвъртото си място от миналата година.

Осемте българчета в отбора се срещнаха на полуфиналите в Словакия с над 140 деца от 18 европейски отбора и успяха да се класират на първо място за финалите в Германия. Там те ще премерят сили с 24 отбора, които са се класирали след регионално ниво и полуфинали в цял свят.

Състезанието включваше четири категории - представяне на научноизследователски проект, техническо интервю, игра с роботите и отборна игра. Освен първи в генералното класиране българчетата грабнаха и 2 първи места в категориите техническо интервю и игра с роботи.



Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Областното управление “Пожарна безопасност и защита на населението” във Варна проведе Ден на отворените врати вчера. На посетителите бяха показани техниката и съоръженията на звеното. По-късно бяха демонстрирани техники за спасяване на пострадали

БХК съди България за трето дете, починало в дом

Българският хелзинкски комитет завежда в Европейския съд по правата на човека в Страсбург трето поредно дело за дете, загинало в социален дом. Става въпрос за починалия през 2006 г. 14-годишен Борис, настанен в социалната институция в с. Петрово, Благоевградско. Момчето умира от дизентерия, причинена от лоша хигиена. В същия дом избухват няколко епидемии от заразата, след което умират и други деца. Преди да бъде заведен в болницата, където умира, Борис е държан 8 дни в дома, без диагноза и назначено лечение, посочват от БХК.

Борис е изоставен на 18 дни и страда от патологично недохранване от третата си година. Тази му болест се задълбочава през годините, като не е предприето нищо, за да му се помогне, Когато умира на 14 г., той тежи 8 кг.

Разследването за смъртта му приключва без осъдени. Прокуратурата приема, че смъртта му е естествена заради заболяването му - синдром на Даун, което снижило имунитета му. Според прокуратурата хората със синдрома по правило умират и Борис не прави изключение, коментират от Хелзинкския комитет. Прокуратурата игнорира епидемиите от дизентерия в дома и санкциите, наложени от РИОКОЗ заради тях. Според нея дизентерията била “нормална за големи колективи от деца”.

Поругаха паметника на Пенчо и Петко Славейкови

Паметникът на Пенчо и Петко Славейкови на столичния площад “Славейков” осъмна вчера оцветен. Брадата и мустаците на Пенчо Славейков бяха изрисувани в лилаво.



Снимка БГНЕС

Изрисуваното лице не направи впечатление на хората в снежния ден. Тези от тях, които го забелязаха, не харесаха стореното. Според тях това е подигравка с един от строителите на съвременна България. Някои от хората казаха, че ако е шега, то тя е неуместна. Незнайно защо, но само синът от двамата поети бе изрисуван, а фигурата на бащата Петко Славейков остана непокътната.

116 машини чистят София със соли

116 машини обработват от вчера пътните участъци в София със соли против заледяване, съобщиха от Столичната община. Работата започна първоначално в районите “Витоша”, “Панчарево” и част от “Слатина”, където сутринта заваля сняг. През нощта срещу сряда 47 човека са получили подслон и храна в Кризисния център за бездомни лица в “Захарна фабрика”.

Над 35 пациенти с травми заради зимната обстановка потърсиха помощ в спешния травматологичен кабинет на “Пирогов” до 13 часа вчера. Пострадалите са на възраст между 60 и 70 години.

Жълт код бе обявен за 6 области на Западна и Северозападна България вчера заради очаквания за обилни валежи от сняг. Отрицателните сутрешни температури и дъждът станаха причина на места в Западна България да се образуват поледици.

Заради усложнената зимна обстановка тежкотоварен автомобил аварира и затвори пътя между Варна и Добрич.

Център за бедстващи пътници през зимата отвори врати в Бяла, като от неговите услуги ще се ползват пътуващите по направлението Русе-Бяла-София. Той е подготвен да приема хора с малки деца, закъсали пътуващи, чужди граждани. Ще се обслужва от доброволците на БЧК.



СТАДИОНЪТ НА БИСТРИШКИТЕ ТИГРИ СЕ ДАВА ПОД НАЕМ ЗА 643 ЛВ.

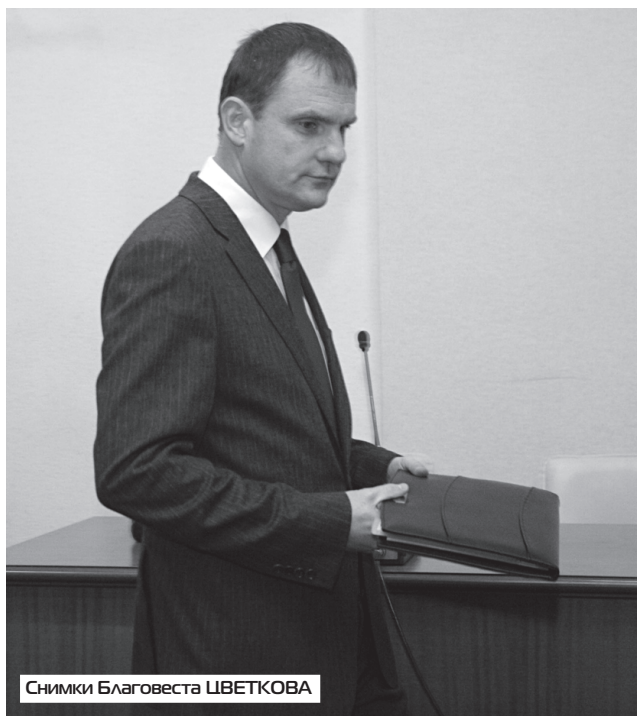
Заради липса на пари за поддръжка Столичната община смята да даде под наем стадиона на Витоша (Бистрица) срещу 643 лева на месец. Тимът стана известен с това, че в него играе премиерът Бойко Борисов, а играчите му ползват правителствения самолет.

Предложението за отдаване под наем е на районния кмет на Панчарево Димитър Сичанов. Той иска терените с площ от 26 дка да се дадат под наем за срок от 10 години срещу въпросния наем и инвестиционна програма за поддържане и подобрението на стадиона.

“Разположението на обекта е в подножието на Витоша и удобната транспортна връзка дават възможност за създаване на много добра ефективна спортна база, от която се нуждаят жителите, децата, юношите и гостите на района”, пише в доклада си Сичанов. Идеята е наемодателят да печели от предоставянето на обекта за ползване срещу плащане. Финансовата обосновка на общината показва, че той би печелил, защото в района има вилни зони, а и досега обектът е бил спортен. Районният кмет предлага при провеждането на конкурса да се преценява обществениият принос на кандидата в спорта и дали инвестиционната му програма е финансово обезпечена.

Икономика

С до 9% по-евтино синьо гориво обеща „Булгаргаз”


Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Около 184 млн. лева са задълженията на всички топлофикационни дружества към “Булгаргаз”, от тях 167 млн. лева са на “Топлофикация-София”, обяви Димитър Гогов

С дълговете си от 167 млн. лв. „Топлофикация-София” премина границата на търпението, обяви Димитър Гогов

“Булгаргаз” ЕАД ще намали цената на природния газ с около 9% от 1 януари, но точният процент ще стане ясен в понеделник. Това каза Димитър Гогов, изпълнителен директор на “Булгаргаз”, на пресконференция вчера. Гогов уточни, че ако има промяна в този процент, тя няма да е значителна и ще бъде в стотните. Официалното предложение на дружеството ще бъде предоставено на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране (ДКЕВР).

Припомняме, шефът на ДКЕВР Ангел Семерджиев заяви, че с колкото падне цената на газа, с толкова най-вероятно ще поевтинее и парното от 1 януари.

Изчакваме последния срок за обявяване на предложението, защото цената може да се промени всеки ден, като се има предвид промяната на валутния курс на долара, отбеляза Гогов. Той посочи, че след определяне на точния процент за намаляване на цената ще бъде съставен график за клиентите на доставчика.

Клиентите ще имат право да избират дали да предплащат заявката, или да използват банков депозит. Такива са условията и за “Булгаргаз” в договора му с руския доставчик “Газпром”. Правата на доставчика ще бъдат запазени и чрез въвеждането от началото на следващата година на ежедневно следене на потреблението на всеки един потребител, смята Гогов. Нашата задача е през зимния период на 2012-2013 г. да набавим максималното количество природен газ и да го реализираме на пазара, за да може в летните месеци с този капацитет да внедрим повече газ. Ако това се осъществи, цената на газа през следващия зимен сезон на 2013-2014 г. ще е по-изгодна от цената на този газ, който в момента е в хранилището, добави още Димитър Гогов.

Задълженията на “Топлофикация-София” към “Булгаргаз” ЕАД към момента са 167 млн. лева, като смятам, че това вече прекрачва границата на търпението, категоричен бе шефът на “Булгаргаз”. Гогов уточни, че задълженията към доставчика на всички топлофикационни дружества са около 184 млн. лева към вчерашна дата, но тази сума непрекъснато се променя.

График за разплащане на задълженията на “Топлофикация-София” е направен още през 2009 година, но не смятам, че когато, погасявайки сметките си, натрупваш допълнителни задължения, изобщо може да става въпрос за разплащане, категоричен бе Димитър Гогов. Той заяви, че “Булгаргаз” има желание да доставя газ и иска да води добър диалог с клиентите си, но няма как всичко да е за сметка на доставчика. Според него столичната топлофикация изпитва затруднения заради ниската събираемост на сметките от своите потребителите, но трябва да се намери решение на проблема.

Апелирам към всички потребители на “Топлофикация-София” да намерят вариант да погасят задълженията си, защото тази неприятна ситуация се отразява на всички, призова Димитър Гогов.

До 3000 лв. глоба за незаконно отсечено коледно дръвче

Масирани проверки за добив, транспортиране и продажба на коледни дръвчета е започнала от началото на декември Изпълнителната агенция по горите (ИАГ), съобщиха от пресцентъра на агенцията. Служителите от специализираните звена към агенцията и горските инспектори от регионалните дирекции по горите ще извършват постоянен контрол на добива на коледни елхи, иглолистна зеленина и дрянови клони. Добивът на коледни елхи ще се извършва при спазване на разпоредбите на Закона за горите. При установяване на нарушения санкциите за физически лица са от 50 до 3000 лева, а за юридически от 100 до 5000 лева.

Транспортирането на отсечените дръвчета ще става задължително с превозен билет. В него трябва да бъдат вписани данни за продавача и купувача, дата и час на тръгване на превозното средство, вид и количество на превозваните дръвчета или зеленина и клони. Също така ще се посочват и данни за документа, въз основа на който ще бъдат добити, придобити или получени елхите. Директорът на съответното държавно горско или ловно стопанство ще оправомощава длъжностни лица, които ще издават превозните билети. Такъв документ може да бъде издаден и от лице, регистрирано за упражняване на лесовъдска практика.

КТБ увеличава капитала си с 6 млн. лв



Корпоративна търговска банка (КТБ) ще увеличи капитала си с до 6 млн. лв. Това е решено на извънредното Общо събрание на акционерите на банката, което се е провело на 4 декември. Капиталът ще бъде увеличен до 66 млн. лв. Емисионната стойност на новоиздадените 600 хил. бр. акции ще бъде 156.47 лева. Увеличението ще се счита за успешно, ако бъдат записани и платени 50% + една от новите акции.

ЧЕЗ спира плановите ремонти до 9 декември

В периода 6-9 декември няма да се извършват планови ремонти, свързани с прекъсване на електрозахранването в обслужваната от ЧЕЗ територия, включително зимните курорти Боровец, Банско, Добринище, съобщават от ЧЕЗ.

Така ще се подсигури комфорт на клиентите на компанията в Западна България за Никулден и традиционния студентски празник. “Никулден е празник с традиции, който се отбелязва в почти всяко семейство и нашата цел е подготовката за него да протече уютно и спокойно във всяка къща. Помислили сме и за студентите, защото не искаме нищо да помрачи настроението им на техния ден. Желаем на всички празнуващи весели празници. Надяваме се и климатичните условия да са на наша страна”, каза Петър Докладал, регионален мениджър на ЧЕЗ за България.

В случай на възникнали аварии клиентите могат да се свържат с денонощната информационна линия на ЧЕЗ 0700 10 010.

О Б Я В А

Община Белене обявява публичен търг с тайно наддаване за продажба:

1. **Поземлен имот** - АВТОГАРА БЕЛЕНЕ с идентификатор 03366.602.1114 с площ 4883 кв.м, ведно със застроените в него сграда с идентификатор 03366.602.1114.1 със застроена площ (ЗП) - 193 кв.м на два етажа в гр.Белене.

Начална тръжна цена (НТЦ) - 412 650 лева без ДДС.

2. **Поземлен имот** - БИВША ЗДРАВНА СЛУЖБА ДЕКОВ с площ 2315 кв.м, ведно със застроените в него Гараж със ЗП-20 кв.м и Масивна двуетажна сграда със ЗП-130 кв.м по ЗРП на с.Деков, община Белене.

Начална тръжна цена (НТЦ) - 22 320 лева без ДДС.

3. **Общински земеделски имоти** в землището на с.Петокладенци, община Белене, както следва:

№	имот №	Местност	НТП	Кат.	Площ /дка/	НТЦ /лева/	АОС №
1.	136	----------	Изоставена нива	VI и V	27,752	**11100,8**	428
2.	137	----------	Изоставена нива	VI и V	52,337	**20934,8**	427
			ОБЩО		80,089	**32035,6**	

Публичният търг ще се проведе на **27.12.2012 г.** (четвъртък), а при неявяване на кандидати на **3.01.2013 г.** (четвъртък) от **14.30 часа** в зала №26 на Административната сграда на община Белене.

Оферти с депозити за участие в публичния търг в размер на 10% от НТЦ за всеки от обектите, **запечатани в непрозрачен плик**, ще се приемат до **16.30 часа на 21.12.2012 г.** (петък), съответно до **16.30 часа на 2.01.2013 г.** (сряда) в деловодството на община Белене - стая №10, след заплащане на същите по сметка (IBAN): BG61 STSA 9300 3359 4547 00, BIC: STSA BGSF в „Банка ДСК“ ЕАД.

Цената на тръжните документи е 100 лева с включен ДДС за обектите и те могат да се получат в същите срокове до 16.00 часа на 21.12.2012 г. (петък), съответно до 16.00 часа на 2.01.2013 г. (сряда) в стая №12, след заплащане на същите по сметка (IBAN): BG74 STSA 9300 8459 4547 00, код за вид плащане 44 80 07, BIC: STSA BGSF в „Банка ДСК“ ЕАД.

При отказ за подписване на Договор от спечелилите участници **внесените депозити не се възстановяват**.

Оглед на обектите може да се извършва всеки работен ден, след закупуване на тръжни книжа, с представител на общината.

За допълнителна информация - тел.(0658) 3-10-61 инж.Пламен Петров

КМЕТ:
/Петър Дулев/

Посрещаме Никулден с гръцка риба

Светлана ВЕЛЕВА

От стр. 1



Почитателите на морски риби предпочитат пъстърва и скумрия, която в зависмост от това дали е замразена или прясна се предлага между 6,50 и 8,50 лв. В този диапазон може да се намерят още мерлуза (7 лв.), котлет от акула (8,90 лв.), хек (7,50 лв.), щука (8 лв.), сафрид (7,50 лв.), сом (7 лв.), мряна (7,50 лв.), и филе от толостолоб - по 7 лв./кг.

Любителите на пържената риба могат да изберат между дунавски сом за 12,80 лв. и американски сом за 8,50 лв. за кг. Почитателите на средиземноморските риби имат избор между лаврак за 15-17 лв., ципура за 16-18 лв. и милокоп на цена от 21,80 лв. за кг. По-високи са цените и на моруната (16 лв.), лаврака (до 16 лв.), октопода. Деликатесният калкан е средно по 18 лева. Голямо е търсенето и на филе от бяла риба, които се предлагат средно по 12 лв./кг. Паламудът може да се намери за около 14 лв., но той е замразен и е с произход Еквадор. Най-евтино могат да се намерят таваник (2,50 лв.), толсотолоб (2,50- 3,50 лв.) и филе от пангалус (5,50 лв.).

Традиционно потреблението на риба у нас е слабо, което ни нареджа сред страните с най-ниска консумация на риба на глава от населението - 5.4 кг на човек годишно. За сравнение, за света тази цифра е 18.6 кг на човек годишно, за Европа тя е 22 кг на човек, за Азия - 20.7 кг на човек, а в Северна Америка е 24.1 кг. Най-високо е потреблението на риба в Китай, където годишната консумация на човек възлиза на 31.9 кг.

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Прогнозират поскъпване на зърното

Средните цени за страната през седмицата са на нива: пшеница с високи хлебопекарни качества - 449 лв./т без ДДС; пшеница с ниски хлебопекарни качества - 428 лв./т без ДДС; фуражен ечемик - 401 лв./т без ДДС; пивоварен ечемик - 400 лв./т без ДДС; царевица - 416 лв./т без ДДС; слънчоглед - 851 лв./т без ДДС; рапица - 881 лв./т без ДДС.

През първата седмица на месец декември традиционно търговията със зърнени и маслодайни култури в страната е спокойна както по отношение на количествата, така и по отношение на ценовите равнища. Търсенето на отделните видове зърно се определя като нормално за този период на годината.

Към 26-и цените на отделните видове зърно в страната запазват нивата си. На този етап отчитаме продължаващ от миналата седмица възходящ тренд на средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества. Към момента повечето земеделски производители изчакват да се стабилизират житните котировки на международните пазари, като прогнозите са за ценови възход на вътрешния ни пазар през месец декември.

Отчита се повишение на количеството зърно, напуснало страната, спрямо същия период на миналогодишната реколта при черния маслодаен слънчоглед и пшеницата съответно с 1,7% и 3,8%, докато при ечемика, рапицата и царевицата отбелязваме спад, съответно с 0,7%, 66,1% и 82,7%.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за наблюдаваната седмица възлизат на 43 088 т, което е с 16 280 т помалко спрямо предходната седмица. По видове зърно и зърнени продукти са, както следва: 7095 т пшеница; 3298 т ечемик; 16 987 т черен маслодаен слънчоглед; 10 376 т царевица; 1960 т рапица; 997 т оризова арпа; 28 т овес; 23 т ръж; 615 т шарен слънчоглед; 21 т просо; 1074 т кориандър; 115 т карго; 187 т ориз; 312 т брашно.



Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 26.11.2012 г. ситуацията на пристанищата е, както следва:

На пристанище Варна се товарят: 32 000 т пшеница, от които 27 000 т за Либия и 5000 т за Ливан и 300 т царевица за Кипър.

На пристанища Бургас се товари 10 200 т пшеница, от които 6600 т за Италия и 3600 т за Гърция и 3000 т ечемик за Кипър.

На пристанища Балчик се товари 7000 т пшеница за ЕС.

На дунавските пристанища се товари: Сомовит - 1500 т царевица за Румъния; Свищов - 1500 т царевица за Румъния.

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества за реколта 2012 година през изтеклия период бележат леко покачване в сравнение с предходната седмица и са в рамките на 430 до 470 лв./т за различните области. В областите в близост до пристанищата (Варна, Добрич и Шумен), диапазонът на цените, на които се осъществяват сделки, е от 480 до 490 лв./т без ДДС. В повечето райони на страната има активно търсене, но предлагането е слабо предвид очакванията за ръст на изкупните цени в началото на 2013 година. Средната цена на пшеницата с високи хлебопекарни качества в страната за периода е на ниво от 449 лв./т без ДДС и това представлява ръст от 5 лв./т повече спрямо миналата седмица.

За същия период на предходната година средните цени на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 290 - 330 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 306 лв./т без ДДС или отчетеният ръст е от повече от 46 на сто.

При пшеницата с ниски хлебопекарни качества изкупните цени през наблюдавания период остават без изменение и се движат в ценовия диапазон от 410 до 450 лв./тон без ДДС. Средната изкупна цена за страната е на равнище от 428 лв./т без ДДС и тя остава без промяна вече втори месец. През месец октомври тази година цената достигна 428 лв./тон без ДДС и се задържа стабилна. Все пак трябва да припомним, че през тази година качеството на пшеницата е високо и почти не се предлагат на пазар количества пшеница с ниски хлебопекарни качества.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на пшеницата с ниски хлебопекарни качества бяха в рамките на 280 - 300 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 290 лв./т без ДДС и това представлява ръст на изкупните цени през 2013 г. с 48 на сто.

Цените на пивоварния ечемик за последната седмица не търпят изменение в сравнение с предходната седмица и са в границите от 390 до 410 лв./т без ДДС. Средната цена на пивоварния ечемик в страната остава на равнище от 400 лв./т без ДДС. Анализът на търговията с пивоварен ечемик сочи, че от месец септември цената е стабилна и няма промени, което означава, че в производителите няма количества, които да се предлагат на пазара. Това е по-скоро цена на търговците, които изчакват ръст в цената на международните пазари.

За същия период на предходната година средните цени на пивоварния ечемик са били в границите на 350 - 360 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 354 лв./т без ДДС, или отчетеният ръст на цените през 2012 г. е с 13 на сто.

Цените на фуражния ечемик през изтеклия период са без изменение от миналата седмица и се движат в рамките на 380 - 410 лв./т без ДДС. Средната цена на фуражния ечемик в страната за отчетния период е 401 лв./т без ДДС. И тук следва да отчетем, че изкупната цена на фуражния ечемик остава постоянна величина от месец септември. В земеделските стопанства ечемик няма, а количества по-скоро има в търговците. Следва да се припомни, че през настоящата година количествата ечемик, които бяха произведени, бяха в размер на 645 хил.т и това е спад с 5.6 на сто спрямо 2011 г.

За сравнение през миналогодишната реколта средните цени на фуражния ечемик бяха в рамките на 340 - 350 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 346 лв./т без ДДС, или през 2012 г. се отчита ръст спрямо същия период на миналата година с 16 на сто.

При брашната на едро средните цени на трите основни типа брашна през изминалата седмица се стабилизираха след месец септември, когато бяха отчетени най-високите ценови равнища за страната за годината. Средните цени на брашната по типове са, както следва: тип “500” - 770 лв./т; тип “700” - 728 лв./т; тип “1150” - 719 лв./т. Средната цена на брашното на дребно е на ниво от 1,13 лв./кг с ДДС.

За сравнение през същия период на миналата година средните цени по типове брашна се движеха в следния диапазон: на тип “500” - 648 лв./т с ДДС; тип “700” - 627 лв./т с ДДС ; тип “1150”- 575 лв./т с ДДС. Средното увеличение на цените на брашната през 2012 г. спрямо същия период на 2011 г. е с 19 на сто.

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеницата реколта 2012 година за периода 01.07. 2012 - 26.11.2012 г. е 1 609 075 т (1 563 587 т за ЕС и 45 488 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза на 1 581 700 т, което е с 27 375 т повече за настоящата година, или ръст с 1,7%.

Общото количество брашно по оперативна информация от реколта 2012 година, напуснало страната за периода, е 23 347 т. Към същата дата на миналата година напусналото количество брашно е 8300 т, което е с 15 047 т повече за настоящата реколтна година, или ръст със 181,3%.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2012 година за периода 01.07. 2012 - 26.11.2012 г., е 289 956 т (81 023 т за ЕС и 208 933 т за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 292 100 т, което е с 2144 т повече за реколтната 2011 година, или спад с 0,7%.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.09.2012 - 26.11.2012 г., е 85 100 т (79 206 т за ЕС и 5894 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 491 700 т, което е с 406 600 т повече за миналогодишната реколтна година, или спад от 82,7%.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.09.2012 - 26.11.2012 г., е 282 214 т (240 821 т за ЕС и 41 393 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 277 600 т, което е с 4614 т повече за реколтната 2012 година, или ръст от 1,7%.

РАПИЦА

За периода 01.07.2012 - 26.11.2012 г. напусналите количества рапица от страната реколта 2012 година са 151 855 т (139 812 т за ЕС и 12 043 т за трети страни). За последната седмица от 16.11.2012 до 23.11.2012 г. по оперативна информация са напуснали 1960 т рапица, от които 22 т за Гърция и 1938 т. за Турция. За същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е възлизала на 448 100 т, което е с 296 245 т по-малко за настоящата година, или спад с 66,1%.

ЗАПАСИТЕ ОТ ЗЪРНО В РУСИЯ СПАДНАХА С 30 НА СТО

Запасите от зърно в РФ към 1 ноември 2012 г. са намалели с близо 30 на сто в сравнение със същия период на 2011 г. - до 32,9 млн.т, в това число - 9,1 млн. т пшеница, което е с 32% по-малко в сравнение със същата дата на предходния сезон. Агресивният износ на фона на слабата реколта е основната причина за стопяване на запасите от пшеница в РФ. През периода 1 юли - 1 ноември износът на зърно от Русия възлезе на 10,3 млн. т, като 2,2 млн. т от това количество бяха експортирани през октомври.

Икономика

Най-богатият руснак не ще да инвестира в САЩ

Руският милиардер Алишер Усманов е насочил парите си към Китай

Руският милиардер Алишер Усманов, който спечели над 1 млрд. долара от инвестицията си във Facebook Inc. (FB), вече избягва щатския пазар и се концентрира върху Китай, където неговата компания има дял в компании за онлайн търговия, предаде profit.bg. Оценките на щатските технологични компании са прекалено високи, за да бъдат оправдани нови инвестиции, казва Иван Стрешинский, главен изпълнителен директор на холдинговата компания на Усманов USM Advisors LLC. "Не инвестираме в САЩ в момента", казва Стрешинский.

Роденият в Узбекистан Усманов стана най-богатият човек в Русия през тази година, след като измести фокуса си от суровините към технологиите. След като инвестира в успешни онлайн компании в Русия, в момента Усманов търси компании в други разрастващи се пазари, които могат да извлекат полза от разпространяващите се мобилни услуги, свързани с интернет.

"Когато правиш дори нещо, което е малко за Китай, то наистина е голямо в световен мащаб", казва Стрешинский. USM притежава дялове в Alibaba Group Holding Ltd. и 360buy Jingdong Mall, две компании за онлайн търговия, които се вписват в стратегията на Усманов да притежава подобни акции и да печели, когато те станат публични.



Състоянието на Усманов се оценява на 17,2 млрд. долара. Активите му в сферите на телекомуникациите, интернет и медиите съставляват повече от половината от него според индекса на милиардерите на Bloomberg.

Останалото идва от компанията му Metalloinvest, която добива желязна руда, от 4-процентния му дял в GMK Norilsk Nickel, от 30-процентния му дял в английския футболен клуб Арсенал и от кеш, в това число от постъпления от продажбите на акции на Facebook.

Милиардерът е особено заинтересован от електронната търговия в Китай, казва Стрешинский. Alibaba Group, която е най-голяма компания за онлайн търговия в Китай, беше оценена на 40 млрд. долара през септември, когато група инвеститори плати 2 млрд. долара, за да придобие 5,6-процентен дял в нея.

По-рано тази година Alibaba изкупи обратно 20-процентния дял на Yahoo! Inc. преди евентуалното първично публично предлагане на акции. От 360buy пък обявиха през юни, че няма да правят IPO до 2013 г.

Когато Усманов купува 10-процентен дял във Facebook заедно с Алексей Милнер, през 2009 г., компанията е оценявана на между 6 и 10 млрд. долара. Усманов е продал около една трета от акциите си във Facebook по време на IPO-то на социалната мрежа през май за около 1,4 млрд. долара според данни на Bloomberg.

След това е продал още една част от акциите си и в момента му е останала около една трета от първоначалната инвестиция. Той няма право да продава тези акции до май 2013 г.

Усманов продава част от акциите си и в Groupon Inc. и Zynga Inc. През тази година той придоби контрол и над втория най-голям мобилен оператор в Русия MegaFon, който набра 1,7 млрд. долара от IPO в Лондон през миналия месец.



НАЙ-ДОБРИТЕ ГРАДОВЕ ЗА КОЛЕДЕН ШОПИНГ

След по-малко от месец е Коледа. Милиони хора посещават молове и търговски центрове, за да намерят най-хубавите коледни подаръци за семействата и приятелите си. За едно наистина специално шопинг изживяване обаче, можете да си спретнете едно пътуване до някои европейски градове, пише Bild.de. Това от години се практикува от европейците, а ето и къде са най-добрите оферти и най-популярните места за коледено пазаруване:

ИСТАНБУЛ, Турция

На известната търговска улица Istiklal Caddesi посетителите могат да намерят предимно златни и сребърни бижута на много достъпни цени.

БЕРЛИН, Германия



Посетителите на Берлин обичат да пазаруват на известните улици Курфюрстендам и Фрийдрихщрасе.

БУДАПЕЩА, Унгария

Коледният базар на площад Vorosmarty всяка година по това време привлича много туристи в Будапеща. Там можете да пазарувате на Vaci utca, например (на снимката), където е пълно с луксозни магазини за бижута и за обувки.



ПРАГА, Чехия

В стария град в Прага туристите, дошли на коледен пазар, купуват специални чешки сувенири, като например известните стъклени продукти на производителя Moser. Коледният базар на стария градски площад има неповторима атмосфера.

БАРСЕЛОНА, Испания



Барселона също е украсена и блести предколедно, но тази година там вместо класически коледни светлини има авангардна светлинна инсталация, която се простира в целия град. Подаръци можете да намерите в квартала "Бари Готик".



ДЪБЛИН, Ирландия

На главната търговска улица в Дъблин Henry Street (на снимката), както и на Grafton Street, многобройните светлини, както и маскираните в костюми на Дядо Коледа, придават празнично настроение.

РИМ, Италия



В седмиците преди Коледа в Рим украсяват коледната елха на площад "Свети Петър". Тези, които са в търсене на подаръци от порцелан, кристал или бижута, могат да ги намерят на пазара Porta-Portese в Трастевере.

ДЮСЕЛДОРФ, Германия

След посещение на коледния базар в Дюселдорф, можете да се разходите до луксозната улица Konigsallee, където са красиво украсените витрини на много дизайнерски магазини.



ВИЕНА, Австрия

Централната част на Виена се превръща в море от коледни светлинки през този период от годината. Не само на коледния базар пред кметството (на снимката), но и на най-известната виенска улица Karntner Strase, както и на Graben, всичко е осветено от ярки светлинки.

ЛОНДОН, Англия



По традиция коледните празници в Лондон започват със запалването на коледните светлини на "Оксфорд Стрийт" (на снимката) и "Риджънт Стрийт". Популярна дестинация за купуване на подаръци за любимите е луксозният универсален магазин "Харродс".

Свят


Снимка БГНЕС

Президентският дворец в Кайро отново е обграден, демонстранти настояват Морси "да се махне" или да се откаже от новите си пълномощия

Само Гърция ни бие по корупция в ЕС

България заема 75-о място от 170 държави, попадащи в глобалната класация на „Трансперънси Интернешънъл"

Гърция е с най-лошия резултат от всички 27 страни от Европейския съюз в световна таблица за корупцията, който я нарежда и зад България, съобщи Ройтерс.

Изследването оценява възприемчивостта към корупция по скала от 0 (силна възприемчивост, високо ниво на корупция) до 100 (предполага се липса на корупция). В изследването са класирани 176 страни.

Индексът за 2011 година отреждаше на България последната позиция от страните в ЕС - 86-о място. Гърция тогава заемаше 80-то място. От организацията обаче подчертават, че изследването на възприятието за корупция тази година се е провело по нова методология. От "Трансперънси" предупреждават, че поради тази промяна резултатите за 2012 г. е трудно да бъдат сравнявани с тези от предходни години.

Гърция заема 94-то място, нареждайки се зад победните и по-нови демокрации като България и Румъния. Италия е на 72-ро място и е пред България, която е на 75-о място. Румъния е пред България и заема 66-то място.

Една от основните причини България и Румъния да са извън Шенгенската зона е високата корупция. Наскоро направено проучване показа, че българите са давали по 150 хиляди подкупа месечно на държавни служители през последната година, което е повече спрямо 2010 година.

Португалия и Ирландия, които също като Гърция получават финансова помощ, са позиционирани съответно на 33-то и 25-о място. Нова Зеландия, Дания и Финландия са държавите с най-ниските нива на корупция, докато Сомалия, Северна Корея и Афганистан (по 8 точки) споделят последното място.

Сред големите икономики САЩ са позиционирани на 19-о място от 24-то, Германия на 13-о от 14-то, Япония, Великобритания се борят за 17-о място, Франция е на 22-ро от 25-о спрямо миналата година. Русия е на 133-то място, а Китай на 80-о.

От "Трансперънси интернешънъл" призовават европейците и другите правителства да обърнат повече внимание на борбата със злоупотребите в областта на обществените поръчки, финансирането на политическите партии и укриването на данъците.

"Резултатите от изследването трябва да бъдат предупредителен сигнал за ЕС да настоява за повече информация и отговорност от държавите членки", каза анализаторът Яна Митермайер от базираната в Берлин организация.

По думите ѝ слабите и неефективни съдебни системи, лошите обществени услуги, одиторските услуги и прикритите връзки между правителството и бизнеса - всичко това допринася за корупцията в някои европейски страни.

През ноември еврозоната е останала в рецесия

Еврозоната е останала в рецесия и през ноември, след като нейните четири най-големи икономики са претърпели спад в дейността. Въпреки рецесията икономическата ситуация във валутния съюз е била по-добра в сравнение с октомври, сочат данните от индекса PMI на консултантската компания "Маркит", предаде АФП.

През ноември нивото на индекса е било 46,5 пункта, което е по-висок резултат от първоначалните изчисления за равнище от 45,8 пункта. Съставният индекс обаче остава под 50 пункта, което означава, че икономическата дейност в 17-те страни продължава да се свива.

През ноември Франция, Испания и Италия са продължили да отчитат силен спад в икономическата дейност, докато Германия е претърпяла по-умерено свиване.

Намаляването на персонала на КФОР е отложено

НАТО напълно подкрепя политическия процес между Косово и Сърбия, при посредничеството на ЕС, заяви генералният секретар на НАТО Андерс Фог Расмусен. В същото време генералният секретар изразява безпокойство относно крехката ситуация в Северно Косово.



"Ситуацията в Северно Косово е все още нестабилна и поради тази причина НАТО взе решение за по-нататъшно редуциране на броя на членовете на КФОР", каза Расмусен. Той обяви, че всички министри на външните работи на страните членки на НАТО са изразили подкрепа за разширяване на алианса с нов член.

НАТО ще разположи ракети в Турция

НАТО обяви, че ще разположи ракетни батареи "Пейтриът" на границата между Турция и Сирия. Целта е да се защити Турция, съюзник от Алианса, от възможни вражески действия от страна на Дамаск, пише в. "Айриш таймс".

"Подкрепяме Турция в рамките на духа на силна солидарност. На всички, които биха атакували Турция, ние казваме - дори и не си помисляйте за това", заяви генералният секретар на НАТО Андерс Фог Расмусен по време на среща на министрите на външните работи на страните от Алианса в Брюксел.

Турция се опасява, че режимът на Башар Асад може да я атакува заради турската подкрепа за сирийската опозиция.

Решението бе взето на фона на категорични предупреждения от страна на президента Барак Обама, държавния секретар Хилъри Клинтън и Расмусен за това Сирия да не използва химически оръжия.

АНТИЧНИЯТ МАКЕДОНСКИ ВСЪЩНОСТ БИЛ... ГРЪЦКИ ДИАЛЕКТ

Античният македонски език всъщност е гръцки диалект, заявил гръцкият лингвист и бивш министър на образованието, Георгиос Бантиотис в лекция пред студенти от университета в Мелбърн, пише македонският вестник "Вечер". За македонския език Бантиотис казва, че бил българско-сръбски".

"Ние уважаваме езика, историята и традициите на хората в съседните страни. Все пък терминът "македонски", които те употребяват като свой предизвиква объркване, исторически и културно е неприемлив", заявил Бантиотис.

www.duma.bg

кратки

Попоски ни благодари

Република Македония високо оценява подкрепата, която България дава последователно за страната ни - от обявяването на независимостта ни до днес, включително и подкрепата за присъединяване към ЕС. Това пише македонският министър на външните работи Никола Попоски до своя български колега Николай Младенов.

Ули Маурер е избран за президент на Швейцария

Парламентът на Швейцария избра началника на федералния департамент по отбраната, националната защита и спорта Ули Маурер за президент на страната за 2013 година. Президентът на Швейцария се избира ежегодно от средата на членовете на федералния съвет на ротационен принцип на съвместно заседание на двете палати на парламента. Ули Маурер е представител на крайнодясната Народна партия.

Ракетата на Пхенян е готова

Северна Корея е завършила установката на всичките три степени на ракета с далечен обхват на ракетния полигон в Тончхан-ни, в северозападната част на страната. Предстои монтаж на спомагателно оборудване, включително радари, видеокамери и контролно-измервателни уреди, след което ще започне захранването на ракетата с гориво.

Сръбски дипломат се самоуби

Сръбският посланик в НАТО Бранислав Милинкович се е самоубил в Брюксел, пише белградският в. "Блиц". Според изданието дипломатът е пристигнал на летище в белгийската столица, за да посрещне заместник-министъра на външните работи Зоран Вуич. Когато двамата вървели към оставения на многоетажния паркинг автомобил, Милинкович е скочил надолу.

Почина Антиохийският патриарх Игнатий IV

На 91-годишна възраст в Бейрут е починал патриархът на Велика Антиохия и целия Изток Игнатий IV. Игнатий IV заемаше патриаршеския престол от 2 юли 1979 година. Той е учил в Бейрут и Париж. Доскоро постоянната резиденция на патриарха беше в Дамаск.


Снимка ПРЕСФОТО/БТА

В столицата на Киргизия се състоя заседанието на Съвета на премиерите на страните членки на Шанхайската организация за сътрудничество (ШОС). В дневния ред на форума бе задълбочаването на сътрудничеството в търговията, енергетиката, телекомуникациите, науката и технологиите, здравеопазването, селското стопанство

Свят

Брюксел обеща Гаранция за младежта

Еврокомисията предлага пакет от мерки за борба с младежката безработица

Европейската комисия предлага мерки в подкрепа на усилията, които държавите членки полагат, за да се справят с неприемливо високите нива на безработица и социално изключване сред младите хора, като им предлагат възможности за работа, образование и обучение, съобщиха от пресслужбата на ЕК.

"Инвестициите в младежта на Европа са нужни именно днес - заяви Ласло Андор, европейски комисар по въпросите на заетостта, социалните въпроси и приобщаването. - С този пакет от мерки ще помогнем на държавите членки да осигурят успешното вливане на младежите в редиците на трудещите се. Ако не направим това, последиците биха били катастрофални".

В съответствие с исканията, отправени от Европейския съвет и Европейския парламент, в изготвения от Комисията пакет от мерки относно младежката заетост е включено предложение за препоръка до държавите членки за въвеждане на Гаранция за младежта, чрез която на всички младежи на възраст до 25 г. да се осигури добро предложение за работа, за включване във форма на продължаващо образование или за чиракуване или провеждане на стаж в рамките на четири месеца, след като са завършили формално образование или са останали безработни.

В предложената препоръка към държавите членки се отправя настойчив призив да изградят силни партньорски взаимоотношения със заинтересованите страни, да осигурят участието на ранен етап на службите по заетостта и на другите партньори, оказващи подкрепа на младите хора, да предприемат мерки за подкрепа с цел създаване на възможности за интегриране на пазара на труда, да използват в пълна степен средствата по Европейския социален фонд и другите структурни фондове за така посочените цели, да извършват оценки на схемите за гаранции за младежта и непрестанно да ги усъвършенстват, както и да въведат експедитивно тези схеми.

Комисията ще оказва подкрепа на държавните членки, като предоставя финансиране от ЕС, насърчава обмена на добри практики сред държавите членки, извършва наблюдение, а също чрез кампании за повишаване на осведомеността по този въпрос.

За да се улесни преходът от училищната скамейка към работното място, с пакета от мерки се поставя началото на консултация с европейските социални партньори по "Рамка за качество на стажовете", чрез която да се даде възможност на младите хора да придобият професионален опит при надеждни и сигурни условия. Освен това в пакета от мерки е обявено създаването на Европейски алианс за професионална подготовка, с който се цели да се повиши качеството, както и възможностите за провеждане на чиракуване чрез разпространяване в държавите членки на успешните схеми за чиракуване; очертават се и пътищата за намаляване на пречките пред младите хора във връзка с мобилността.

Около 5,5 милиона младежи на пазара на труда (над една пета) не успяват да намерят работа, а 7,5 милиона младежи на възраст от 15 до 24 години попадат в т.нар. категория NEET - никъде неработещи, неучещи и необучаващи се. Икономическата цена на неинтегрирането на младежите на пазара на труда се оценява от Eurofound на над 150 млн. евро годишно, или на 1,2% от БВП на ЕС. Младежката безработица надхвърля 25% в 13 държави членки, като в Гърция и Испания достига до над 55%, а в България, Ирландия, Италия, Кипър, Латвия, Унгария, Португалия и Словакия е около или над 30 на сто.



Хиляди сръбски студенти протестираха пред сръбския парламент срещу оправдаването от Трибунала в Хага на бившия косовски премиер Рамуш Харадинай и на двамата хърватски генерали Анте Готовина и Младен Маркач. На един от плакатите пишеше "Съдиите трябва да съдят според закона, а не по поръчка"

ГОЛЯМ ПРОБИВ НА ЛЕВИЦАТА

Президентът на ПЕС Сергей Станишев успя да убеди европейските лидери и институции в необходимостта от въвеждането на европейската младежка гаранция, съобщиха от пресцентъра на БСП. Инициативата на лидера на европейската левица стартира с мощна кампания през април и в актива си вече има над 100 събития в Европа.

Президентът на ПЕС Сергей Станишев изтъкна, че инициативата му вече има и практически приложения - във Финландия от 1 януари догодина ще бъде въведена младежка национална гаранция. Президентът на ПЕС отбеляза, че Ирландия, под въздействието на лейбъристите, ще обяви за водещ приоритет на своето председателство точно въвеждането на младежка гаранция. През следващата седмица на заседанието на Европейския съвет инициативата ще влезе за обсъждане. Станишев ще се обърне с настойчив призив към премиерите социалисти да настояват и за осигуряване на финансиране на младежката гаранция. Президентът на ПЕС изтъкна необходимостта от заделяне на средства в отделен фонд.

Баба дължи 5,3 милиона евро

77-годишна гръцка бизнесменка бе арестувана заради огромни дългове към страната си, съобщава МИА от Атина. По последни данни към момента тя дължи на държавната хазна 5,3 милиона евро.

По данни на разследващите органи жената, която е арестувана в Патра, се е занимавала с транспортни услуги, дистрибуция и търговия с недвижими имоти.

Културата изисква жертви

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
ДУМА

Юлия КРИВОШАПКО

В Русия искат да направят добрите дела изгодни. В Държавната дума е внесен законопроект, предлагащ да се освободят от данъци разходите за благотворителност. Вярно е обаче, че инициативата засяга само сферата на културата.

Става въпрос за това да не се облагат дарения, чийто размер не надвишава един процент от облагаемия доход. Днес фирмите, които имат доход, например, от пет милиона рубли годишно, плащат като данък общ доход 20 процента. С други думи - един милион рубли. Ако законпроектът бъде приет, с данък ще се облага сумата от 4,95 милиона рубли. Един процент - 50 000 рубли, похарчени за благотворителност - при начисляването на данъците няма да се взима.

При тези условия меценатите ще могат да помагат на държавните или общинските културни учреждения. За самите благотворители се предлага да се измисли система от награди и поощрения, чак до връчване на държавни награди и присъждане на почетни звания. А на онези, които ще получават тази помощ, искат да им позволят да не плащат данък за получената от благотворителите собственост.

Авторите на инициативата - членове на комитета по култура на долната палата на парламента Мария Максакова-Игенбергс, Станислав Говорухин, Йосиф Кобзон и Людмила Швецова - се надяват, че всички тези мерки ще помогнат да се създадат условия за развитие на меценатската дейност в Русия и да се привлече "капиталът на богатите" за запазване на културните ценности.

В САЩ предприемачите могат да дават за благотворителност до 10 процента от печалбата. Тези пари не се облагат с данък. Желаещите да направят добро дело са доста. През 2011 година обемът на даренията в тази страна, според данни на GivingUSAFoundation, се е увеличил с 4,1%, достигайки 13,1 млрд. долара. Единият процент, който се предлага да се узакони в Русия, е капка в морето, твърдят експерти. "Тези, които смятат за една от задачите си да помагат на нуждаещите се, ще получат известно облекчение, но това не е достатъчно, за да ги стимулираме да дават повече", смята аналитикът от "Инвесткафе" Дария Пичугина.

При това експертите отбелязват, че предложението все пак има смисъл - трябва поне да се започне от нещо. "Данъчното стимулиране на благотворителността в страната ни днес е в зародиш", констатира партньорът на компанията "Налоговик" Дмитрий Липатов. През 1995 г. бе приет законът, засягащ дейността на благотворителните фондове. А през лятото на 2011-а в Данъчния кодекс бяха направени поправки, които освободиха от данък печалба доходите на нетърговските организации за направени им безвъзмездни работи и услуги. Във всичко останало нямаме никакъв прогрес. Затова засега благотворителността е неизгодна и не особено популярна дейност.

През тази година нови поправки в Данъчния кодекс предлагаше Министерството на икономическото развитие. Разработчиците на законопроекта искаха да се позволи на фирмите да правят дарения не от чистата печалба, както е сега, а от онази, която се е образувала преди данъчното облагане. Експертите се надявали, че даренията ще бъдат давани на религиозни организации, научни, културни и спортни учреждения. Министерството на финансите обаче не се съгласи с тази идея. Във ведомството на Антон Силуанов решили, че заради поправките бюджетът ще се лиши от част от доходите.

Сега, както съобщиха на "Российская газета" в Министерството на икономическото развитие, законопроектът се доработва, като се взети под внимание забележките на финансовото, правосъдното министерство, а също така на Института по законодателството и сравнителното право при правителството.

Проблемът обаче не е само в данъците. "Причината в Русия да не е развита благотворителността е в самия характер на тази дейност - отбелязва Дмитрий Липатов. - Организациите, които получават дарения, невинаги изразходства тези средства добросъвестно". Освен това, както смята Липатов, под благотворителната дейност често се маскират корупционни схеми. Тази сфера прекалено слабо се контролира.

"В Русия има хора, които искат да помагат, но мнозина се съмняват, че парите, дадени на някой фонд, наистина ще стигнат до тези, които имат нужда от помощ", добавя председателят на данъчния комитет на "Делова Русия" Марина Зайкова. "Ако хората знаят точно за какво конкретно са били похарчени парите им, че те са отишли в конкретна болница или детски дом, желаещите да се занимават с благотворителност ще са повече", смята експертът.

Както отбелязва Дария Пичугина, в много страни по света с благотворителност освен корпорациите активно се занимават обикновените хора. И това е напълно разбираемо. При тях стимулите дори са поголеми, отколкото в бизнеса. В САЩ човек може да пожертва до 50 процента от доходите си и тази сума няма да се облага с данък. Марина Зайкова припомня, че в Русия има подобен норматив. Но при нас процентът е два пъти помалък. Освен това за съществуването на този закон почти никой не знае.

Интервю

Марко Марков:

Идеята за Велика Албания не е мит

Брюксел не реагира адекватно на агресивния и провокативен великоалбански национализъм, смята бившият ни посланик в Тирана, Белград и Сараево



Интервю на Кристиела СИМЕОНОВА

100-годишнината на албанската независимост беше тържествено отбелязана от македонската албанска партия ДСИ. Цяла Македония бе окичена с албански знамена. Според ДСИ тези тържества трябваше да символизират помиряването между македонците и албанците в страната. Не смятате ли, че това всъщност предизвика ново радикализиране на отношенията вътре в Македония?

- Реакциите в съседна Македония и обществените настроения във връзка с големите тържества в Скопие по повод 100-годишнината от независимостта на Албания, където главни оратори бяха албанският премиер Сали Бериша и косовският му колега Хашим Тачи, показват, че е налице ново радикализиране на междунационалните отношения в страната. Самото избиране на Скопие за център на тържествата е предизвикателство и провокация към съседите на Албания - Македония, Сърбия, Черна гора, Гърция. То е предизвикателство и към България като държава членка на Европейския съюз, от която зависи евроинтеграцията и на Албания, и на Косово, и на Македония. Бериша и колегата му от самопровъзгласилата независимостта си нова албанска държава Косово издигнаха известния отдавна девиз за национално обединение на всички албанци (при други случаи "на земите, населени с албанци"), този път "осъвременен" със споменаването на ЕС като рамка на това албанско единение. Идеята за Велика Албания не е мит от края на XIX и началото на XX век, а е константна задача пред всички албански политици, станала актуална особено сега, след появата на втора албанска държава Косово на територията на Сърбия. Нека припомним, че директорът на Института за регионални изследвания в Тирана и съветник на трима албански премиери Кочо Данай още през 2010 година предвиждаше, че до 2013 година по мирен път ще се формира нова албанска държава, обединяваща всички албански територии.

Докато Македония воюва с нас, врагът дебне от друг ъгъл - албанците са превзели голяма част от територията ѝ...

- Докато във войната против България и българщината в самата Македония властите в Скопие са впрегнали античността, средновековието, холокоста и открития грабеж на българското културно-историческо наследство, съпроводени със засилващ се терор и насилие над всички, които пазят българското си национално съзнание, "албанският фактор" с последователна настъпателност променя имената на училища, наименования на улици, издигат се паметници на герои от албанската история, но и на личности от паравоенните албански формирования, които предизвикаха размириците в страната през 2001 година. В Битоля е открит и музей на албанската азбука. В Старата чаршия в Скопие се оформя площад Скендербег и се издига паметник на албанския черен двуглав орел. В това състезание по символи има изгледи албанските да победят античните македонски паметници, превърнали Скопие в историко-политически Дисниленд.

Дали не се превръща в реалност и мечтата на албанците за още една държава - Македония?

- Мечтата за още една албанска държава на територията на северозападната част на Вардарска Македония придобива все по-реални очертания, а нейните радетели в Република Македония стават все по-гръмогласни. Албански политици в Скопие открито говорят за неизбежното федерализиране на Македония като единствена алтернатива за оцеляването на тази малка държава и за албанците като неин единствен гарант.

След безредиците по Великден, убийството на двама албанци от македонски полицай, появяването на "Армия за освобождение на окупираните албански земи", както и сегашните тържества, няма съмнение, че в съседната страна расте етническото напрежение. Кой има интерес от ново разпалване на конфликта между македонци и албанци?

- От разпалването и поддържането на етническото напрежение и конфликта между албанци и македонци имат полза единствено политически организираните сепаратистки албански сили, които целят да покажат, че е невъзможно съжителството на двете части на населението и трябва да се търси изход в създаването на първо време на обща федеративна държава, в която етническите граници на териториите с компактно албанско население са доста добре очертани. Никой не бива да се учудва, ако на предстоящите през март 2013 година общински избори Скопие бъде на практика поделен на албанска и македонска половина, а в местната власт се получи още поясно разграничение между албанските и македонските общини.

Как тълкувате липсата на реакция от страна на ЕС на напрежението, което създаде "независимостта на Албания"?

- Дали в Европейския съюз бяха приспани от това, че призивите за всеалбанско обединение бяха вкарани в рамките на ЕС, или пък евробюрократите, специализирали се по националните проблеми на Балканите и евроинтеграцията им, са далеч от самата им същност и не видяха нищо зад фойерверките и разветите албански държавни знамена на тържествата, но от Брюксел не се чу никаква критична оценка на речите на Бериша и Тачи. За съжаление и българското държавно ръководство, което се ласкае от "високата" оценка на американския президент Барак Обама, че "България се очертава като лидер на Балканите", не реагира адекватно на агресивния и провокативен великоалбански национализъм и паналбанизъм. Слава Богу, че поне от самите САЩ се чу едно официално изявление, че на Балканите няма място за прекрояване на границите. Но то остана глас в пустиня.

Румен Овчаров:

ГЕРБ ни стабилизира в мизерията

България се върна в кризата през 2009 г., категоричен е икономическият министър в две правителства на прехода


Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Интервю на Веселка ВЕНКОВА

Дали Държавното обществено осигуряване с бюджета, който НС ще му определи, г-н Овчаров, може през 2013 г. да функционира нормално?

- Нищо не променя този бюджет, колкото и да се тупа в гърдите министър Тотю Младенов, че те водели последователна, добре обмислена политика, нищо подобно не се забелязва. Дефицитите в НОИ продължават да си растат по време на тяхното управление. Не искат да предприемат мерки за намаляването им. Видяхте с какъв ентусиазъм отхвърлиха предложението на левицата за увеличаване на осигурителната вноска за пенсия с 1,2 процента, което би могло в известна степен да намали дефицита на Осигурителния институт. Очевидно, тях не ги интересува това или не могат. Г-н Младенов е министър, който не взима решения - той участва само в хвърлянето на прах, в камуфлажа.

Всъщност може да се направят някои изводи за тяхното управление. Нека не забравяме, че когато левицата влезе във властта, средната пенсия беше 134 лв. Да си припомним, че 2009 г. тя стана 264 лева. А при това правителство ще бъде 280 лв. Увеличението е заради по-високия ръст на новопенсионираните български граждани. Най-нагло е доста омръзналото обяснение, че ние сме в някаква световна криза и затова в България икономиката не се развива. Аз им припомних, че Дянков "извади" България от кризата още на Димитровден 2009 г. Истината е точно обратната, той тогава върна България в кризата. Ако погледнете данните на БВП по тримесечие, ще видите, че второто и третото тримесечие на 2009 г. България спира спада на БВП и отново влиза в кризата четвъртото тримесечие заради експериментите на Дянков с бюджетния дефицит и спрените плащания към българския бизнес. Но даже и този факт не може да оправдае две числа, които аз вече няколко пъти цитирам. По време на голямото "харчене" на Тройната коалиция за трите години са похарчени 65 млрд. лв., става дума за 2006, 2007 и 2008 г. През трите години на изпадналото в криза и нямащо никакви пари правителство на ГЕРБ са изхарчени 83 млрд. лв., или с по 6 млрд. лв. на година повече. Увеличението, което правят сега на пенсиите, е 580 млн. лв. срещу 6 млрд. на година. Тоест десет пъти годишно те са могли да увеличават пенсиите с този процент, с който ще ги увеличат за първи път през април догодина.

Ами техните магистрали, тези 200 км, дай боже да ги направят до края на мандата? Те са 600 млн. лв. Сравнете ги с 6-те милиарда и ги умножете по три за трите години. Значи 30 пъти повече магистрали са могли да направят, ако са искали.

За какво са ги харчили тези пари?

- Това е въпросът. Тези хора не знаят за какво харчат парите на държавата. Самолетчета, отборчета, заличка, стадиончета, за да може Бойко Борисов да раздава на този и онзи и да се прави на велик. Дянков преразпределя средствата от бюджета, макар че няма право на това и раздава. това е тъжната истина. Иначе могат да си приказват колкото искат за кризата. Но Румъния е държава, която МВФ спасява вече шеста година. Тя е в криза, в неплатежоспособност, но расте по-бързо в България. Те така ни стабилизираха в мизерията, че ние не само сме най-бедната държава, но и най-бързо обедняваме. Защото през 2008 г. 38% от българите са били в риск да бъдат в бедност, сега са 49 на сто. И въпреки това ми говорят за някаква финансова стабилност.

Бюджета на НЗОК?

- Нямаме Здравна каса, те така объркаха всичко, не виждам смисъл от това преливане от пусто в празно. Какво ще събираме някакви здравни осигуровки, а държавата намира начин да ги провери тези пари. Това правителство трябва да си отиде колкото може по-бързо. България беше една от петте страни, които се развиваха с най-голям темп в икономическия си растеж и беше с най-стабилна икономика от гледна точка на излишъци и фискални резерви. Сега къде сме? Защо сега не се сравняваме с Литва, Латвия и Естония. Те растат с по 5-6 процента. Защо не се сравняваме с Румъния, която расте с 2,5 на сто. А ние - в рамките на статистическата грешка.

Да помечтаем, а? Вече е юли 2013 г. Те си отиват, следващо коалиционно правителство идва на власт. Какви са най-спешните икономически мерки, за да може България да вземе глътка въздух?

- В чисто икономически план най-спешните мерки могат да бъдат в една посока - последователна политика на държавата за извеждане на икономиката от кризата. Това означава стабилизиране на бизнес климата и разумна бизнес среда, така че бизнесът да знае какво става от днес за утре, а не всеки ден да му сервираш поредната порция лобистки законотворения. Второ - стимулиране на икономиката от страна на държавата. А това означава и държавни инвестиции в определени проекти, като големите енергийни проекти и трето - потребление. Но това с приказки не става.

Колко са прави наблюдателите и експертите, които твърдят, че за четвърти път Дянков ще направи неуспешен копи пейст на бюджетите на Орешарски?

- Не може да става и дума за бюджетите на Орешарски. Това е неуспешен опит и то пети. Първият беше 2009 г. Тогава Дянков показа пълната си некомпетентност, като демонстрира тук публично, че не знае разликата между бюджетен дефицит на касова основа и бюджетен дефицит на начислена основа. И той си мислел, че ЕС гледал на касовата основа и затова спрял плащанията. Като си мислеше, че така България ще излезе с близък до нулата дефицит и Европа ще ни изръкопляска. Само че това не стана. Скритите от Дянков плащания към фирмите трябваше да бъдат показани. Тогава България се върна в кризата! 2010 г. беше годината, в която за първи път още в първите три месеца стана ясно, че бюджетът трябва да бъде актуализиран. И това стана през лятото. Така че некомпетентността на това правителство е извън всякакви граници. Аз съм казал, че то се характеризира с лъжи, некомпетентност и наглост - трите ключови думи за правителството на ГЕРБ.

Общество



АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Северна Корея – враг номер 1

Анатолий СТАНКУЛОВ



След като изкара в политическа летаргия последните няколко месеца, Външно министерство реши да обяви отново на света своето присъствие. Ведомството на Николай Младенов излезе с разтревожена позиция за това, че Северна Корея възнамерява да пусне ракета-спътник в периода 10-22 декември.

Правилна, мъдра, държавническа позиция. Половината Подуяне от три месеца насам не спи, разтревожена от мрачните планове на севернокорейския лидер Ким Чен Ун да пуска ракети в световния космос. Хората по кръчмите нямат друга тема освен тази, а дори на местния пазар обсъждат възможността да поставят лозунг: "Ким Чен Ун - враг номер 1 на българската демокрация". Вън от шегата обаче, подборът на теми, по които Външно министерство решава да излезе с позиция, е изключително подозрителен. На подобен гневен текст от българска страна бяхме свидетели и след като станаха ясни присъдите на пънкарките от "Пуси Райът" в Русия. Друга тема, по която България спокойно можеше да мине без абсолютно всякакво мнение.

Външната политиката на страната ни в момента прилича на поведението на най-добрия приятел на кварталния хулиган - скрит в сянката му, той никога няма мнение, освен мнение на своя основен покровител.

Защо Външно не е така гласовито за македонската истерия спрямо България? Николай Младенов тогава заговори за някакви въображаеми червени линии, които щели да бъдат наш ориентир в геополитическия хаос, но целият гняв спря единствено дотам. България има очи за Северна Корея, но е удивително сляпа за съседите си на Балканите. Това не е външна политика, а само нещо като фентъзи роман. Заради това обърнахме поглед и към страшното чудовище - Северна Корея и нейната ракета, най-големите заплахи за спокойния сън на народа.

Корейците са коварен народ. Никак не изглеждат заплашителни. Странни - да, но заплашителни в никакъв случай. Заради това е лесно да се упражняваш в резолюции на техен гръб. Ракетата им спътник я литне, я не. Ама Ким Чен Ун сигурно още дълго ще бъде основен враг на МВнР. Просто е по-лесно.

Добрата новина



КРИСТИЕЛА СИМЕОНОВА

След пороя от негативни новини, който ни залива отвсякъде - все по-ескалираща икономическа криза, безработица, фалити, дойде и една обнадеждаваща вест за младежите в Европа. Най-сетне Европейската комисия реши да инвестира и в младежта, като предложи пакет от мерки - Гаранция за младежта, за успешното вливане на младежите в редиците на трудещите се. От доста време за подобна гаранция призовава европейската левица и лично лидерът на ПЕС и БСП Сергей Станишев.

Младежката безработица в Европа достига безпрецеденти нива и покачването й се превръща в трайна тенденция. Статистиката, която непрестанно ни връхлита, става все по-стряскаща - 5,5 милиона трудоспособни младежи не успяват да си намерят работа. По-страшното е, че "изгубеното поколение" в Европа вече наброява 7,5 милиона млади хора, които нито учат, нито работят, нито посещават някакви квалификационни курсове. А състояние, при което младежите не виждат никаква перспектива пред себе си е неприемливо. Младежите завършват училище, окрилени да покоряват върхове, но се оказва, че реалността не е никак благоприятна за тях. Често срещан е проблемът с липсата на подходящо квалифицирани кадри сред младите или пък липсата на стаж. Не те взимат никъде на работа, защото нямаш стаж. А как да го придобиеш?! Парадоксално! В тази насока Гаранцията за младежта ще даде възможност на младите хора да придобият професионален опит при надеждни и сигурни условия.

И най-важното е да се действа сега, защото последствията от социалното изключване на младежта ще бъдат катастрофални. Не инвестираме ли в развитието и реализацията на младите, съответно захвърляме бъдещето си на произвола на съдбата.

Сега остава да видим дали тези мерки ще си останат само в сферата на обещанията, или наистина ще проработят. Иначе нищо добро не ни чака. На плещите на всички ни пада отговорността за реализацията и предоставянето на възможност за подобър живот на младите.

Узаконена безпринципност



ВЛАДИМИР НИКОЛОВ

С уж принципното решение да не се преиграва мачът "Ботев" (Пловдив) - "Лудогорец", футболните ни велможи узаконих безпринципността си. В скандалния двубой под тепетата цяла България видя услужливото съдийство на Таско Тасков и помощника му Цветелин Филипов. Двамата заслужиха сериозни наказания, а за пръв път санкциите бяха разгласени. Само че с отсичането, че "няма налице формално нарушение на правилата", което е единственото основание за преиграване на даден мач, от централата на "Иван Асен II" 26 предрешиха за пореден път шампионата. По-добре да прекъснат надпреварата и връчат купата на "Лудогорец", който ще зимува на върха. Въпреки признанието за съдийски подкрепи, последвани от наказания, точките остават в актива на клуба от Разград.

"Делиите от Делиормана" се обидиха, че ги нарочват за отбор на властта и сами предложиха мачът да се преиграе. Което им прави чест. Но дали актът на феърплей не е предварително разчетен, остава да гадаем. С действията си разградският тим не отрича констатацията, че в повече от 50 двубоя срещу вратаря им не е отсъдена дузпа. А това означава и цялото минало първенство. Последва обаче нелеп отговор от шефа на съдиите, че не можел да накара допечните си да свирят дузпи срещу "Лудогорец" "отсега нататък". Което може да се тълкува, че досега заръката е била 11-метрови удари да не се свирят в тяхна вреда.

Логичен е въпросът срещу какви суми съдиите са готови да си заложат репутацията, но да свирят услужливо. Явно могат да си позволят да пропуснат хонорари за 6, та дори и за 15 мача. Нашите арбитри доказват, че могат да свирят в Европа, но са готови да си плюят на авторитета при добри финансови аргументи.

Датата 6

www.duma.bg

НИКУЛДЕН. Народната традиция повелява обредният рибник и хлябовете да се освещават в църква или у дома, а късове от тях да се раздават на съседите. Костите на никулденския шаран не се изхвърлят, а се изгарят, закопават в земята или се пускат в реката - вярва се, че така ще се опази и умножи плодородието и семейното благополучие. В деня на свети Никола на трапезата, освен рибник и обредни хлябове, трябва да има и постни ястия - варена царевица, жито, постни сарми, чушки, боб.

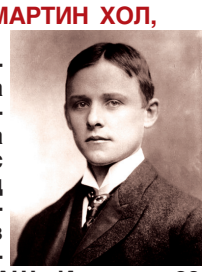


ДЕН НА БАНКЕРА. Според легендата свети Никола, освен покровител на рибарите и мореплавателите, е покровител и на банкерите. Преди да го канонизират за светец, той бил лихвар, който помагал на бедни и безпарични, като раздавал богатството си. Но гледал тези, на които правел благодеяния, да не разберат откъде идват те. След 44-годишно прекъсване през 1992 г. Асоциацията на търговските банки и БНБ възстановяват традицията църковният празник Никулден да се отбелязва и като празник на банките и банкерите. Днес е още Ден на моряците и рибарите, Ден на дарителя, Ден на търговеца.



ПРАЗНИК НА БУРГАС. Отбелязва се с решение на Общинския съвет от 1992 г. Честванията започват със Света литургия в чест на свети Николай Чудотворец и за благоденствието на Бургас, последвана от литийно шествие и хвърляне на венци и цветя в морето в памет на загиналите моряци и рибари.

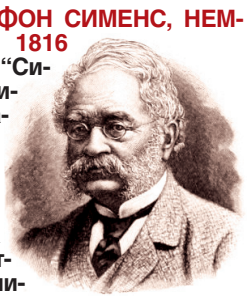
1863 - РАЖДА СЕ ЧАРЛС МАРТИН ХОЛ, АМЕРИКАНСКИ ИНЖЕНЕР (УМИРА 1914 Г.). Открива поевтин метод за получаването на алуминий и така алуминият става първият метал с най-широка обществена употреба. Заедно с известния металург Алфред Хънт създават компания за производство на алуминий в Питсбърг, превърнала се впоследствие в най-голямата в САЩ. Има над 20 патента, всичките свързани с алуминия.



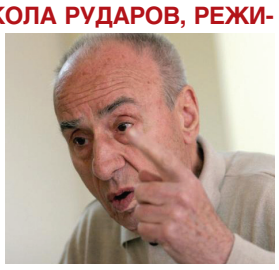
1875 - В ШУМЕН СЕ РАЖДА ЕЛЕНА КАРАМИХАЙЛОВА, ХУДОЖНИЧКА (УМИРА 1961 Г.). Една от първите художнички в Следосвобожденска България. Завършва живопис в Мюнхен. Като студентка в Германия твори в стила на импресионизма. Сред по-известните й картини са "Българска мадона", "Майка", "Писмо от фронта", "Селянка от Земен" и др. Рисува натюрморти с цветя. Създадената през 1955 г. художествена галерия в Шумен носи нейното име (на снимката).



1892 - УМИРА ВЕРНЕР ФОН СИМЕНС, НЕМСКИ ИЗОБРЕТАТЕЛ (Р. 1816 Г.). Основател на фирмата "Сименс". Компанията се развива в няколко основни направления - комуникация и информация, автоматика и контрол, електричество, транспорт, медицина и осветление. За заслугите на Вернер фон Сименс в областта на електротехниката единицата за електричната проводимост е наречена на негово име - сименс (S).



1927 - РАЖДА СЕ НИКОЛА РУДАРОВ, РЕЖИСЬОР И АКТЬОР (УМИРА 2010 Г.). Завършил Държавно училище по кинематография - София. Режисьор на филмите "От нищо нещо", "Комбина", "Да изядеш ябълката", "Хора отдалече", "След края на света". Като актьор играе в 30 филма, между които "Време за жени", "Адио Рио", "Вчера". Удостоен с награда за голям зрителски успех на филма "Комбина" (1981).



СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Монд дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

6 декември 2012, година 9, брой 12 (97) - първа част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

В Газа всичко е толкова просто...

Серж Алими

„НИКОЯ страна не би приела да се сипят върху гражданите ѝ ракети, изстрелвани отвъд границите ѝ.“ Когато изричаше тази разумна констатация, президентът на Съединените щати явно не е мислел за палестинците в Газа, безпомощни жертви на израелски ракети и бомби, хвърляни понякога от самолети F-16 или от хеликоптери „Апачи“, американско производство.

От много години събитията в Палестина се представят превратно с една болезнена последователност. Първо се повтаря до втръсване една съвсем подозрителна история, в която „тероризмът“ на обсадените оправдава „ответната реакция“ на обсаждащите. След това се присъжда безнаказаност на една от воюващите страни със смазващо военно превъзходство, която се преструва на жертва всеки път преди ново засилване на военните действия. И накрая се изтъква демократичното естество на Израел, в чието правителство обаче участва една расистка крайна десница в лицето на министъра на външните работи.

Нима „арабската пролет“ промени толкова малко неща в Близкия изток, че един и същ сценарий може да се повтаря в Газа четири години след операция „Закалено олово“ (1)? В своя неотдавнашен анализ за региона от 2011 г. насам Хюсеин Ага и Робърт Мали разкриха, че обичайният прочит на събитията не е особено уместен: *„САЩ са съюзници на Ирак, който е съюзник на Иран, който подкрепя сирийския режим, който САЩ възнамеряват да свалят. САЩ са също така съюзници на Катар, който субсидира „Хамас“, и на Саудитска Арабия, която финансира салафистите, които пък вдъхновяват джихадисти, решени на убиват американци.“* (2) В Газа поне първоначално нещата изглеждаха по-прости… Отслабен от загубения облог в полза на кандидата на републиканците Мит Ромни, Бенямин Нетаняху разчиташе, че ще възстанови възможностите си да бъде преизбиран на гърба на палестинците. От тази гледна точка той сметна, че ракетният обстрел по израелски градове го задължава да накаже отново „Хамас“, неспособен според него да ги възпрепятства. Само дето „забрави“, че тези обстрели започнаха на 10 февруари 2002 г., когато израелската армия още лагеруваше в Газа.

В този случай Европа се държа като дипломатическа щафета на Тел Авив. А Франция спомогна за това обвързване. В началото на ноември, в присъствието на израелския министър-председател, президентът Франсоа Оланд счете за необходимо да смъмри Палестинската автономна власт, която според него е прекалено изкушена да *„потърси в Общото събрание на Обединените нации онова, което не постига по пътя на преговорите“* (3). За какви точно преговори говори той? Няколко дни по-късно министърът на външните работи Лоран Фабиюс обобщи по следния начин предвестниците на кризата в Газа: *„През целия уикенд Израел беше обстрелван с ракети и естествено Израел реши да отговори.“* (4) Плагиатството на американските официални изявления не трябва да се превръща в обичайна практика за френската дипломация.

(1) Серж Алими, „Изоставянето на един народ“, *Монд дипломатик*, февруари 2009.

(2) „This is not a revolution“ (Това не е революция), *The New York Review of Books*, 8 ноември 2012.

(3) Вж. Alain Gresh, „Palestine: Hollande en recul par rapport à Sarkozy“ (Палестина – Оланд отстъпва от позициите на Саркози), Nouvelles d'Orient, 2 ноември 2012, http://blog.mondediplo.net. Вж. също статията на Лейла Фарсах на стр.6.

(4) RTL, 15 ноември 2012.

Le Monde diplomatique
Превод Павлина Колева

От солидарност към господство

Европа пред хегемонията на Германия



NADER AHRIMAN. - „Среща на пастира с форма на съзнанието“.

Заплахи, прикрито неприязнени реплики – преговорите по бюджета на Европейския съюз за периода 2014-2020 г. разделят двадесетте и седем държави. Вниманието е приковано към британските искания за „съкращения“, но всъщност под заплаха е целият европейски проект. Вторачени в целта си да орежат бюджет, сведен и без това до 1% от брутния вътрешен продукт на Съюза, страните от Севера влизат в стълкновение със страните от Юга, които, в името на солидарността, настояват за повече средства. За пореден път Берлин води хорото.

Пери Андерсън*

КАТО четем имената на лауреатите на Нобелова награда за мир – Менахем Бегин, Хенри Кисинджър и Барак Обама – неволно си спомняме за сполучливата закачка на романиста Габриел Гарсия Маркес, че по-подходящо би било тази награда да се нарича Нобелова награда за война. Тазгодишният лауреат е по-малко войнствен, но също толкова достоен за сарказъм. Славният Европейски съюз бе окичен с почетна титла, която би могла да се нарече Нобелова награда за нарцисизъм! Академията в Осло за сетен път надмина себе си. И за да не ни разочарова... остава догодина да награди самата себе си.

Признаваме все пак, че наградата, присъдена на Брюксел и Страсбург – които си я оспорват – идва действително точно навреме. През първите години на XXI век европейската суета изглежда достигна своята кулминация. Тя проличава в твърденията, че Съюзът предлага на човечеството универсален „пример“ на социално и политическо развитие, по думите на британският историк Тони Джуд, преповтаряни от множество други стожери на европейската мъдрост. След 2009 г. тези приливи на самодоволство се укротиха във връзка със злочестините на еврозоната. Но дали стихнаха? Рано е да си го помислим, ако се основем на неотдавнашния августейши пример – книгата за Европейския съюз (1) на германския философ Юрген Хабермас, последвала издадената пак от него през 2008 г. *Ach, Europa*. Централният раздел на този труд – статията, озаглавена „Кризата на Европейския съюз в светлината на конституционализацията на международното право“, ни предоставя забележителен пример на интелектуално самовглъбяване. На около шестдесет страници това съчинение съдържа стотина препратки, три четвърти от които към германски източници, а сред тях повече от половината се падат на самия автор и трима от колегите му, към които отправя благодарност за оказаната помощ.

Останалите препратки се отнасят изключително до англо-американски автори, между които на първо място (в една трета от препратките) към един от британските му почитатели – британския политолог Дейвид Хелд, прочул се в аферата „Кадафи“ (2). Никоя друга европейска култура не е удостоена с правото да бъде цитирана в тази простодушна демонстрация на провинциализъм.

(На стр.2-3)

* Историк. Автор на есето *Le Nouveau Vieux Monde. Sur le destin d'un auxiliaire de l'ordre américain* (Новият Стар свят. Съдбата на един кренител на американския ред), Agone, Марсилия, 2011.

(1) Jürgen Habermas, *Zur Verfassung Europas, Suhrkamp*, Франкфурт, 2011. Преведена на български под заглавието *За конституцията на Европа. Опит*, изд. „Критика и хуманизъм“, 2011.

(2) Хелд беше наставник и научен ръководител на докторската дисертация на Сейф ал Ислам Кадафи в London School of Economics (LSE). Последният получи докторат за дисертация, която не беше негово дело, а същевременно Либия направи голямо дарение на учебното заведение. Скандалът, предизвикан от мази афера, принуди Дейвид Хелд да се оттегли от LSE, а директорът му – да подаде оставка.

Европа пред хегемонията

(От стр. 1)

Още по-фрапираща е темата на статията. През 2008 г. Хабермас отправи силни критики към Лисабонския договор, упреквайки го, че не предвижда нищо за превъзмогване на дефицита от демократичност на Съюза и че не открива пред народите никаква морална и политическа перспектива. Приемането на този договор, пише той, ще доведе само до *„цементиране на пропастта, разделяща политическите елити от гражданите“*(3), без да посочи каквато и да е позитивна ориентация. Необходимо било, напротив, да се организира общоевропейски референдум, който да доведе Съюза до хармонизация на социалните и данъчните закони, до възможността да разполага с военна сила и най-вече до европейско президентство, избирано с всеобщо гласоподаване, способно да изведе континента от *„коловозите на ортодоксалния неолиберализъм“*. Отбелязвайки до каква степен ентусиазмът на Хабермас към демократичен израз на волята на народа (за което той никога не бе показал и най-малки признаци в собствената си страна) противоречи на традиционните му възгледи, изказах мнението, че след като бъде ратифициран Лисабонският договор, той най-вероятно ще го приеме дискретно (4).

Към един ненадминат рай

РЕАЛНОСТТА надмина моите очаквания. Хабермас не само прегърна договора, а се превърна в негов пропагандатор. Сега той открива, че Лисабонският договор не само не укрепва някаква си пропаст между елитите и народите, а напротив, бележи безпрецедентен напредък към свободата на човека, преутвърждава основите на европейския суверенитет, почиващи едновременно върху гражданите и народите (а не държавите) на Съюза, създава бляскава матрица, по чийто модел ще се създаде Парламентът на бъдещия свят. Лисабонска Европа била авангард на *„цивилизаторски процес“*, който умиротворявал взаимоотношенията между държавите, ограничавал употребата на сила само до възможността за преследване на нарушителите на човешките права, разкривал идиличен път, свързващ необходимата – макар все още несъвършена – *„международна общност“* на днешния ден с *„космополитната общност“* на бъдещето, един вид разширен Съюз, който ще приюти и последното човешко същество на планетата.

Приливи на подобен екстаз показват, че европейският нарцисизъм от миналите десетилетия не само не утихва, а придобива нови върхови измерения. Това, че Лисабонският договор се обръща към държавите, не към народите, че бе наложен посредством заобикаляне на волята на народите, изразена на три референдума, че укрепва структура, която не се радва на доверието на управляваните, че далеч не е светилище на човешките права, а кодифицира Съюз, съучастник на изтезания и окупации, без най-видните му представители да споменат и дума за това – всичко това се скрива зад блажения захлас на самовъзхвалата.

Никой индивидуален мислител не може да се издигне до равнището на колективния дух. Накичен с толкова европейски награди, колкото ленточките на маршал от времето на Брежнев, Хабермас вероятно е отчасти жертва на вниманието, което му се оказва – затворен (както по-рано американския философ Джон Ролс) в духовно обкръжение, изпълнено почти изцяло с поклонници и последователи, все по-неспособен да води диалог с позиции, отклоняващи се на повече от няколко милиметра от собствените му. Често го славят като съвременен наследник на Имануел Кант. В същото време той скоро рискува да се превърне в модерен Готфрид Вилхелм Лайбниц, залагащ на невъзмутими евфемизми за изграждането на една обожествена теория, в която злините на финансовата дерегулация допринасят за възнасянето на космополитизма (5), а Западът проправя път на демокрацията и човешките права за постигане на ненадминатия рай на универсалната легитимност.

Превъзнасянето на Хабермас и склонността му към угодничество са частен случай. Но навикът Европа да се представя за образец на света, без достатъчно да се познава нейният културен и политически живот, съвсем не е изчезнал. Перипетиите около единната валута далеч не са достатъчни, за да го разклатят.

Ненужно е тук да се задълбочаваме върху объркването, което кризата на еврото предизвика в Съюза. Европа е жертва на най-дълбоката и най-продължителна рецесия от Втората световна война насам. За да разберем причините, е нужно да се вгледаме по-внимателно в скритата динамика, предопределила кризата в еврозоната. Най-просто казано, тя е резултат от съвпадението на две фатални и независими едно от друго събития. Първото е всеобщата имплозия на фиктивния капитал, с който действаха пазарите на развитите страни по време на дългия цикъл на финансиаризация, започнал през 80-те години на XX век, докато печалбите в реалната икономика се свиваха под въздействието на международната конкуренция, а стопанският растеж спадаше с всяко изминато десетилетие.

Механизмите на тази ерозия, присъщи на самия капитализъм, бяха детайлно описани от историка Робърт Бренър във внушителната му история на капитализма от 1945 г. насам (6). Мощното ѝ въздействие върху ръста на частния и държавния дълг, осигурил не само увеличение на печалбите, но и постигане на електорални цели, бе наскоро анализирано от Волфганг Щреек (7). Американската икономика илюстрира това развитие с яснотата на парадигма. Но същата логика важи и за системата в нейната цялост.

По същото време в Европа се установи друга логика, след обединението на Германия и проекта за паричен съюз в Договора от Маастрихт, последван от Пакта за стабилност. И двата скроени според германските изисквания. Паричната политика на Съюза да бъде под властта на централна банка по хайекиански модел (8), която да не се отчита нито пред избирателите, нито пред правителствата, с една-единствена цел – да осигурява стабилност на цените. Доминираща позиция в новата парична зона да има германската икономика, простираща се вече и в Източна Европа. Така тя разполага непосредствено до границите си с огромен източник на евтина работна ръка. Цената на обединението бе висока и забави растежа на Германия. Като обезщетение германският капитализъм наложи на трудещите се безпрецедентно снижаване на заплатите. Профсъюзите трябваше да се примирят с това под заплахата от засилена делокализация



към Полша, Словакия или по-далече.

Няма обща съдба

ОПУСТОШИТЕЛНИЯТ ефект на тази политика върху Южна Европа беше изцяло предвидим (9). От една страна, повишената производителност и относително по-ниската стойност на труда позволи на германските предприятия, работещи за износ, да станат по-конкурентоспособни отвсякога и да печелят растящ дял от пазарите в еврозоната. От друга страна, по периферията на същата тази еврозона съответната загуба на конкурентоспособност на местните икономики бе компенсирана изкуствено от навлизането на евтини капитали с лихвени проценти, фиксирани виртуално на еднакво ниво в целия паричен съюз по правила, наложени от Германия.

Когато американската криза на хиперфинансирането засегна Европа, надеждността на дълговете, натрупани в периферната област, рязко спадна и се създаде опасност от верижен банкрут на държавите. Но докато в САЩ масирани публични спасителни планове успяха да избавят от фалит банките, застрахователните компании и неплатежоспособните предприятия, а печатането на пари от Федералния резерв даваше възможност за задържане на спада в търсенето, в еврозоната подобно временно решение бе невъзможно по две причини. От една страна, уставът на ЕЦБ, утвърден с Договора от Маастрихт, изрично ѝ забранява да изкупува дългове на държави членки. Освен това обаче липсваше и *Schicksalsgemeinschaft* – тази „обща съдба“, по думите на Макс Вебер (10), свързваща управляващи и управлявани в общ политически ред, при който първите плащат скъпо

(3) Jürgen Habermas, *Ach, Europa. Kleine politische Schriften XI*, Suhrkamp, 2008, с. 105.

(4) Вж. *Le Nouveau Vieux Monde*, Agone, Марсилия, 2011, с. 651-655. През 2005 г. пламенната намеса на Хабермас в кампанията около френския референдум за Европейския конституционен договор, пророкуванията му за катастрофа, в случай че той бъде отхвърлен, бяха придружени от пълното му мълчание по въпроса за липсата на доверие до народа в Германия, както беше и в случая с Договора от Маастрихт няколко години по-рано.

(5) „The cunning of economic reason“, *Zur Verfassung Europas*, *цит. съч.*, с.77.

(6) Robert Brenner, *The Economics of Global Turbulence*, Verso, New York, 2006. За да се проследи същата тема до кризата през 2008 г., *вж.* от същия автор „L'économie mondiale et la crise américaine“ (Световната икономика и американската криза), *Agone*, № 49, „Crise financière globale ou triomphe du capitalisme?“ (Глобална финансова криза или триумф на капитализма?), Марсилия, 2012. *Вж.* в *New Left Review*, №54, Лондон, ноември-декември 2008, с. 49-85, материалите от симпозиума за творчеството на Бренър от авторитетите от „англосферата“, Европа и Япония Nicholas Crafts, Michel Aglietta и Kozo Yamamura.

(7) Вж. Волфганг Щреек, „Кризата от 2008 започна преди четиридесет години“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 5 януари 2012.

(8) Бел. ред. По името на австрийския либерален икономист Фридрих Хайек (1899 – 1992). През 1974 г. той получи наградата за икономика на Шведската кралска банка в памет на Алфред Нобел.

(9) Данни за стойността на труда в Германия между 1998 и 2006 г. и предвиждания за влиянието ѝ върху икономиките на Южна Европа ще намерите в *Le Nouveau Vieux Monde*, *цит. съч.*, с. 81-82.

(10) Бел. ред. Понятие, използвано от германския социолог Макс Вебер (1864 – 1920).

Монд дипломатик с **ДУМА**

Годишен абонамент 2013

24 лева

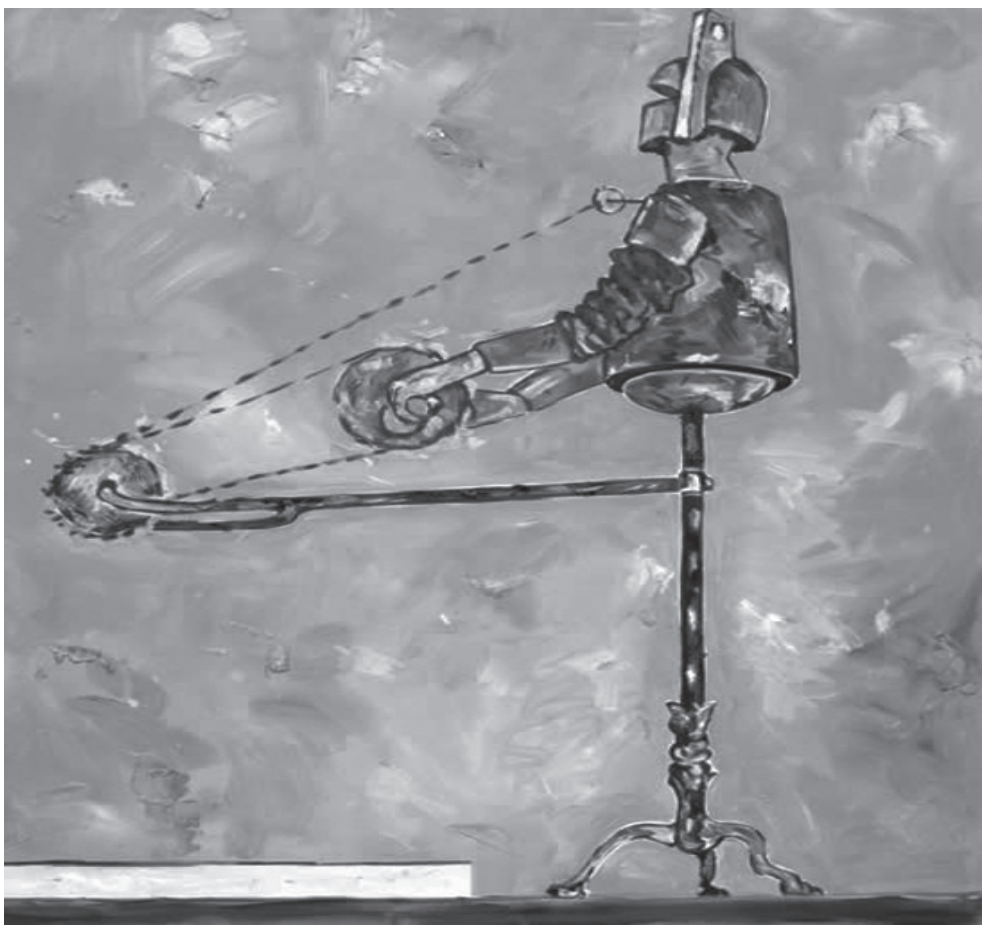
Абонирайте се

• онлайн - на http://www.mondediplo-bg.com/abonament.php

• в Български пощи - каталожен № 467

КЪМ ГОСПОДСТВО

на Германия



NADER AHRIMAN. - „Deus ex Machina“

за пълното си пренебрежение към жизнените нужди на вторите. В пародийния европейски федерализъм не е предвидено „отговорността да се прехвърля върху Съюза“, както това се прави в САЩ. Ето защо, когато кризата удари, сцеплението в еврозоната можеше да намери израз не в социални разходи, а единствено в политически диктат – в налагането на драконовски програми за икономии. Немислими за собствените ѝ граждани, те бяха диктувани именно от Германия, начело на блок от малки северни страни, по отношение на страните от Юга, които не разполагат с възможността да възстановят конкурентоспособността си чрез девалвация на валутите си.

Подложени на натиск, правителствата на „малките“ страни започнаха да падат едно след друго. В Ирландия, Португалия и Испания кабинетите бяха пометени от изборите, които издигнаха на власт приемници, призвани да увеличат дозата от драстични лекарства. В Италия съчетанието от вътрешни междуособици и външна намеса доведе до заместване на парламентарно избраното правителство с кабинет от „експерти“, без да се мине през избори. В Гърция режимът, докаран на власт от Берлин, Париж и Брюксел, доведе до ситуация, подобна на тази в Австрия през 1922 г., когато един върховен комисар, назначен от Антантата – под флага на Обществото на народите – се грижеше по нейна воля за управлението на страната. Избраният на този пост човек беше Алфред Цимерман, десният кмет на Ротердам, привърженик на смазването на опита на Холандия да тръгне по пътя на германската революция през ноември 1918 г. Във Виена, където остана на своя пост до 1926 г., *„той неуморно критикуваше правителството, подчертаваше недостатъците му, изискваше все повече икономии, все повече жертви от всички категории на населението“*, настояваше пред правителството да *„стабилизира бюджета на значително по-ниско ниво“* и повтаряше, че *„контролът ще продължи, докато се постигне този резултат“* (11).

Във всички страни, където бяха приложени, предписанията за възстановяване на доверието на финансовите пазари към надеждността на местните правителства доведоха до орязване на социалните разходи, дерегулация на пазарите и приватизация на публични имоти – стандартен подход на либералната мисъл, съпътстван от мощен данъчен натиск. За да ги увековечат, Берлин и Париж решиха да наложат изискването за балансиран бюджет в конституциите на седемнадесетте държави членки на еврозоната – принцип, отдавна отхвърлен в САЩ като натрапчива идея на безразсъдната част от десницата.

Новите „специални взаимоотношения“

ЛЕЧЕНИЕТО, замислено през 2011 г., няма да изцери раните на еврозоната. Разликите в лихвените проценти по държавния дълг на различните страни няма да намалеят до нивото отпреди кризата. А трупащият се дълг далеч не е само публичен. Според някои оценки съмнителните кредити на банките достигнат до 1300 милиарда евро. Проблемите са по-дълбоки, лекарствата са по-негодни, а тези, които ги прилагат, са в по-деликатна позиция, отколкото официалните кръгове са готови да признаят. Ясно е, че призракът на неплатежоспособността ни най-малко не се е разсеял, а палиативните мерки, изработени набързо от Ангела Меркел и Никола Саркози, рискуват да не траят дълго.

Вярно е, че тяхното партньорство никога не се е отличавало с балансираност. *„Може да се очаква германската мощ да се прояви по по-брутален начин – не чрез върховно командване или чрез Централната банка, а чрез пазара“*, както посочих преди възникването на кризата (12). Германия, която повече от всяка друга държава бе основният виновник за кризата на еврото поради политиката си на ниски заплати в страната и евтини капитали навън, се превърна също в основен архитект на опитите сметката да бъде платена от най-слабите. В такъв смисъл се очертава една нова хегемония в Европа. Заедно с това като по поръчка се появи и първият дързък манифест на германското превъзходство в Съюза.

В статия, публикувана в *Меркур* – най-влиятелното списание, отразяващо общественото мнение във Федералната република, юристът Констанс Кристоф Шьонбергер обяснява, че типът хегемония, която Германия е призвана да упражнява в Европа, няма нищо общо с жалките *„антиимпериалистически лозунги по модела на Грамши“*. Тя трябва да се разбира в строго конституционния смисъл, определен от юриста Хайнрих Трипел, а именно като водеща функция, полагаща се на най-мощната държава в рамките на система от федерален тип, по примера на Прусия в Германия през XIX-XX век.

Европейският съюз точно съответства на този модел – по същество междуправителствен консорциум, съсредоточен в Европейския съвет, чиито разисквания по необходимост се водят в „звукоизолирана“ среда и за който само вдъхновена от научната фантастика мисъл може да си представи, че някой ден ще се превърне в *„синьото цвете на демокрацията, освободено от всякакви земни институционни останки“* (13). Доколкото държавите, представени в Европейския съвет, се различават по величина и тежест, нереалистично било да се мисли, че същите могат да се координират на равностойна основа. За да функционира, Съюзът имал нужда най-населената и най-богата държава да му осигурява сплотеност и насоки. Европа имала нужда от германската хегемония, а Германия трябвало да престане да проявява нерешителност при упражняването ѝ. Франция, чийто ядрен арсенал и ролята ѝ на постоянен член на Съвета за сигурност на ООН не стрували вече кой знае колко, трябвало да преосмисли претенциите си. Германия трябвало да третира Франция както Ото фон Бисмарк се е отнасял към Бавария в рамките на една друга федеративна система – Втория Райх, отпускайки на низшестоящия партньор някои символични привилегии и бюрократични компенсации (14).

Ще приеме ли Франция толкова лесно ролята на Бавария от времето на Втория Райх? Ще видим. Добре знаем мнението на Бисмарк за баварците: *„Нещо средно между австрийци и човешки същества.“* По времето на Саркози аналогията може би нямаше да изглежда необичайна поради строгото придържане на Париж към приоритетите на Берлин. Днес сякаш изниква друго, по-съвременно сравнение. Трескавият стремеж на френската политическа класа никога да не се дистанцира от германските кроежи за Съюза, а винаги да се равнява по тях, напомня за „специалните отношения“ на британците, които отчаяно следват ролята си на адютанти на Съединените щати.

Може да се запитаме колко време още ще продължи френското самоподчинение без ни най-малък знак на протест. Самохвалството на Фолкер Каудер – председател на групата на ХДС/ХСС в Бундестага, който твърди, че *„отсега нататък Европа говори немски“*, предизвиква повече раздразнение, отколкото покорство. Обаче остава в сила фактът, че от дълго време насам, в частност и поради изкривяващия ефект на френската избирателна система, никоя друга страна от Съюза освен Франция не сътвори тъй педантично конформистка политическа класа. Да очакваме от Франсоа Оланд малко повече икономическа или стратегическа независимост за страната би означавало да заложим предимно на надеждата, отколкото на опита. По същата причина няма друга държава, в която пропастта между мнението на народа и официалните призиви да е тъй дълбока.

Франсоа Оланд дойде на власт по същия начин като Мариано Рахой в Испания – без ентусиазъм на избирателите, като единствено достъпно решение. Възможно е и също така бързо да отслабнат позициите му, след като влязат в сила на мерките за строги икономии. В рамките на европейската неолиберална система, която той обслужва като френски интендант, досега само Гърция премина през по-широки народни вълнения – макар Испания също да изпитва знаменателни сътресения. Навсякъде другаде на елитите ще се наложи тепърва да се вслушват в масите. Разбира се, няма гаранция, че дори най-суровите изпитания ще предизвикат взрив на народно недоволството, а не стъписване, какъвто бе случаят с пасивността на руснаците по време на катастрофалното управление на Борис Елцин. Но европейските народи не са дотолкова сломени и в случай, че условията на живот рязко се влошат, търпението им рискува да се изпари. На фона на тези сценарии съществува една зловеща реалност – дори и кризата с еврото да бъде разрешена, без да пострадат най-слабите – хипотеза, уви, твърде невероятна – свиването на растежа ще продължи.

ПЕРИ АНДЕРСЪН

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Станимир Делчев

(11) *Вж.* Charles Gulick, *Austria from Habsburg to Hitler* (Австрия от Хабсбургите до Хитлер), University of California Press, Berkeley, 1948, т. I, с. 700.

(12) *Le Nouveau Vieux Monde*, *цит. съч.*, с. 82.

(13) Изразът „синьо цвете“, заето от поета Новалис, който си служи с него като метафоричен израз на човешкия стремеж към безкрайното, стана пословичен в Германия.

(14) Christoph Schönberger, „Hegemon wider Willen. Zur StellungDeutschlands in der Europäischen Union“, *Merkur*, № 752, Щутгарт, януари 2012. с. 1-8. Трипел, от когото Шьонбергер черпи вдъхновение, бе не само горещ привърженик на германското правителство под пруско господство, упражнявано от Бисмарк. През 1933 г. той приветства идването на власт на Адолф Хитлер, което определи като *„законна революция“*. След това посвети последната глава от произведението си за хегемонията (1938) на възхвала на *Фюрера* като държавник, който чрез анексиране на Австрия и Судетите най-сетне е конкретизирал старата германска мечта за напълно обединена държава (*Die Hegemonie. Ein Buch von führenden Staaten*, Kohlhammer, Щутгарт, 1938, с. 578).

СЪПОСТРУВАЩО СТАТУКВО МЕЖДУ АРМЕНИЯ И АЗЕРБАЙДЖАН

Безкрайно състояние на война в Нагорни Карабах

Двадесет години след превземането на Шуши от арменските войски на 9 май 1992 г. мирът в планинските райони на Нагорни Карабах е по-нестабилен отвсякога. Бързото превъоръжаване на Азербайджан след 2010 г. дава повод за опасения от подновяване на военните действия с непредвидими последици за целия кавказки регион. Двата народа плащат висока цена за политическата и дипломатическата безизходица.

СПЕЦИАЛЕН ПРАТЕНИК
ФИЛИП ДЕКАН*





В южните части на Кавказ – връзка между Европа и Азия, стратегически коридор между Черно и Каспийско море, две държави се борят, за да възвърнат изгубените си територии: Грузия, претендираща за Южна Осетия и Абхазия, и Азербайджан, 13 % от чиято територия вече две десетилетия е окупирана от Армения.

Международно признати граници
Азербайджан
Армения
Железопътни линии
Стратегически пътища, отчасти финансирани от арменската диаспора
Окупирани азерски територии
Области от Азербайджан, окупирани от арменските военни части и напълно изоставени от азерското им население
Бивша автономна област Нагорни Карабах, официално разтурена от Баку на 27 август 1990 г.
Частични разрушения
Разрушени градове и села
Минирана линия на примирието (контролна линия)
Територии на Нагорни Карабах, останали под контрола на Азербайджан
Бившият Шаумянски район, намиращ се под азерски контрол, изцяло напуснат от арменското население, към който „властите" от Нагорни Карабах предявяват претенции
„Блокада" на изворите и дебита на водните потоци
Блокада на пътните артерии и железопътните линии
Рудни залежи в окупираните региони: злато, меркурий, мед и въглища

PHILIPPE REKACEWICZ

Източници: Matthias Beilstein (адаптация на картовия фон); Jean Radvanyi, Inalko; мисия OSCE, 2006; OOH, JRC- ISPRA, 2007.

„Нe гледайте повече от петнадесет секунди. След това трябва веднага да наведете глава." Една амбразура в бетонната стена ни позволява да зърнем бегло огражденията от бодлива тел и на по-малко от двеста метра – предните позиции на азербайджанските бойци. В самата траншея в арменската част на военния сектор в Аскеран всичко напомня сцена от Първата световна война: бункери със скромни размери, чували с пясък, малка печка на дърва за зимата и няколко смешни ръждясали консервни кутии, които да предупреждават за нежелано нощно посещение. Трите войници на този пост са по на двадесет години. Те са от Ереван. Техният офицер смята, че днес фронтът е относително спокоен…

„Вчера врагът наруши осемнадесет пъти договорността за прекратяване на огъня, а ние – един-единствен път, уверява генерал-лейтенант Мовсес Хакобян, министър на отбраната на Нагорни Карабах. *По протежението на тристакилометровата фронтова линия в момента, в който някой подаде глава, те могат да стрелят. Всеки ден сме във война."* В началото на юни само за два дни размяната на изстрели взе осем жертви. След последното примирие, подписано в Москва на 16 май 1994 г., фронтовата линия не се е променяла; военните части заеха позиции в окопите. По онова време властите в Баку приеха прекратяването на военните действия, с цел да избегнат поражението. Арменците току-що бяха добили с мъка контрол над бившата автономна област Нагорни Карабах и обширни прилежащи територии, които представляват около 13% от територията на бившата съветска република Азербайджан. От този момент нататък войници и елитни стрелци от двете страни се дебнат денем и нощем, понякога на не повече от сто метра едни от други.

Една непризната република

Престрелките се редуват с международни срещи. Те зачестиха през последните месеци, а Русия организира редица срещи на върха между арменския и азербайджанския президент. Съюзът между Армения и Русия, от една страна, и тесните връзки между Азербайджан, принадлежащ към тюркската езикова група, и Турция, от друга, превръщат конфликта в сериозно огнище на международно напрежение.

През 1905 и 1918 г., а по-късно от 1991 до 1994 г., в хода на три войни арменците от планинските области се противопоставяха на „татарите" от долините, наричани оттук насетне азери. Протестирайки срещу присъединяването им към Баку по решение на болшевишката партия от 1921 г., арменците от Нагорни Карабах са първите, които още през 1988 г. се опълчиха срещу СССР. Последва националистичната вълна в балтийските страни и разпадането на Съветския съюз. С територия малко по-голяма от тази на Люксембург, барутният погреб, който представлява Нагорни Карабах, тревожи както Вашингтон, така и Москва. По време на последната среща на Г-20, проведена през юни т. г. в Мексико, Барак Обама, Владимир Путин и Франсоа Оланд признаха своето безсилие, като припомниха, че *„двете враждуващи страни трябва да побързат с взимането на важните решения, необходими за установяването на траен мир."* САЩ, Русия и Франция оглавяват Минската група, натоварена от 1992 г. насам със задачата да намери изход от конфликта.

Очаквайки един ден да бъдат поканени на масата на преговорите, карабахските бойци си придават важност. На 9 май т. г. столицата Степанакерт (наричана от азерите Ханкенди) беше домакин на внушителен парад в чест на превземането на Шуши (или още Шуша), бивше укрепление на азербайджанската артилерия. През май 1992 г. военният сблъсък беше позволил на бунтовниците да установят контрол над Лачинския коридор (наричан от арменците Бердзор) и да присъединят Карабах към Армения. Във въображението на много арменци по целия свят победата над азерите, отъждествявани с „турците", се възприема като исторически реванш.

Докато първоначално арменците от Карабах настояваха за присъединяване към Съветска Армения, през 1991 г. те се обявиха за независимост. Това позволи конфликтът да бъде представен като борба за национално освобождение, а не като сблъсък между две държави за дадена територия. Тази малка република, наброяваща сто и четиридесет хиляди жители, има своя собствена конституция, свои парламент, знаме, армия, свои институции и свое правителство. Но на практика остава тясно свързана с „по-голямата си сестра". Всичко се решава в Ереван.

Аплодирайки парада на танковете, безпилотните самолети и ракетите последно поколение, арменският президент Серж Саркисян стоеше на официалната трибуна между двама висши духовници от Арменската църква и до Бако Саакян, президента на непризнатата от нито една страна по света „Република Нагорни Карабах". Демонстрацията имаше за цел да покаже, че „планинският народ" никога не ще се откаже от правото си на самоопределение. *„Може да се каже, че от двадесет години Нагорни Карабах е постигнал много успехи в установяването на демократични институции според международните критерии*, уверява ни преизбраният през юли т. г. Саакян. *Рано или късно международната общност ще признае нашата независимост. Ние не желаем да изживеем отново мъчителните времена на войната. Но основен приоритет за нас остава сигурността на страната. Готови сме да се защитим, в това число вземайки превантивни мерки."*

По скоро „шокова терапия", отколкото „сблъсък на цивилизациите"

След прекратяването на военните действия Степанакерт/Ханкенди се е променил много. Отново се афишира „арменската кауза". Модерните жилищни и обществени сгради го превръщат в малък провинциален град (50 хиляди жители), много по-привлекателен от индустриалните градове на постсъветска Армения. Млади жени в ярки дрехи се разхождат по главната улица на града и пазаруват безгрижно на 25 километра от фронта! Годишният доход на глава от населението (2200 евро) надвишава този на повечето райони в Армения. Степанакерт поддържа войска от 15 хиляди души, отпуска пенсии, строи пътища и мостове, покрива разходите за здравеопазване и образование, контролира голям брой предприятия. А Ереван плаща… Две трети от бюджета се поемат от Армения.

„Азербайджан има петрол, арменците имат диаспора", обичаше да казва бившият президент на Карабах Аркадий Гукасян. Внушителна част от помощта, изпращана от арменските общности от цял свят, идва именно в Нагорни Карабах. Тук пристигат половината от даренията, стопанисвани от Арменския фонд във Франция, отбелязва Мишел Танкрез, неговият представител в Степанакерт: *„По време на първата ни кампания през 2000 г. около 15% от семействата с арменски произход във Франция знаеха за Карабах. Днес всички са чувствителни на тази тема и около една четвърт от хората правят дарения."* Също както петролната манна, това разточителство не минава без неприятни последици. Журналистът Ара К. Манугян редовно изобличава прахосничеството и злоупотребите (1). Танкрез предпочита една литота: *„Тези, които са най-динамични в политически план, са най-динамични и в икономически план."*

* Журналист.

(1) Вж. сайта www.thetruthmustbetold.com.

Два века последователни господства

1805: Ханство Карабах е включено в Руската империя.

1828: Ереван и Нахичеван попадат под руско господство.

Февруари-август 1905: сражения между арменци и азери в множество градове, включително в Баку и Шуши (Шуша). Хиляди жертви.

Април 1915: геноцид в Западна Армения.

24 февруари 1918: обявяване на Закавказката демократична федеративна република.

26-28 май 1918: Азербайджан и Армения обявяват своята независимост. Сражения в Карабах.

Април-ноември 1920: съветизация на Азербайджан, Карабах и Армения.

5 юли 1921: Кавказкото бюро на болшевишката партия взима решение за присъединяване на Карабах към Азербайджан.

7 юли 1923: създаване на автономна област Нагорни Карабах, чийто главен град е преместен от Шуши в Ханкенди, преименуван на Степанакерт.

20 февруари 1988: Върховният съвет на Нагорни Карабах гласува за неговото присъединяване към Армения. Сблъсъци в Аскеран, последвани от антиарменски погром в Сумгаит и огромни манифестации в Ереван.

Август-септември 1991: след осуетяването на държавния преврат в Москва Азербайджан и Армения обявяват независимост.

10 декември 1991: 82% от гласоподавателите гласуват за независимостта на Нагорни Карабах; разрастване на битките.

30 април 1993: Съветът за сигурност на Организация на обединените нации (ООН) изисква оттеглянето на арменските военни сили от окупираните азербайджански територии.

16 май 1994: подписване на примирие в Москва.

По-различен вид има Шуши, старата историческа столица. Реставрираната катедрала свидетелства за привидно възстановен блясък. Но повечето жителите обитават рушащи се сгради, построени в брежневски стил. На хиляда и триста метра надморска височина централното парно отопление вече не работи поради лошата поддръжка. Хората се отоплявят с печки на дърва или газ, чийто кюнци излизат през прозореца… Множество сгради все още свидетелстват за суровите битки през 1992 г. Азерските къщи са разрушени. Двете големи джамии и старото тържище са изоставени. Смесено преди Първата световна война, по време на съветския режим десетхилядното население на града е предимно азерско. Сега в града живеят около три хиляди арменци, много от които са избягали от Сумгаит, предградие на Баку, след погрома през февруари 1988 г.

Лаврент Хуманян, който няколко пъти е бил раняван и награждаван с медали, се жалва, че безработицата е голяма, и обяснява: *„Като двадесетгодишен, участвах активно във всички сражения. Сега съм на четиридесет години и нямам работа. Моите деца преживяват трудно това чувство за безполезност.“* Затварянето в себе си се подхранва в много по-голяма степен от прилаганите „шокови терапии“, източник на отчаяние в страните от бившия Съветски съюз, отколкото от привидния „сблъсък на цивилизациите“. *„Под национализма се спотайва скритото лице на обществения айсберг“*, смята адвокатът Севаг Торосян (2).

Взаимоотношенията със съседните държави излизат извън рамките на опростенческите схеми. Християнска Армения се намира във военен съюз с православна Русия и мюсюлманските страни от Централна Азия, обединени в Организацията на Договора за колективна сигурност (ОДКС). Страната поддържа топли отношения с шиитски Иран, който проявява голямо недоверие към шиитски Азербайджан, който пък твърди, че поддържа близки отношения със сунитска Турция и православна Грузия, която пък, от своя страна, се намира в открит конфликт с руснаците…

Иран позволи на Армения да преодолее азеро-турската блокада, за да внася именно газ и петрол. Техеран е обезпокоен от изказванията на Баку, свързани с идентичността, а внушителна общност от петнадесет милиона азери живее в северозападната част на Иран. Арменците и иранците се страхуват най-вече от все по-тесните връзки между Израел и Азербайджан, скрепени през февруари т. г. със споразумение за продажба на оръжия на стойност 1,2 милиарда евро (3). Баку получава сложни технологии, а именно безпилотни самолети, в замяна на своя петрол и на няколко други предимства – американски наблюдатели подозират, че израелците са *„купили летище“* на юг от азербайджанската столица във връзка с плана си да бомбардират иранските ядрени обекти (4). Арменците се опасяват, че подобно нападение може да послужи като сигнал за офанзива в Карабах.

По на запад две инфраструктури свидетелстват за особеното положение на тази територия, отделена от Армения чрез планини, прорязани от пътни проходи, разположени на повече от две хиляди и триста метра надморска височина. Преди войната железопътна линия е свързвала Степанакерт и неговия естествен проход към долината на река Кура, а по-нататък и към Баку. От тази линия днес е останал единствено подравненият терен. Всичко останало е демонтирано. Недалеч от старата гара летището на Степанакерт е открито преди около година, но все още очаква своите първи самолети от Ереван. Азербайджанските военни сили са обявили, че ще свалят всеки самолет, който се появи. Те настояват да не се забравя, че в непосредствена близост до летището, в село Ходжали, по време на първата мащабна арменска офанзива на 26 февруари 1992 г. са били избити множество цивилни азери.

Равносметката от войната е твърде тежка. Към повече от двадесетте хиляди убити трябва да добавим ранените, инвалидите и многобройните бежанци. Според Върховния комисариат на ООН за бежанците петстотин и седемдесет хиляди души са се преместили във вътрешността на Азербайджан, който освен това е трябвало да приеме и двеста и двадесет хиляди бежанци от Армения (5). Френската сенаторка Натали Гуле (6) разказва: *„Посетих бежанските лагери и трябва да ви призная, че тези в Азербайджан не отстъпват по нищо на тези в Палестина!“*. От своя страна Армения прие триста хиляди арменци, живели до този момент в Азербайджан.

Великото икономическо преселение на арменците

Достигайки височините на Агдам, навлизаме в териториите, които не са принадлежали на някогашната автономна област: според терминологията на „международната общност“ това е „окупиран“ район. От 1993 г. Съветът за сигурност на ООН настоява *„възпросните окупационни сили да се изтеглят незабавно, изцяло и безусловно от района на Агдам и всички други наскоро окупирани зони“*(7). Тази обречена на опустяване военна буферна зона включва десетки села и немалко градове-фантоми като Физули, Джебраил или Агдам, някогашния невралгичен търговски център на района. Единствено няколко разминирани късчета земя се обработват отново от арменските земеделци и се използват най-вече от скотовъдците. Десетки хиляди къщи и стотици блокове, ако не са били разрушени по време на военните сблъсъци, са били подложени на системен грабеж впоследствие. Мебели, скелета, керемиди, канализационни тръби, електрически кабели, всичко, което е могло да бъде използвано отново, е било откраднато, всичко, което е могло да гори, е било изпепелено. Остават единствено порутените стени.

Арменците, които искат да окупират обезлюдените територии, търсят законни основания, за да могат да го направят – за целта те прибягват до… древната история. На седем километра северно от Агдам те откриха голям градски център от елинистичната епоха, който набързо бе обявен за Тигранакерт. Припомняйки си начина, по който обектът е бил открит през 2005 г., неговият пазач разказва: *„Някаква лисица беше изкопала дупка и през нея се мяркаше стена. Показах я на директора на Археологическия институт Хамлет Петросян. Археолозите организираха разкопки и откриха тези останки от арменска базилика от VI в.“* Открита е също така голяма крепостна стена от I в. пр.н.е. Тя би могла да свидетелства, че става дума за голям град, основан по времето на Тигран II Велики (95-54 г. пр.н.е.), в апогея на Древна Армения.

Дискусиите за запазване на териториалната цялост на Азербайджан се сблъскват и с въпроса за манастирите, като „Дадиванк“. До него се стига по разрушен път, преминаващ през клисурите на река Тартар (или Тарту). Кацнал в планината, този манастир, датиращ от Средновековието, съхранява *хачкари* (изсечени камъни) от XIII в. Той обаче се намира в Келбаджарския район, който е под управлението на Баку преди превземането му през април 1993 г. от арменските *федаи*.

Подобно на прохода Лачин/Бердзор в центъра, пътят към Севера, който преминава през Келбаджарския район, беше стратегически важен от военна гледна точка. В началото на XXI век той стана изключително важен от икономическа гледна точка с началото на експлоатацията на мините в Дръмбон, близо до изкуственото езеро Сарсанг. Целият Мартакертски район изобилства от злато, мед и молибден. Най-големият работодател в Нагорни Карабах, предприятието „Бейс Металс“, се ангажира да поправи този път, който би позволил транспортирането на рудата до арменските заводи във Варденис на по-малко от сто километра. Ремонтните работи започнаха миналата пролет.

(На стр.6)

(2) Sevag Torossian, *Le Haut-Karabakh arménien. Un Etat virtuel ?* (Арменският Нагорни Карабах. Една виртуална държава?), Harmattan, Париж, 2005.

(3) Associated Press, 26 февруари 2012.

(4) Mark Perry, „Israel's secret staging ground“ (Тайната летателна база на Израел), *Foreign Policy*, Вашингтон, 28 март 2012.

(5) „Les réfugiés dans le monde, cinquante ans d'action humanitaire“ (Бежанците по света, петдесет години хуманитарна дейност), Върховен комисариат на ООН за бежанците, Женева, 2000.

(6) *Journal officiel du Sénat*, (Официален бюлетин на Сената), Париж, 15 април 2010.

(7) Резолюция 853 на Съвета за сигурност на ООН, Ню Йорк, 29 юли 1993.

Несъвместими разкази

За да установи контрол над Нагорни Карабах, всеки лагер тълкува по своему дългата обща история. По време на господството на Османската, Персийската и Руската империя, чак до края на XIX в. народите от Закавказието са тясно свързани помежду си, и то до такава степен, че в навечерието на Първата световна война грузинците представляват малцинство в своята бъдеща столица Тбилиси, също както азерите в Баку.

Арменската гледна точка изтъква в своя полза културната и религиозната принадлежност и отстоява твърдението, че източната част на Малък Кавказ, между реките Аракс и Кура, принадлежи на историческа Армения още от древността. Планинската част на този район, наричана с общото наименование Арцах, символизира арменската съпротива срещу възприемането на чуждата култура. Населението ѝ приема християнството още през IV в. и преживява последователните господства, запазвайки относителна автономия. Относителният дял на арменците в автономната област Нагорни Карабах намалява единствено поради натиска на съветската администрация в Азербайджан – от 94 на 76% между преброяванията от 1923 и 1989 г. (1).

От азерска гледна точка разграничението между Нагорни Карабах и останалата част от област Карабах е изкуствено. Изтъква се фактът, че този район, в който е господствала основно Персия, е имал най-често статут, различен от статута на района на Ереван. Без да оспорват християнската принадлежност на планинското население, азерите считат, че то произхожда от „арменизирани“ албанци, наследници на древното царство Агвания, или Кавказка Албания, люлката също така на Азербайджан. Католикосът на Агвания има седалище векове наред в манастира „Гандзасар“, светилище на Карабах, преди неговото разтуряне от руснаците през 1815 г. Новите славянски господари изглежда са благоприятствали обединението на църквите и преселението на арменци от Иран и Турция, за да консолидират християнското население в южните покрайнини на империята.

Примиряването на тези две гледни точки е представлявало труден за разрешаване проблем за всички, които са се изправяли пред националното разделение. Когато през октомври 1918 г. османците са принудени да напуснат Баку и Азербайджан, британският генерал-майор Уилям М. Томсън предоставя Зангезур и Нагорни Карабах на азерите. По време на Парижката мирна конференция Обществото на народите поставя въпроса на дневен ред, но Червената армия изпреварва дипломатите. Поддържайки добри отношения с Турция на Кемал Ататюрк и с азерите, за да си осигурят контрол над петрола в Баку, болшевиките дават Нахичеван на Азербайджан, но предоставят Зангезур на Армения.

На 4 юли 1921 г. комисарят по националностите Йосиф Сталин присъства на заседание на Кавказкото бюро на Болшевишката партия, което е склонно Нагорни Карабах да бъде присъединен към Ереван. Бюрото обаче променя решението си на другия ден и предоставя региона на Баку, като предвижда автономен статут и разделение, което се оформя едва през 1923 г. Още през 1921 г. арменците оспорват това решение.

Ф. Д.

(1) „Haut-Karabakh: négociations de paix et politique militariste de l'Azerbaïdjan“ (Преговорите за мир в Нагорни Карабах и военната политика на Азербайджан), меморандум на арменския посланик пред Общото събрание на ООН, 23 март 2009.

От офанзивата срещу

Когато палестинците

Докато примирието, договорено с посредничеството на Египет, укрепваше позициите на „Хамас“ в регионален и в местен план, ООН разглеждаше кандидатурата на Палестина за държава нечленка, представена от президента Махмуд Абас. А той, с отслабени позиции, се натъкваше на противодействието на Израел, на САЩ и на няколко европейски страни, както и на скептицизма на самите палестинци.

Лейла Фарсах*

В МОМЕНТ, когато арабският народ утвърждава своя „стремеж към демокрация чрез арабската пролет, настъпва време за палестинска пролет, време за независимост“, заяви Махмуд Абас на 23. 09. 2011 г. пред Общото събрание на ООН, възнаграден с продължителни аплодисменти от присъстващите. Година покъсно, когато президентът на Палестинската автономна власт отново застана пред същото събрание, войната на Израел срещу Газа потвърди непоколебимостта на палестинците да продължат съпротивата и техния отказ да изчезнат от политическата сцена. Но също така и съотношението на силите, което като че ли прави недостижима мечтата им за независимост, като се знае, че САЩ и ЕС подкрепят правителството в Тел Авив.

Израелската офанзива бе прекратена на 21 ноември след примирието, договорено с посредничеството на египетския президент Мохамед Морси, произхождащ от движението „Мюсюлмански братя“. Равносметката от нея не е отрицателна за „Хамас“. Въпреки многото цивилни жертви, стотиците ранени и безогледните разрушения, тази организация, съперник на „Фатах“ и на Палестинската власт, излезе подсилена от сраженията. Популярността ѝ, подкопана в Газа вследствие на методите ѝ на управление, укрепна. Тя показа, че може да воюва, което много палестинци смятат за легитимно предвид окупацията, а и постигна облекчаване на блокадата. Облекчение, за което президентът Абас, САЩ и Европейският съюз се обявяваха от години, но не можеха да наложат. Освен това „Хамас“ получи признанието на арабския свят и Турция, че е законна страна в преговорите. Египетският министър-председател, туниският министър на външните работи и делегация на Арабската лига посетиха Газа.



29 ноември 2012. С голямо мнозинство - 138 гласа „за“, 9 „против“ и 41 „въздържали се“, Общото събрание на ООН повиши на статута на Палестина от „общност“ в „държава нечленка наблюдател“ в ООН. Против гласуваха САЩ и Израел, подкрепени от Канада, Чехия, Маршаловите острови, Микронезия, Науру, Палау и Панама. Палестина бе подкрепена от 17 европейски държави, сред които Австрия, Франция, Италия, Норвегия и Испания. България се въздържа, заедно с Германия, Великобритания, Нидерландия, Румъния, прибалтийските републики.
В Рамала стотици палестинци наблюдаваха на живо на големи екрани, изнесени на открито, речта на Махмуд Абас и гласуването, след което празнуваха по улиците под оглушителните звуци на автомобилни клаксони. *Снимка БГНЕС.*

Тази израелско-палестинска криза, първата след „арабската пролет“, не може да скрие безпрецедентния избликна демократични въжделения в Близкия изток. В палестинския контекст тази „пролет“ насърчи населението по-категорично да поиска прекратяване на процеса от Осло, както и критичен

*Гост професорка по политически науки в Масачузетския университет в Бостън. Авторка на *Palestinian Labor Migration to Israel: Labour, Land and Occupation* (Палестинска работническа миграция в Израел: работа, земя и окупация), Routledge, Лондон и Ню Йорк, 2005.

Безкрайно състояние на война в Нагорни Карабах

(От стр. 5)

Оповестяването на тези инвестиции предизвика протести на Азербайджан, който се опасява от утвърждаването на статуквото. Неговият президент, автократът Илхам Алиев, възнамерява да се възползва от петролната манна, за да си възвърне контрола над областта: *„Ние ще продължаваме да полагаме дипломатически усилия, но същевременно ще използваме всеки сгоден случай, за да възстановим териториалната си цялост.“*(8) Военните разходи на Азербайджан са се увеличили пет пъти от 2004 г. насам, за да достигнат 2,5 млрд. евро през 2011 г., докато тези на Армения са едва 335 милиона евро (9). Растящото неравенство по отношение на военната сила тревожи „международната общност“, докато контурите на едни истински преговори, представени в края на 2007 г. под наименованието „Мадридски принципи“, все още изглеждат твърде неясни. Минската група си е поставила за цел да постигне мирно решение, основаващо се на връщане на всички окупирани територии и право на жителите да се приберат по родните си места в замяна на широка местна автономия за арменците с гаранция за сигурност, включваща операция за поддържане на мира и предоставяне на коридор за връзка с Армения.

Правното решение ще трябва да отчете географския фактор и най-вече планинската верига на Малък Кавказ, която пресича района. На север от контролираната от арменците зона се издигат високи планини, чиито върхове достигат над 3 хиляди метра надморска височина. Те отделят Нагорни Карабах от Шаумянския район, контролиран от Баку и несъмнено изоставен задълго от арменското население, пожелало присъединяването му към Армения. Тези планини изолират най-вече Келбаджарския район. Правителството в Степанакерт насърчава арменците да се заселват там. Около 15 хиляди души населяват въпросната буферна зона, както и тази, която граничи с Лачин/Бердзор, докато другите завладени територии остават незаселени.

Президентът Алиев възприема идеята за временен статут (от пет години) на Келбаджарския и Лачинския район, допускайки принципа за коридор (10). Той също така заявява, че е готов да предостави известна независимост на териториите от стария автономен район. Но дава да се разбере, че не може да става и дума за компромис по отношение на териториалната цялост на страната и завръщането на преселниците, включително в Шуши.

За управляващите екипи на двете страни пътят за постигане на компромис изглежда още по-труден поради факта, че конфликтът им позволи да си осигурят власт. Франсоа Туал пояснява: *„Както в Азербайджан, така и в Армения, въпросът за Нагорни Карабах се е превърнал в център, около който гравитира целият парламентарен и правителствен политически живот. Той си остава неизбежен и се оказва в основата на всички вътрешнополитически напрежения“* (11).

След свалянето през 1998 г. на президента Левон Тер-Петросян, обвинен, че е продал на безценица арменските интереси, приемайки поетапно решение на конфликта, всички лостове на политическата и дори на икономическата власт в Ереван се намират в ръцете на хора от Карабах. Настоящият президент Серж Саркисян е бил министър на отбраната и знае много добре, че статуквото също има висока цена за арменците. След провала на опитите му за сближаване с Турция, той вече не може да се надява на отслабване на блокадата и на международния натиск, без да се сблъска с капаните на една система, която самият той олицетворява.

Център за научни изследвания и индустриална сила в съветската система на разделение на труда, арменското общество последователно претърпя травмите от голямото земетресение (при което загинаха няколко десетки хиляди души през 1988 г.), войната и разпадането на СССР. Докато олигарсите демонстрират богатството и арогантността си в контролираните от тях медии, повечето конгломерати бяха окончателно затворени, над от една трета от земеделските земи станаха необработваеми и страната беше принудена на продаде подземните си мини на руснаците, предлагащи най-висока цена. На парламентарните избори през май 2012 г. всички кандидати се обявиха за силова политика. Ала мнозина арменци вече отказват да гласуват…

Двадесетте години независимост ще си останат време на мълчалива трагедия – на мащабно икономическо преселение. Счита се, че от края на 80-те години на XX в. между седемстотин хиляди и 1,3 милиона арменци са напуснали Кавказ (12). Самата Русия приема около тридесет и пет хиляди арменци всяка година (13). Броят на постоянните жители е спаднал на 2,8 милиона души. Политиката за поощряване на раждаемостта е способна да коригира само в малка степен твърде мрачните демографски перспективи.

Невъзможно е да се довериш на съседа си

За да открием повод за надежда, на връщане в Ереван трябваше да отидем на един площад на Главния булевард в центъра на града. От месеци млади активисти се борят открито с полицията, обявявайки се срещу приватизирането на това обществено място и разрешителните, дадени на търговците. Те се стремят да покажат, че същото нещо се случва с всички обществени блага в страната, докато вниманието на хората е отклонявано от националистичната риторика.

Роден във френската диаспора и пристигнал в Шуши преди осем години, младежът Армен Ракеджиян смята, че бъдещето минава през появата на гражданско общество, което той се опитва да изгради с всички сили с помощта на местно дружеството за взаимопомощ. На първо време според него хората трябва да придобият минимално доверие в себе си и в другите: *„В моя квартал живее семейство, чийто син беше убит от азерите преди около година. Не можеш да обясниш на това семейство и неговите близки, че азерите са добри съседи, с които трябва да съжителстваме в мир.“* Първият признак за подобрение може да дойде единствено от фронта: да се сложи край на размяната на плячка и военнопленници, да се предприеме изтегляне от бойната линия, да се установи механизъм за контрол на примирието, да се подемат разговори извън рамките на дипломатическите конференции.

Филип Декан

(8) Реч в чест на 20 години от независимостта на Азербайджан, 17 октомври 2011.

(9) Stockholm International Peace Research Institute – SIPRI (Стокхолмски международен институт за изследване на проблемите на мира).

(10) Реч, произнесена пред азербайджанската общност на Нагорни Карабах, Баку, 6 юли 2010.

(11) François Thual, *La Crise du Haut-Karabakh. Une citadelle assiégée?* (Кризата в Нагорни Карабах. Една обсадена цитадела?), Presses universitaires de France – Institut de relations internationales et stratégiques, Париж, 2002.

(12) „Migration and human development: opportunities and challenges“ (Миграция и човешко развитие: възможности и предизвикателства), Програма на ООН за развитие, Ню Йорк, 2009.

(13) Според годишната статистика на Русия 450 хиляди арменци са имигрирали във Федерацията между 1991 и 2009 г.

Le Monde diplomatique
Превод Калоян Праматаров

Газа до битката в ООН

отказват да изчезнат

анализ на режима, произтекъл от него, и на принципа, залегнал в основата му – за две отделни държави. Тя изведе на преден план конфликта, противопоставящ голяма част от палестинците, особено младежите, и политическата класа по въпроса за бъдещето на борбата за независимост и за нейния смисъл. Палестинците излязоха на улицата през февруари 2011 г., за да подкрепят египетската революция. В Рамала, Газа и Наблус много хора, младежи, независими политици и членове на неправителствени организации използваха случая, за да се обявят за прекратяване на братоубийствените вражди между „Фатах“ и „Хамас“, които са на власт съответно на Западния бряг и в Газа от 2007 г. Двете организации реагираха на народния натиск, като започнаха преговори. В резултат през май 2011 г. се стигна до подписване на три споразумения за помирение. Те останаха безгласна буква, но затвърдиха легитимността на „Хамас“ в политическата система. В провала си да възстановят някакво подобие на национално единство отговорните фактори от двете страни само изостриха недоволството на улицата.

Да бъде изоставен „мирният процес“

От МАЙ 2011 г. расте активността на масите без изблици на насилие, благодарение на организации като „Stop the Wall Campaign“ (против стената), на Движението за бойкот, деинвестиране и санкции, на неправителствени организации за защита на човешките права, на женски организации, на групи за подкрепа на политическите затворници, на синдикатите и т. н. Митинги под прозорците на Муката, седалището на Палестинската автономна власт в Рамала, митинги в Каландия – селището *пропускателен пункт*, което преграждa пътя между Рамала и Ерусалим, информационни кампании по социалните мрежи, стачки против поскъпването на хранителните стоки… Общественият кипеж придоби различни форми, но исканията бяха много ясни.

На първо място е искането за признаване на националните права на палестинския народ. В разбиранията на протестиращите тези права не се ограничават само със създаването на държава. Те включват завръщане на бежанците и всестранно прилагане на политическите свободи. На 15 май 2011 г., денят, в който се отбелязва Накба („катастрофата“, тоест създаването на Израел и прогонването на палестинците през 1948 г.), край разделящата стена се състоя манифестация с участието на младежки групи, народни комитети и неправителствени организации, като потвърждение на неотменимото право на завръщане на бежанците. Живеещите в Израел палестинци се солидаризираха с инициативата и организираха възпоменателни събирания на местата на много селища, разрушени през 1948 г.

На второ място, протестиращите се обявиха за съживяване в най-широк смисъл на демократичния процес в палестинското общество в управляваните от „Фатах“ и „Хамас“ територии. Водещи организации като Движението на независимата младеж и групата „Достойни палестинци“ не се задоволиха само с призив за нови избори на Западния бряг и в Газа. Те издигнаха дръзкото искане Палестинският национален съвет (ПНС) да се разпусне и новият му състав да се определи чрез избори. ПНС, законодателният орган на Организацията за освобождение на Палестина (ООП), е призван да представлява всички палестинци, включително бежанците, членовете на диаспората и израелските араби. Обезличен от споразуменията от Осло, този орган не е заседавал от 1988 г. Младите хора от окупираните територии изразиха волята си да бъде съживен този парламент фантом и застанаха зад отдавна повтаряното искане на организациите на диаспората с надеждата да се сглобят парчетата на един национален политически организъм, раздробен от споразуменията от Осло (1).

Третото искане е свързано с безизходицата, предизвикана от тези споразумения. Протестиращите искат да се изостави т.нар. *мирен процес,* както и да се прекрати политическото сътрудничество с Израел. Опитът за „възобновяване“ в началото на 2012 г. на „диалога“ между израелските и палестинските ръководители в йорданската столица Аман предизвика гневни демонстрации в окупираните територии. По същото време срещите на израелски и палестински пацифисти в Рамала и Йерусалим предизвикаха неодобрението на много младежки групи, които се обявяват за забрана на всякакви контакти с израелски граждани, докато продължава окупацията. След края на лятото на 2012 г. стачките и демонстрациите отново се умножиха, но този път, за да заклеймят мерките на Палестинската автономна власт за строги икономии и да поискат оставката ѝ.

Под влияние на „арабската пролет“ младите активисти дадоха нова дефиниция на борбата за независимост като борба за права, а не за държавна власт. По аналогия на кампанията на Движението за бойкот, деинвестиране и санкции, подета през 2005 г. от сто и седемдесет международни организации, те смятат, че трябва да се борят срещу режима на апартейд и да отстояват три фундаментални принципа – прекратяване на окупацията, право на завръщане на бежанците и гаранция, че всички жители на Израел ще бъдат третирани при равни условия.

Решението на Палестинската власт да поиска Палестина да бъде приета в ООН има за цел да се излезе от безизходицата, в която са затънали преговорите с Израел, но също така, а може би и преди всичко, в отговор на общественото мнение, настроено враждебно срещу споразуменията от Осло и срещу господството на „Фатах“ и „Хамас“. Ако се сравни речта на Абас пред ООН през 2012 г. и произнесената преди година, ще се види как Палестинската власт се опитва да имитира езика на протестиращите и да контролира или манипулира посланието им.

Двете речи свързват „палестинската пролет“ с две цели – държава и независимост. И двете речи изискват от „международната общност“ да поеме своята отговорност. Най-очевидната разлика е, че през 2011 г. в молбата за приемане в ООН, представена от Абас, се поставяше въпросът за пълноправно членство. Но палестинският президент не успя да събере необходимото мнозинство, за да бъде внесена молбата в Съвета за сигурност главно заради противопоставянето на САЩ. През 2012 г. той пледира за статут, подобен на статута на Ватикана – на държава нечленка на ООН. Този статут би позволил на палестинската държава да стане пълноправен член на Международния наказателен съд, на Международния съд и на други структури на ООН, което би ѝ предоставило законни средства да съди Израел за военни престъпления или за други нарушения на международното право. Но това няма да сложи край на окупацията нито да гарантира правото на завръщане.

За Палестинската власт тази битка на президента в ООН е единственото средство за признаване на правото на палестинците на суверенна държава върху 22% от бившата Палестина, включващи Западния бряг, Газа и Източен Йерусалим. Връщането на палестинците на тази минимална част от техните изконни земи би компенсирало частично изгонването им през 1948 г., се обосновава Абас. То ще възстанови, казва той, международния консенсус по разделението на Палестина през 1947 г. с резолюция 181 на Обединените нации. Палестинският лидер изтъква, че само държава, призната от „международната общност“, ще може да отстоява правата на народа, включително правото на завръщане, на достоен живот и на икономическо благополучие.

Непопулярността на екипа му обаче принуждава Махмуд Абас да изтъква, че ООП, а не Палестинската власт, е подписала искането за присъединяване към ООН (2). И в двете си речи той призовава за съюз на всички палестинци, без значение дали са бежанци, граждани на Израел, членове на диаспората или жители на окупираните територии.

Махмуд Абас повиши тон

За ЕДНА година тонът се промени. В речта си Абас черпи вдъхновение направо от езика, използван от протестиращите палестинци. Израел вече не е обвиняван само за *„новите заселвания“*, както преди година, но и заради политиката му на *„апартейд“* и на *„етническо прочистване“* в Източен Йерусалим и окупираните територии – формулировки, които Абас по-рано грижливо избягваше. През 2011 г. той все още се мъчеше *„да протяга ръка на правителството и на народа на Израел за помиряване* (…) *на основата на равноправие и справедливост между двете съседни държави – Палестина и Израел“*. Днес той не се опитва да бъде дипломатичен, когато критикува правителството на Бенямин Нетаняху и го обвинява, че е провалило *„решението за държави“* и че е *„изпразнило от съдържание споразуменията от Осло“*.

По този начин Абас се стреми да спечели отново симпатията на населението, разгневено от провала на споразуменията от Осло и от безплодните преговори. Промяната на реториката му е израз и на раздразнението от неотстъпчивостта на Израел. Както той отбеляза през септември 2012 г. в ООН, територията отстъпена на палестинците, е смесица от *„анклави* (…), *в които господства колониалната и военната окупация, представени с нови названия, както предвижда едностранният план за някакво подобие на държава във временни граници“*.

Логично е, че в речта си през септември 2012 г. Абас отправя упреци към „международната общност“ и позавоалирано към САЩ. Нищо подобно няма в предишната му реч, отражение на оптимизма, породен от „арабската пролет“. Докато миналата година той приканваше световните сили да работят за съживяване на мирния процес, сега палестинският ръководител се ограничава с язвителни констатации: на Израел се позволява *да не носи отговорност за действията си“* и да действа *безнаказано“*; дава се *„на окупатора пълна свобода, за да продължи политиката си да отчуждава собствеността* (…) *и да налага системата си на апартейд на палестинския народ“*.

Президентът на Палестинската власт си позволява дори дързост, недопустима година по-рано – за първи път той заявява публично, че не може да се постигне мир, без да се признае, че *„расовата колонизация трябва да бъде осъдена, наказана и бойкотирана, докато бъде напълно премахната“*. Изглежда, че кампанията за бойкот, деинвестиране и санкции намери отклик в ООП.

Остава да се види какво поле за политическо маневриране ще спечели Палестинската власт от действията си в ООН и каква стратегия възнамерява да приложи, за да накара световната организация да предприеме санкции срещу Израел. Но както изглежда, палестинците от Западния бряг вече не очакват много от ръководителите си. Общинските избори на 20 октомври 2012 г., който завършиха с победа на редица независими кандидати в Наблус, Рамала и Дженин, потвърдиха загубата на влияние на „Фатах“. Масовото участие в тези избори обаче показва, че палестинците са решени да отстояват правото си на свобода и достойнство, независимо дали на хоризонта се очертава или не тяхна държава.

Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

(1) *Вж*. Karma Nabulsi, „The single demand that can unite the Palestinian people“ (Единственото искане, което може да обедини палестинския народ), *Guardian*, Лондон, 28 март 2011; „Youth gather for global meet on PLO elections“ (Младежта се събира на световна среща относно палестинските избори), 9 януари 2012, www.maannews.net

(2) За палестинците, особено за живеещите в изгнание, ООП, подписала споразуменията от Осло, е по-легитимна от Палестинската автономна власт, която представлява само палестинците във вътрешността.

LE MONDE diplomatique
българско издание

КОМЕРСИАЛИЗИРАНЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПРОСТРАНСТВА

Блясък и упадък на гаровите чакални



Беноа Дютьортър*

Като се изключи вярата им в устойчивото развитие и екологичните предимства на железниците, хората на ръководни постове във Франция сякаш не обичат нито гарите, нито влаковете. Във всеки случай нищо от онези обикновени, достъпни и практични неща, които железопътният транспорт въвежда в ежедневието. От две десетилетия техният истински модел е самолетът със системата му за задължителна резервация (прословутата система „Сократ“, купена от „Американ Еърлайнс“), с цените, които варират според търсенето и предлагането, с все по-тесните пътнически салони и седалки, със задължителното маркиране на багажа с етикет (докато дойде моментът за всеки багаж да се заплаща)... Една от най-очевидните прояви на тази промяна се състои вероятно в изграждането на нови гари насред полето – конструкции от стъкло и бетон, гордост на местните народни представители. Преди гарите свързваха центровете на градовете благодарение на мрежата за смяна на линиите и за обществен транспорт. Сега са разположени далеч от агломерациите, също като летищата. Повечето от тях, като гарата Екс TGV, вече дори не са свързани с второстепенната железопътна мрежа (която не представлява особен интерес за Френската компания за железопътен транспорт – SNCF), а около тях са изградени огромни паркинги. За да се стигне до гарите или да се тръгне оттам, трябва да се мине през задръстванията и да се увеличи замърсяването – влакът в услуга на автомобила. Не сме си и представяли, че нашите управляващи ще успеят да решат това уравнение!

Основният недостатък на гарите в центъра на града, с оглед на новите стандарти за печалба, очевидно е площта, която заемат – огромно пространство с висока пазарна стойност. Френската компания за железопътен транспорт и Железопътната мрежа на Франция (RFF) разрешиха част от проблема, като пуснаха на пазара хиляди хектари, заемани от стари разпределителни гари, работилници, депа, следи от които все още може да се видят в близост до гарите „Лион“ или „Сен Лазар“ в Париж. Тази златна мина за урбанистите и предприемачите придава облика на новия квартал „Аустерлиц“. Колкото до самите гари, новата перспектива, ако не ги преместят извън града, е да ги превърнат в търговски и бизнес центрове. Като преструктурират цялостно сградите и като поверят експлоатацията им на частни дружества, френските железници се надяват да увеличат печалбата си. Под претекст за гостоприемство и естетичност, те се вдъхновяват от ултралибералния английски модел, пример за който е гарата „Сейнт Панкрас“ в Лондон. Все по-многобройните търговски пасажи са последният щрих, който превръща старите железни конструкции в чакални на летище, предразполагащи към харчене. Пример за това е преобразената гара „Сен Лазар“, новооткрита през 2012 г., със своите 80 магазина и 10 000 м^2 търговски площи.

Дългогодишните ремонти, скрити зад брезенти и прегради, трябваше да събудят недоверието ни. Но след години на частични ремонти, последвани от постепенното занемаряване на сградата, не изглеждаше излишно едно освежаване. Всички пътници очакваха откриването на новата гара „Сен Лазар“ с наивността на зрителя, който дебне вдигането на завесата. Предвид всекидневните неприятности, причинени от строежа, разрушаването на помещенията за различни услуги, на кафенетата и будките за вестници, в крайна сметка си дадохме сметка, че Френската компания за железопътен транспорт не се ограничава само до обновяване на сградата, а я превръща в сериозна сделка. Какъв ли модерен храм ще заеме мястото на старата метална чакалня от времето на индустриалната революция? Какъв декор ще замени декора с локомотивите, запечатали се в съзнанието ни от картините на Клод Моне? Какъв облик ще придобие тази чакалня, където от поколение на поколение милиони жители на предградията са хващали влака, пиели са кафе на бара, чели са вестник, докато слушат обявяването на влаковете?

Най-накрая, на 21 март 2012 г., завесата се вдигна. Погледнахме с блеснал поглед и под единодушните аплодисменти на пресата видяхме онова, което вече всеки може да види – абсолютно обикновен търговски център, каквито има навсякъде във Франция и по света, с ескалатори, прозрачни витрини и маркови магазини. „Solaris“, „Esprit“, „Starbucks Coffee“, „Swatch“ и други подобни вече заемат цялата площ на сградата, от пасажите на метрото чак до перони. Техните съкращения препращат към шепа световно известни марки, които свеждат пътуването до безлична поредица от фирмени марки. Ескалаторите са разположени така, че да не може да се стигне до Плас дю Авър, без да се мине през търговските пасажи. Предишният бърз изход е затворен. Най-учудващи обаче са ентусиазираните коментари, както на „десницата“, така и на „левицата“, които приветстват като голям напредък преобразяването на гарата в хипермаркет и приканват жителите на предградията да превърнат времето за чакане във време за пазаруване. Аз лично, бидейки несъмнено прекалено привързан към предишната представа за гара, напразно търсих поцинкованите тезгяси в чакалнята, където имах навик да спирам; търсих кафенето, където човек можеше да поседне за миг до куфара си, докато чака сервитьора да донесе поръчката, търсих скромните будки за вестници, от които си купувах набързо дневната преса...

Нищо от този архаичен живот не е запазено на новата блестяща гара. За да се отбележи окончателното скъсване с миналото, са махнати дори големите висящи часовници, които биха смущавали пазаруването. За сметка на това, понеже вече не става дума само за хващане на влак, а за преминаване през „гостоприемно“ пространство, са се погрижили да сложат тук-таме някое произведение на съвременното изкуство, като например голяма топка от многоцветни найлонови пликчета, която напомня, че културата е навсякъде, дори в хипермаркетите. Поцинкованият тезгях в чакалнята се е превърнал в ресторант, където нито един клошар няма да посмее повече да стъпи. Бюфетът на гарата се стопанисва от веригата „Starbucks Coffee“ и вече няма персонал, който да ви обслужи на масичките извън кафенето. Изгладнелият пътник трябва да се нареди на безкрайната опашка от чакащи. С багажа в ръка той сам си сервира храната и напитките, преди да плати сметката на единствения служител – касиера.

Онези, които предпочитат да хапнат на крак, могат да се съберат около малки тезгяси близо до перона, където също трябва да се чака на опашка и не е предвидено място спокойно да седнеш, да хапнеш или да пийнеш нещо. Някои вериги за бързо хранене като „Pains à la ligne“ са запазили типичния френски стил със сандвичите си с шунка и масло. Те обаче също пренебрегват местните привички и по тези бистра не можеш да си вземеш вино, но пък в изобилие се продава бира, кола, „Редбул“, а за десерт – американски курабии. Това изглежда напълно естествено за място, където всеки детайл сякаш е замислен така, че да ни доближи до американските стандарти. В отделението за продажба на билети има още по-малко гишета, обслужвани от хора, за сметка на гората от автомати. И трябва да се чака на опашка в заграждението с ленти, докато се стигне до прословутата линия, която не бива да се престъпва. Има по-малко будки за вестници, които са се превърнали в „Relay“... но пък можете да се пошляете в някоя по-шикозна „книжарница“, в която се продават бестселъри, списания, лакомства и др. При условие че потърпите на касата, защото и тук като навсякъде другаде властва принципът за минимален персонал. Можете също да посетите магазина „Daily Monop“ на партера, отворен до късно и практичен за пазаруване, преди да се приберете вкъщи. Не всичко е лошо в новата „Сен Лазар“, но законите на търговските площи са превърнали всеки квадратен метър в платена, охранявана, рентабилна площ. Единствените свидетели на стар Париж са старите стъклени декори, които изобразяват западните градове и които архитектите грижливо са обновили като ценни мебели в модерен апартамент.

След гара „Изток“ и гара „Сен Лазар“, гара „Север“ и гара „Монпарнас“ също скоро ще бъдат преобразувани. За гара „Монпарнас“ грандиозният проект предвижда *„тотално преобразяване“* и благоустройство на 18 000 квадратни метра. Строежът ще усложни ежедневието в периода 2015-2019 г. Пътниците ще се превърнат в клиенти, а Париж почти ще е забравил спомена за това как изглежда една гара. Новата „Сен Лазар“ е вид продължение на обновените градски квартали и по този начин съпътства бума на пазара за недвижими имоти. Сградите са излъскани, улиците са по-чисти, малките магазинчета със стоки от първа необходимост са отстъпили място на банкови клонове и маркови дрехи. Всичко излъчва комфорт и смърт, сякаш градът вече е само декор на град, а гарата е декор на гара, който оставя малко място на градския живот с неговите навалици, случайни срещи, несъвършенства и отклонения. В тази гара на бъдещето вече няма да четем вестник, докато чакаме влака, а ще извличаме максимална рентабилност от времето си и от това на предприятията, вместо да се „шляем безцелно“.

Le Monde diplomatique
Превод Лилия Герджикова

*Писател.

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ
Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ
Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.
Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Pierre RIMBERT
Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY
Предишни директори: François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990), Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 20 декември 2012 г.

На фокус

Имат ли шанс българската наука и иновациите



Светла ВАСИЛЕВА

Европейският бюджет за 2014-2020 г. все още се обсъжда, а тежките решения предстоят





На конференцията, организирана в София на 30 ноември от докладчика на Европейския парламент (ЕП) за следващия дългосрочен бюджет на ЕС Ивайло Калфин, присъстваха Волфганг Бурчер зам.-генерален директор на Генерална дирекция "Изследвания и иновации" в европейската комисия (ЕК) (първият вляво), Жулиен Герие - ръководител отдел "Промишлена политика и финансови инструменти" в ЕК, както и представители на институтите на БАН, университетите и бизнеса

Препоръки на ЕК към България в областта на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите:

- **засилване на инвестициите на частния сектор в областта на научноизследователската дейност и иновациите, чрез създаване на работни места за научноизследователска дейност, инициативи за подкрепа на сътрудничеството между български и чуждестранни предприятия за изграждане на база от знания в България, създаване на синергийни връзки между научноизследователската дейност, висшето образование и бизнеса, фокусирани върху разработване на съвместни центрове за върхови постижения, насърчаване на трансфера на знания;**
- **създаване на работни условия на световно ниво в технологични паркове, центрове за върхови постижения, клъстери и инкубатори;**
- **намаляване на бюрокрацията и сроковете за патентоване;**
- **насърчаване на сътрудничеството в областта на научноизследователската дейност между държавите членки по течението на р. Дунав.**

България е единствената страна членка на ЕС от новоприсъединените, която няма оперативна програма за наука и иновации. Докато нашите учени и малкият и среден бизнес се чудят как да оцеляват, колегите им от бившите соцстрани разполагат с близо 18,5 млрд. евро за изследвания и развойна дейност, договорени за тях от европейските фондове за периода 2007 - 2013 г.

Проучвания на европейските институции еднозначно показват, че инвестициите в изследователска дейност се изплащат многократно. Тези държави, които са финансирали най-много науката и иновациите, се справят най-добре в икономическата криза и излизат най-бързо от нея. България със своите 0,2% за научни изследвания, заложени от ГЕРБ в бюджета за 2013 г. (при средно 2% за ЕС), и спряното от тях финансиране на Националния иновационен фонд (с изключение на 5 млн. лв. отпуснати това лято) обричат страната на тотално изоставане с всички последици от това - безработица, изтичане на мозъци, ниско технологично ниво на развитие, отлив на преки чуждестранни инвестиции, заплаха от бедност за все по-широки кръгове от населението.

Могат ли да спечелят българските учени и предприемачи от европейския бюджет 2014-2020 г. Това беше темата на конференция, организирана в София на 30 ноември от докладчика на Европейския парламент (ЕП) за следващия дългосрочен бюджет на ЕС Ивайло Калфин, на която присъстваха Волфганг Бурчер зам.-генерален директор на Генерална дирекция "Изследвания и иновации" в европейската комисия (ЕК), Жулиен Герие - ръководител отдел "Промишлена политика и финансови инструменти" в ЕК, както и представители на институтите на БАН, университетите и бизнеса.

За пръв път в историята на съществуването на ЕС се предлага намаляване на бюджета и за пръв път изглежда, че страните членки ще се съгласят с подобна стъпка. Какво обаче следва от това, когато

предизвикателствата са много

а средствата ограничени, когато Европа има претенцията да запази потенциала си на най-голяма икономика в света, но в същото време губи битките на полето на конкурентоспособността, когато европейските разходи за изследвания и иновации за 15 години, между 1995 г. и 2010 г. нарастват с 50%, а тези на водещите азиатски държави за същия период - три пъти, а регистрацията и поддръжката на патент в САЩ е 50 пъти по-евтина от подобна на Стария континент. Продължи ли тази тенденция, ясно е, че изоставането ще е значително.

Ако правителствата подкрепят европейската цел 3% от БВП до 2020 г. (при сегашни около 2%) да бъдат заделени за изследвания и иновации освен създаването на 3,7 млн. нови работни места, от които 1 милион само за изследователи и увеличаване на БВП с близо 800 млрд. евро, шансовете на Европа да се превърне в динамична, модерна, основана на високите технологии водеща икономика, генератор на нови идеи и на конкурентоспособност се увеличават неимоверно.

Предложенията на ЕК, свързани с финансирането на научни изследвания и разработване на нови технологии са събрани в програма "Хоризонт 2020". Характерното за нея е, че

- обединява три досегашни програми и инициативи - Седма рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие, дейностите, свързани с иновациите от Рамковата програма за конкурентоспособност, и Европейския институт за иновации и технологии;
- свързва научните изследвания с иновациите;
- фокусира се върху обществените предизвикателства като чиста енергия и транспорт, гарантиране на безопасността на храните;
- предлага опростен достъп за фирми, университети, институти от всички членки на ЕС и трети страни;
- има три приоритета - наука от най-високо ниво, лидерска роля в индустрията и обществени предизвикателства.

Опростена, с по-малко и по-целенасочени проверки и одити, подобрени правила за интелектуална собственост, в същото време "Хоризонт 2020" има претенцията да бъде най-отворената програма за финансиране в света. Това означава, че за ресурса й ще се състезават не само проекти от 27-те страни членки на ЕС, но и присъединяващите се, кандидатките, потенциалните кандидатки и избрани трети страни, които изпълняват определени критерии (като Швейцария и Израел например) като наличие на капацитет, тесни икономически и географски връзки с ЕС и т.н.

"Хоризонт 2020" ще разполага с 80 млрд. евро (според предложението на ЕК), към които ще се добавят още 60 млрд. евро от кохезионните фондове, което прави 140 млрд. евро. Допълнително към тях могат да се създадат специални финансови инструменти от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), както и от национални финансови институции. За съжаление една от областите, станала жертва на намаляването на средствата в европейския бюджет в процеса на обсъждането му от страните членки, е точно тази на проучванията и иновациите, и то откъм страната, свързана с "Хоризонт 2020". От 80 млрд. евро те вече са редуцирани до 70 млрд. евро и няма гаранции, че ще бъдат запазени и на това ниво.

Какъвто и да е размерът на европейските средства, те не могат да заместят

липсата на национална политика

По отношение на иновациите България е на последно място в ЕС и на 96-то в света, но ГЕРБ отложи изработването на стратегия за тях за 2014 г., а проектът на закон за насърчаването им в момента "отлежава" из кабинетите на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма с извинението, че текат съгласувателни процедури във връзка с изработването на стратегия за интелигентна специализация на България. Правителството на Гражданите за европейско развитие спря парите за националния иновационен фонд (НИФ) и за трите години на управление изплати само 7 288 818 лева - скромна сума по проекти, спечелили финансиране на обявените по време на правителството на тройната коалиция I, IV и V конкурсна сесия. В края на това лято, вероятно предизборно или за отбиване на номера пред Брюксел, бяха отпуснати 5 млн. лева за иновации, които са смешни в сравнение с парите, давани за специални разузнавателни средства (близо 20 млн. лв.) и за примитивно отглеждане на тютюн (73 млн. лв.). Тези 5 милиона позволиха обявяването на VI сесия на НИФ. Подадените проекти, съгласно справка за ДУМА, предоставена от Изпълнителната агенция за насърчаване на малките и средните предприятия (ИАНМСП) са 67 с обща стойност на заявената в тях субсидия 18 млн. лв. Одобрените предложения ще бъдат огласени на 10 декември. Остава да се надяваме, че НИФ няма да повтори фиаското с разпределянето на средствата от Фонда за научни изследания (ФНИ), чиито отзвук отекна в ЕК и предизвика протести на научната общност.

Не само липсата на национална политика и на пари са проблемите, пред които ще се изправят българските учени и бизнесът в предстоящите 7 години на европейски бюджет 2014-2020 г. Има и още. Ако наши изследователи решат да кандидатстват с проекти за финансиране от "Хоризонт 2020", трябва да са наясно, че ще срещнат сериозна конкуренция и ще се състезават с екипи не само от страните членки на ЕС, а и от асоциирани държави. Освен това не бива да пренебрегват факта, че програмата ще инвестира във върхови постижения, които да имат въздействие върху цялата европейска общност. Оттук идват и следващите въпроси: ще може ли България да претендира сама или в съдружие с партньори за създаване на центрове за върхови постижения, в коя област ще бъдат те и ще успее ли българското правителство да изработи визия за това, къде и в какво сме конкурентоспособни, за да не финансира научна дейност по принцип, а такава, която води до резултати, значими поне в европейски мащаб.

Бонус схемите, по които се заплаща трудът на изследователите в съвместни международни проекти, също са предизвикателство пред българските учени. По сега действащите нормативи, за една и съща високо квалифицирана научна дейност, разликата в хонорарите е 12 пъти. Това, за което на изследовател в България се плащат 26 евро на ден, в Европа същото се оценява на 360 евро. Дискриминация на географски признак, фактор, стимулиращ процесите на изтичане на мозъци (drain brain), снижаващ научния ни капацитет, и схема, абсолютно вредна за България - така го оценява научната общност и очаква от правителството да отстоява при обсъждане елементите на европейския бюджет, отпадането на схемата.

Едно е ясно. Предизвикателствата се множат, отлагането на трудните решения се връща като бумеранг и рефлектира върху цялото общество. Ако искаме да създадем растеж и допълнителни работни места, ако искаме да сме конкурентоспособни, да я има България утре - трябва да инвестираме в изследователски капацитет, научна дейност, технологии и иновации.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ЕК ЗА ФИНАНСОВА РАМКА НА ПРОГРАМАТА ЗА НАУКА И ИНОВАЦИИ „ХОРИЗОНТ 2020"

80 млрд. евро, от които:
26 млрд. евро за наука от най-високо ниво
18 млрд. евро за лидерска роля в индустрията (инвестиции в ключови технологии и финансова подкрепа за МСП)
32 млрд. евро за обществени предизвикателства (климатични промени, устойчив транспорт, енергия от ВЕИ, безопасност на храните, проблеми на застаряването на населението)
60 млрд. евро от Кохезионните фондове, или
140 млр. евро общо за наука и иновации

Искам думата

Нямате ли срам, министър Дянков



Снимка Марчета ТОМОВА

На хората им дотегна да слушат за фискална стабилност и да живеят в тотална мизерия

Георги ЗЛАТИНОВ, социален психолог, ветеран от войната

Човек без срам е като ястие без сол и салата без оцет. Не зная кога и от кого е изречена тази народна мъдрост. Тя изплува във съзнанието ми тези дни по повод едно показателно и знаково откровение на министъра на финансите. В едно интервю той каза, че не се страхува от заплахите, стачките и протестите срещу неговата политика. За него главното е социалистите никога вече да не дойдат на власт. Какво безразсъдно и жлъчно откровение. То не приляга на министър от кабинета на Бойко Борисов, който дойде на власт в името на някаква нова демокрация, залъгвайки хората с клетвеното обещание, че няма да отрича и руши постигнатото от другите, а ще го надгражда. Какво остана и къде отиде това предизборно обещание, с което Борисов залъга и омая избирателите? Чудя се нима такъв амбициозен и хитър премиер, какъвто е той, не вижда и не усеща, че гневът на обикновения данъкоплатец расте неудържимо и не може да не сътвори в някаква форма отмъщение и наказание от излъганите народни очаквания и надежди.

Липсата на срам и наличието на безгранично самодоволство на премиера и неговите министри и депутати обезверява и разочарова много българи и ги оставя на кръстопътя към бъдещето. То носи лъжливо самочувствие и фалшива управленска слава. На хората им дотегна да слушат премиера, някои други министри и депутати и особено министър Дянков, че всичко, което прави в областта на финансовата политика, е в интерес на обществото и в полза на хората. Как да повярва на това залъгване обикновеният данъкоплатец, когато всички сме свидетели на хайките на финансовото министерство за събиране на пари, на непрекъснатото увеличаване на различните данъци, глоби, такси, акцизи и какво ли не още. Това е разбираемо. Идват избори. На ГЕРБ му трябват много пари. С тях могат да се купят съвест, достойнство, гласове, покорност и безропотно послушание. Нали още навремето Цицерон предупреди света, че "няма нищо свято, което парите не биха могли да купят и оскверн ят". Може би затова министърът на финансите е толкова пристрастен към събирането на пари и толкова щедър към тези, които търгуват с доверието и гласовете на избирателите. Но той забравя нещо много важно. Да търгуваш с доверието и гласовете на хората е равно на това да губиш тогава, когато мислиш, че печелиш. Точно това се получава и при министър Дянков. Той започна да губи влияние и доверие и у нас, и в чужбина. Неслучайно по плакатите на протестиращи и стачкуващи вече се появиха призиви от рода: "Министър Дянков, вън от България".

Моля да ми бъде простено за този непредпазлив език в анализа и оценките на фактите. Знам, че искрените думи не са приятни, но аз се ръководя от разбирането, че приятните думи невинаги са искрени. А аз съм искрен, когато питам министър Дянков: "Ако съвестта Ви не достига, нямате ли срам?"

Втора Атомна

За русофобството на ГЕРБ и АЕЦ „Белене"

Русофобството сред българските политици не е ново явление. То има повече от 100-годишна история. Народният поет и писател Иван Вазов пише през юни 1901 г. разказа "Негостолюбиво село". В него се разказва как руснакът Матвеев, който бил на работа в София, един юнски ден излязъл да се разходи с велосипед вън от града. Изморен от пътуването, той спира в едно шопско село да пие вода и да се нахрани. Пред кръчмата среща свой познат немец и говорят на немски. Кръчмарят шоп, който е и кмет на селото, слуша разговора им и взема руснака за немец. След заминаване на немеца руснакът иска от кръчмаря студена вода, а той му отговаря, че се свършила, а с водата от кладенеца поят само добичетата. Каквото и да поискал руснакът, кръчмарят му отговарял, че все няма: виното го изпили, хлябът го изяли децата и пр. И когато руснакът кипва и изтървава една позната на шопите руска псувня, всички тичат да го прегръщат и гощават, защото разбрали, че е руснак. И в заключение, пише Иван Вазов в разказа си - всемогъщият по онова време властник Стефан Стамболов говори пред кореспондента на немския вестник "Кьолнише цайтунг" в София, че е отслабил руското обаяние в България поне за 50 години. Ако искрено е говорил тогава Стамболов, заключава Иван Вазов, това показва, че "тоя даровит държавен мъж е бил лош психолог". Вярва ли Бойко Борисов в мита, че построяването на атомната централа в Белене от руската фирма "Росатом" ще направи България политически зависима от Русия? Този мит е само за наивници, а Бойко Борисов не е сред тях. Той добре знае, че макар АЕЦ "Козлодуй" да е построена от руснаците, да купуваме нефт и газ от Русия, това не попречи на България да стане член на НАТО и на Европейския съюз. Тогава България самостоятелно направи своя избор, без Русия да й пречи. А как днес и в бъдеще България ще стане политически зависима от Русия, ако се построи АЕЦ в Белене, когато зад България стои НАТО и ЕС, с които България провежда една и съща външна политика?

Интересите на България налагат след спиране на четирите реактора в АЕЦ "Козлодуй" да се довърши строителството на АЕЦ "Белене", за която вече са заплатени повече от един милиард лева и предстои транспортирането от Русия в България на готовия първи реактор от 1000 мегавата. В дългосрочен план трябва да се има предвид, че световните залежи от нефт и газ не са неизчерпаеми, отворената озонова дупка от парниковия ефект ще оскъпява и ограничава използването им. В близко бъдеще ще изтекат и сроковете за използване на реакторите в АЕЦ "Козлодуй". Като се има предвид всичко това и направените досега разходи, спирането на строителството на АЕЦ "Белене" според мен ще бъде равно на окачване от правителството на ГЕРБ на отънелия вече врат на българския народ един тежък воденичен камък, който той не може да понесе.

Ангел АНГЕЛОВ, Габрово

Призив

Да запазим военния паметник

Прочетох във вестника, че искат да разрушат военния паметник в Шумен пред Пети артилерийски полк. Той представлява едно старо артилерийско оръдие и паметна плоча с 388 имена на артилеристи от Шумен, воювали през Балканската и Първата световна война.

Паметникът се намира на по-малко от 100 метра от родната ми къща. Край него още от деца сме играли и сме се учили на патриотизъм и тачили подвизите на нашите деди.

Дядо ми, Петър Бъчваров, на името на когото съм кръстен, е служил като фелдфебел в този полк и воювал в две войни.

Нека този паметник-светиня се запази за потомците на шуменските патриоти и бъдещите поколения.

О.з. подполк. Петър БЪЧВАРОВ, Шумен

Ежедневие

Държавата бездейства срещу ромската престъпност



Слязох от трамвай №6 на спирката при 51-во основно училище в кв. "Надежда", София. На тротоара видях млад, снажен, добре охранен и също тъй добре облечен ром. Не бях направил и две крачки, когато ме повика шофьорът на лека кола, спряла на тротоара. Попита ме къде се намира "Илиянци". Поисках да уточни за пазара в кв. Илиянци ли става въпрос, или за селото Илиянци. Същият отговори, че въпросът му е за селото. Показва ми визитна картичка на екстрасенска, живееща в блок 451 в кв. "Надежда". В този момент ромът, когото видях преди минута, се блъсна в гърба ми и заяви, че той лично ще му посочи търсения адрес. Каза също, че ще се качи в колата и заедно ще го намерят. Шофьорът даде веднага съгласието си и с бясна скорост заминаха. Малко след това пазарувах в съседния плод-зеленчук, където се оказа, че няма с какво да платя. Разбрах, че крадливият ром ме е ограбил. Взел ми портмонето - с шест лева, лична карта и транспортна карта. В полицията ми съобщиха, че на същото място е ограбен и друг гражданин. Портмонето с личните документи все още не съм получил. Изглежда, че ще го получа на куково лято, макар че има случаи, когато парите се вземат, а документите се връщат. Непрекъснато ни натякват от чужбина да се интегрираме с "братята роми". С разбойниците ли?! Трябва ли ние, българите, да се лишим от сигурност, уважение, национално достойнство и етническа обособеност? Защо френската нация бяга като дявол от тамян от ромския етнос? Голяма част от ромите от всички краища на страната са вече столичани. Те се заселиха в ромски гета или в изоставени къщи. В големия град мафиотите купуват апартаменти и мезонети и развиват своята престъпна дейност. Докога държавните, съдебните, правоохранителните и административните органи ще бездействат срещу разгула на ромската престъпност?

Иван СТОИМЕНОВ, София

Позиция

www.duma.bg

АЕЦ „БЕЛЕНЕ”. ЗАЩО?



В ПОМОЩ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ДИСКУСИЯ ПО ПРЕДМЕТА НА ПРЕДСТОЯЩИЯ РЕФЕРЕНДУМ

ПОРАДИ ОБЩЕСТВЕНАТА ВАЖНОСТ ЗА БЪЛГАРИЯ НА ЯДРЕНАТА ЕНЕРГЕТИКА У НАС, ПРЕДСТОЯЩИЯ РЕФЕРЕНДУМ И НАСОЧВАНЕТО МУ КЪМ АЕЦ “БЕЛЕНЕ”, ДУМА ЩЕ ПУБЛИКУВА ОКОЛО 100 ВЪПРОСА И ОТГОВОРА ПО ТЕМАТА. ПЪРВАТА ПОЛОВИНА ОТ ТЯХ СА ПОДГОТВЕНИ ОТ ИЗДАНИЕТО ЗА АНАЛИЗИ В ОБЛАСТТА НА МЕЖДУНАРОДНАТА ПОЛИТИКА, СИГУРНОСТТА И ДИПЛОМАЦИЯТА “ЕКСПЕРТ”.

9. ТРЯБВАШЕ ЛИ ДА ЗАТВОРИМ БЛОКОВЕ 1 ДО 4 ОТ АЕЦ “КОЗЛОДУЙ”?

Вижте Меморандума между Европейската комисия и българското правителство, подписан от отговарящия за разширяването на съюза Гюнтер Ферхойген и тогавашния външен министър Надежда Михайлова на 29 ноември 1999 година. От документа става ясно, че правителството на Костов приема, че четирите малки блока не отговорят на “високите стандарти за ядрена безопасност в контекста на разширяването на ЕС” и се “ангажира окончателно да затвори блокове 1-4 на АЕЦ “Козлодуй” в най-ранните възможни срокове”. А те имаха още живот и безопасността им беше гарантирана. Само 3 и 4 блок от продажбата на ток печелеха 1 млрд. евро годишно. С подобен подход могат да бъдат затворени и блокове 5 и 6, въпреки че инициираната от ЕК през 2012 година проверка на всички АЕЦ в Европа показа, че българската АЕЦ е една от най-надеждните и без сериозни забележки по въпросите на сигурността.

В защита на 3 и 4 блок на АЕЦ “Козлодуй” и България тогава застанаха всички международни ядрени организации и световни специалисти и експерти при това без страната ни да е търсила тяхното съдействие. Има много примери:

✔ Гордън Адам - бивш евродепутат и председател на комисията за наука, технологии и енергетика в Европейския парламент, първият евродепутат, посетил атомната централа: “Дълбоко съм впечатлен от поддържаните в АЕЦ “Козлодуй” стандарти и от положените усилия за повишаване на безопасността. Сравнението с другите централи, които вече посетих, е в полза на вашата.”

✔ Диас Франциско - експерт, член на екип на МААЕ: “Днес вашите постижения, които надхвърлят препоръките на МААЕ, могат да се сравняват с най-добрата международна практика.”

✔ Михаел Фукс - представител на Международния ядрен застрахователен пул за 3 и 4 блок: “Вие сте постигнали едно доста добро и приемливо ниво на безопасност. Аз съм изключително впечатлен от инсталирането на струйно-вихрови кондензатори. Имах възможността да разуча и вашата система за отчитане на протечките и тя е най-добрата система, която съм виждал за блок с подобна възраст.”

✔ Джералд Гранди- президентът на Световната ядрена асоциация при посещение на атомната ни централа заявява: “Няма технически причини трети и четвърти блок на АЕЦ “Козлодуй” да не работят още 10 години”.

Гюнтер Ферхойген съзнателно взе на прицел и направи всичко възможно, за да ликвидира печелившата българска атомна енергетика. Интерес от това имаше единствено голямата френска банка БНП “Париба”, която инвестираше милиарди евро в румънската атомна централа “Черна вода” и на която българската АЕЦ “Козлодуй” с евтиния ток беше “трън в очите”. Ферхойген защитаваше користни лобистки интереси както със законни, така и с незаконни средства.

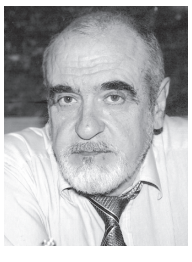
Разбира се, имаше и български помагачи. Петер Кошел - един от най-големите европейски и световни ядрени специалисти, в стенограма от 2004 година изпратена до Европейския парламент, пише: “Може да се каже, че Брюксел принуди България на тази жертва, поради липсата на готовност, смелост и желание на българското правителство да се застъпи за националното богатство на България пред европейските партньори с всички средства. Тази пасивност на правителството доведе до големи и ненужни вреди за България.”

Професор Андре Майсьо - президентът на Световната асоциация на ядрените оператори и най-ревностният защитник на АЕЦ “Козлодуй” разкрива лъжи, шантажи и измами на комисаря по разширяването Гюнтер Ферхойген, включително скрити обстоятелства около решението за затваряне на двата реактора и на първо място фалшив цитат от Ферхойген в писмо от 26. 09. 2000 г. Световният съвет на ядрените работници е завел съдебен иск за отмяна на решението на Европейската комисия в Първоинстанционния съд на Европейските общности в Люксембург, а нашите държавници нищо не са предприели.



Съставил Симеон НИКОЛОВ, главен редактор на “Експерт-БДД”

Средни пръстчета



Лозан ТАКЕВ

Четирите средни пръстчета естествено предизвикаха коментари в медиите. Интернет е задръстен от възмутени нравоучения... Защото детските погледи този път не са на ромчета и са под братята равноапостоли Кирил и Методий и под “Върви, народе възродени, към светла бъднина върви!”

Браво на първолачетата! Защото ако техните невръстни средни пръстчета са равни на истинския среден пръст, той е именно за образователната ни система, за министъра на “просвещението”, за образователните комисии в парламента и в правителството, за българското семейство, за българските партии... Средният пръст е за реформата в образованието и науката в последните двайсет години.

Той е за културата на медиите, на екранните герои от теле реалити състезанията, шоута, випбрадъри, нискокачествени филми, сапунки и прочие, отсъствието на качествени детски образователни и забавни предавания - няма нито един детски вестник сега у нас. Защото ако даден вестник не е трибуна на средния пръст, той мизерства или фалира. С една прочетена книга ставаш премиер, а с хиляда прочетени и написани книги гладуваш и нямаш средства дори за лекарства...

Браво на първолачетата! Показаха истинското отношение към книгата, към азбуката... Сега у нас са печеливши само числата по пачките. Буквите, дори когато са в закона, нямат никакво значение. Имаше началници, които искаха да махнат кирилицата. Имаше министри на културата, които не различаваха писатели от художници. Дойдоха калинки и фалшиви дипломи, физкултурници и мутри. За какво ни е грамотност? Да е преуспял някой грамотен у нас вече двайсет и кусур години? Колко от парите, спестяванията, милиардните депозити са свързани с дейците на буквата, с творческата интелигенция... Никога!

Кой го е еня за българската култура, за българския език, за славянството! И не глоба за родителите от 1000 лв., а награда за малките средни пръстчета, които като четири габарчета стоят под посланието “Върви, народе...” Наказанието не е за децата. Наказанието е за българските политици, които вече две десетилетия тласкат обществото ни към подобни рецидиви - да пикаем върху ценностите си.

Мисия Брюксел

Похвално слово за българското овчедушие

Георги ГОТЕВ



Има ирония в заглавието, но не много. Българското овчедушие върши работа. Ако бяхме горд народ, нямаше да сме нито в ЕС, нито никъде. В стила на многоуважаемия Димитри Иванов казвам “край на резюмето”.

Когато гледам разни държави как се препъват пред условията за приближаване до ЕС, ми идват разни мисли. Гордите сърби не могат да си прежалят Косово, което загубиха безвъзвратно през 1999 г. Голямата държава Украйна не може да се съгласи, че ЕС й се намесва за “газовата принцеса” Юлия Тимошенко. Малката държава Македония пък я тресе грандомания, изискваща спешна психиатрична интервенция. И какво? Стоят си самички, далече от европейското семейство. Не че европейското семейство е особено за препоръчване напоследък, но това е отделна тема.

България е съвсем различен случай. Имаше период, в който от ЕС ни бяха натиснали да подпишем, че ще закрием трети и четвърти блок на АЕЦ “Козлодуй” като условие за запазване на европейската перспектива. Как мислите, че биха постъпили сърбите в подобна ситуация? Блоковете и досега щяха да си работят, но държавата нямаше да е в ЕС.

Преди епизода с АЕЦ, който се разигра през септември 2002 г., голямото навеждане беше през вече споменатата 1999 г. и въздушната война на НАТО. Въпреки категоричните сондажи на общественото мнение, според които българите масово се противопоставяха на войната срещу съседната страна, България си “даде небето” на НАТО. Иван Костов лъжеше, че не сме дали небето, а пък аз случайно бях в НАТО и простодушно попитах говорителя им Джейми Шей: Даде ли България небето? “Много благодарим на България”, каза Джейми. Даваха ни по СиЕнЕн, така че на следващия ден всички български вестници излязоха със сходни заглавия: “НАТО ни благодари за небето”. У нас настъпи оборкване, но жестът на София беше високо оценен. Лично Тони Блеър се ангажира да бъдем възнаградени и това наистина стана с членството в НАТО и по-късно в ЕС.

Великобритания наистина беше страната, която най-много искаше членството на България и Румъния. Не защото много ни харесват, а защото винаги са искали да превърнат ЕС в разводнена общност на ужасно разнородни държави, като по този начин торпилират плановете за по-голяма интеграция. Спорно е дали са постигнали целта си, но във всеки случай и на тях не им се иска повече разширяване.

Но по онова време в ЕС имаше ръководители, които изобщо не си представяха, че български или румънски премиер ще седне в рамките на техния живот на масата на лидерите на ЕС. Те бяха сигурни, че “Козлодуй” е идеалният препъникамък. Хубаво обаче на 1 октомври 2002 г. бях в Брюксел и разговарях с официални представители на Еврокомисията. Радостта им беше толкова голяма, че те ме поздравиха (мен, журналиста, който защитаваше “Козлодуй”), със “смелото решение” на кабинета “Сакскобургготски” да закрие двата реактора. Соломон Паси беше свършил тази работа. Обадих се на колегите в София, там никой не знаеше за подобно решение. Написах всичко това във в. “Сега”, съдето работех тогава, то стана заглавие на първа страница. Президентът Георги Първанов пристигна в Брюксел на 2 октомври 2002 г. за среща с тогавашния шеф на Еврокомисията Романо Проди. Когато ме видя, ми каза - “Прочетох”. Беше научил от вестника, че блоковете са отписани, защото правителството не го беше информирало. Час по-късно и Проди благодари на държавния глава за “смелото решение” пред множество смаяни журналисти.

Има доста ирония в политиката. Първанов беше против войната в Ирак, макар че беше главнокомандващ. Преди това той обра позитивите от членството в НАТО на срещата на върха в Прага през ноември 2002 г.

Тези дни пък Бойко Борисов беше във Вашингтон. Въпреки всички прелести, които прочетохме за него от грамите на посланик Байърли, изтекли в Уикилийкс, Обама каза, че в негово лице САЩ виждат особено ценен съюзник. За всички, които са се впечатлили от това, препоръчвам да гледат и да разпространяват този видеоклип на датската телевизия, който показва от ясно по-ясно, че Борисов просто е получил дежурните похвали, с които президентът на САЩ черпи гостите си (http://www.youtube.com/watch?v=erYpXzE9Pxs).

Накратко ще го преразкажа: В монтаж от видеоматериали на Белия дом, направен от датската телевизия, Обама казва на всевъзможни лидери, че те са “най-важният съюзник на САЩ”. Жена ми и дъщеря ми много се смяха, когато им го показах.

И все пак ние сме в ЕС, в НАТО, а съседите ни - сърби и македонци, по различни причини, са на светлинни години разстояние. Сравнително неотдавна те бяха Югославия - могъща необвързана държава, която беше убедена, че вечно ще ни превъзхожда.

Няма страна, по-подходяща от България, да каже на сърби и македонци истината в очите. Братя, не е прилично да искаш да влезеш облечен в клуб на нудисти. Щом искаш да си вътре, съблечи гащите и мисли позитивно!

БЪЛГАРИЯ, 51-ви щат на Америка

Нямаше да е зле, ако премиерът не просто поздрави Обама с преизбирането му за втори мандат, а се беше поинтересувал защо наистина стана това



Валери ЦЕНКОВ*

Кога за последен път сте се вглеждали в очите на дете, живеещо в бедност? Дете, чието всекидневие е белязано от отчаяние, безизходица и апатия, които в крайна сметка го тласкат към наркотиците и престъпността? Аз ги срещам всеки ден. В центъра на столицата, само на броени метри от входа на политическия Бермудски триъгълник - президентство, Министерски съвет, Народно събрание.



Снимка БГНЕС

В деня, в който президентът даде началото на "Българската Коледа", премиерът Бойко Борисов подари на президента Обама златна реплика от маската на цар Терес, а Евростат ни подари поредния си доклад със срамна статистика - България е европейски шампион по бедност с 49% от населението, изпреварвайки уверено дори Румъния с 40%. На фона на данните на "Икономист Интелиджънс Юнит", че е по-добре да се родиш в Иран, отколкото в България, и на предишния шамар на Евростат, че България отделя най-малко средства от бюджета си за социални разходи - 18,1%, направо бях шокиран от думите на премиера Борисов в Овалния кабинет, с които той благодари на президента Обама "за отличното сътрудничество със САЩ в такива области - борбата с тероризма, борбата с организираната престъпност, националната сигурност и социалната сигурност!"

Очевидно последното бе доста досаден лапсус лингве, но нямаше да е зле, ако премиерът не просто поздрави Обама с преизбирането му за втори мандат, а се беше поинтересувал защо наистина стана това. Аз разполагам с някои данни на демографа Никълъс Еберстадт, публикувани съвсем наскоро и доказващи защо Америка е най-социалната държава в света. Според Еберстадт преразпределението на доход от едни американци, за да се повиши благосъстоянието на други американци, се равнява на 20% от икономиката на страната. Докато през 1935 г. са били едва 3%. Това означава, че всеки американец получава допълнително от държавата под формата на социални помощи по $7200 годишно! Тоест това е повече от средния годишен доход на българина, който е $6240! През 2011 тези т.нар. индивидуални плащания са съставлявали 65% от федералния бюджет! Докато в страна като Франция например цифрата е 58%, в Германия - 44%. Но тъй като американците се обиждат на подаяния и социални помощи, затова са измислили за тези пари един напълно порядъчен термин - "entitlements" (право на парична субсидия).

В САЩ прагът на бедността за четиричленно семейство е годишен доход от $37 900 (55 599 лв.), в България - 2532 лв. В САЩ на тази база има 49 млн. души, които попадат под този праг на бедност, което представлява 16% от населението, а у нас са 27%. Освен това 80% от "бедните" американци разполагат с климатици, 75% имат кабелна или сателитна телевизия, 50% имат компютър, а 33% - плазмен или LCD телевизор. Според Робърт Самюелсън от "Вашингтон поуст" типичният "беден американец не изпитва материални затруднения, получава медицинско обслужване, храни се нормално и не е бил гладен дори за един ден през последната година". При това нивото е различно за различните градове - за Вашингтон например прагът на бедност е $40 300, в Бостън - $39 500. Нещо много любопитно: тези суми се индексират непрекъснато в зависимост от нивото на инфлацията! Тоест - за САЩ борбата с бедността не означава да се задоволяват елементарни физически нужди на хората, а по-скоро е стремеж за "изравняване на различията в доходите" - тоест "в разпределение на националното богатство".

И тук идва важният момент: всъщност Мит Ромни изгуби изборите за президент, защото нарече тези бенефициенти deadbeats (безделници или данъчни престъпници) и с тревога обяви, че такива били 47% от американците. Което след това му коства мястото в Овалния кабинет, защото се оказа, че са повече - 53% според Еберстадт, а и според резултатите от изборите. А сега с новия социален пакет на Обама ще станат още повече, тъй като той вдигна прага на правото да се ползват субсидии на $91 000 годишен доход за четиричленно семейство.

В България само преди месец социалните служби отказаха помощ на 40-годишната Даниела Стаменова, инвалид с два ампутирани крака, защото пенсията й надхвърляла максималния праг, даващ право на социална помощ с 93 стотинки!

$91 000 срещу 93 стотинки

- това е лицето на "демокрацията, която България и САЩ защитават рамо до рамо" (цитатът е на премиера Борисов от Овалния кабинет).

Международните изследвания сочат, че борбата с бедността съвсем не е толкова сложна задача. В доклад на Luxembourg Income Study - трансгранична агенция за измерване доходите по света, се казва: "степента на бедност в една държава е отражение на това до каква степен едно правителство отделя внимание на социалните разходи". Фискалните консерватори отбелязват: много страни с високи стойности за социални разходи и ниски стойности на бедност са по-малко задлъжнели от много развити страни. И социалните разходи в много отношения се отразяват благоприятно на стандарта на живот. Така че решенията никак не са сложни. Но съществува едно изключително негативно обстоятелство, което се отразява на нивото на бедността - неравенството.

Както отбелязва Нобеловият лауреат за икономика Джоузеф Стиглиц в своята книга "Цената на неравенството", "един от най-лошите ефекти на неравенството е, че то подкопава самите основи на демокрацията". И този тип демокрация е характерен за руския модел на развитие на пазарната икономика, където най-много хора живеят под прага на бедността и се продават най-много чанти Louis Vuitton. Но бумът в потребителския интерес не се дължи на по-високи и по-стабилни доходи, а благодарение на нарастващия скок в потребителските кредити. В Русия потребителите трупат дългове в алармиращи пропорции, като частните кредити изпреварват корпоративните близо с 300%! Този модел анализират в книгата си "Бедата с милиардерите" Линда Макуейг и Нийл Брукс, като те обясняват защо Русия има едновременно толкова много богати и толкова бедни хора. "Онези 5% от политическия елит използват властта, за да оказват влияние за промяна в законите и политическия дневен ред, от което те стават още по-богати, което от своя страна им носи повече политическа власт и т.н., и т.н. - все в този омагьосан порочен кръг." "А това не е никаква демокрация", заключават Макуейг и Брукс.

В тази връзка бих искал да цитирам германската благотворителна организация Volks solidaritat (Народна солидарност): "Когато в една богата страна милиони хора са принудени да живеят в бедност, това е скандал. Скандал означава "човешка грешка". А скандалите са изцяло присъщи на човешките същества."

Само един пример: Вече подсъдимата Виолета Николова, бивш директор на Агенцията по вписванията, се оправда, че си е "присвоила 53 000 лв. под формата на бонуси, защото законът й позволявал сама да си оценява работата и да си дава възнаграждение". Което автоматично я превръща в най-независимата, най-свободната, най-могъщата жена на света, защото това не може нито Меркел, нито Обама, нито дори император Нарухито. Но това е друга тема.

Сега говорим за бедността като следствие от толерираното от правителството

безнаказано разграбване на национално богатство

Тук ключовата дума е справедливост. А що се отнася до бедността, ключовата дума е солидарност. Солидарността означава да застанеш на страната на онези, които са лишени от човешкото си право на труд, на достойно съществуване, достъп до стоки и услуги, личен и семеен живот, социално подпомагане"... както е записано в Конвенцията на ООН за правата на човека.

Да, солидарността е морална позиция. Тя не е тема на предизборна политика.

Ако бедността е скандал, предизвикан от несправедливостта на политиката, а солидарността е моралната позиция за борба с нея, дали този модел може да сработи в България?

Вече толкова години демокрация и бедността у нас не само не е преодоляна, тя никога не е била приоритет на политиката, тя дори никога не е била предизборен лозунг. А процентите на бедността растат ли растат. Докато социалните помощи намаляват ли намаляват.

Да, хубаво е, че България и САЩ се борят рамо до рамо за демокрация по света. Но няма да е лошо тя да дойде и у нас. И ако не вземаме пример от САЩ, поне да се учим от държавите от нашата черга. Като Индонезия например, чийто президент Сусило Бамбанг Юдойоно обяви, че борбата с бедността е основен приоритет на неговата политика. На тази тема той разговаря в Лондон с британския премиер, след това в Ню Йорк, после ще направи това в Берлин, Токио... Юдийоно успя през първия си мандат да свали бедността от 16,7% през 2004 г. на 12,2% през 2011 г. (по данни на Световната банка).

Много бих искал и моят премиер да може да се похвали със същото. А ако не му стигат сили и възможности, поне би могъл да се поучи от човека, когото охраняваше до смъртта му - бившия комунистически лидер Тодор Живков. Той някога предлагаше да реши проблемите на България, като я направи 16-а съветска република. Аз лично не бих възразил срещу идеята да станем 51-ви щат на Америка. Поне ще решим един проблем на българите.



Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

В центъра на столицата, само на броени метри от входа на политическия Бермудски триъгълник - президентство, Министерски съвет, Народно събрание

** Авторът е журналист, публицист и главен редактор на интернет-сайта "Temadaily.bg", собственост на "Обединени свободни медии" АД. Медията стартира с амбицията да предлага материали, информации и теми "за всички, които четат, за да мислят".*

Култура



очаквайте

Патрисия Каас nee Едит Пиаф на 21 юни 2013 г. в НДК

Песен по стихове на Лилиев откри изложба

Никола Москов разгърна душата си в 100 картини, подредени в старозагорска галерия

Петър ГЕОРГИЕВ

Песен по емблематичния стих на поета Николай Лилиев "Тихият пролетен дъжд" прозвуча привечер на 3 декември в старозагорската галерия "Лубор Байер", за да засвидетелства обичта и уважението на ценителите към един човек, който 50 години разкъсва времето си между преподавателската катедра и ателието.

Домакинът, майсторът на четката, стенописецът и иконографът Никола Москов не скри изненадата си от китарното изпълнение на колегата си Валентин Дончевски. Чиято ръка е държал още в детството, за да му вдъхне кураж, че има ключ към ключалката на магията, наречена изкуство.

Над 100 свои живописни работи подреди за двойния си юбилей: половин век преподавателска и творческа дейност и 70 години житейски път един от доайените на старозагорската група на художниците. Преминавайки покрай подредените работи, човек само донякъде може да си даде сметка през какви перипетии и вълнения е преминавало времето на автора, застанал пред статива, когато за останалите е идвал часът на съня, коментира изкуствоведът доц. Марин Добрев.



Москов не скри вълнението си след откриването на изложбата в галерия "Байер"

В цялото изключително разнообразие на теми, техники и стилове той посочи "червената нишка: изповедното начало и съхраняване на заключената във вътрешния градски двор красота.

"Този вътрешен двор, нарисуван от Москов, поне за мен се появи в средата на 80-те г. на миналия век. Когато авторът взе участие в един от първите казанлъшки пленери, посветени на Долината на розите. Признавам си, че ахнах, когато съзрях работата му. Без да блести с претенциозност, без да се натиска "с лакти", за да бъде видяна и отбелязана, тази картина ме "хвана" за гърлото. Защото показваше в цялото й многообразие истината за Долината," коментира познавачът на изкуството.

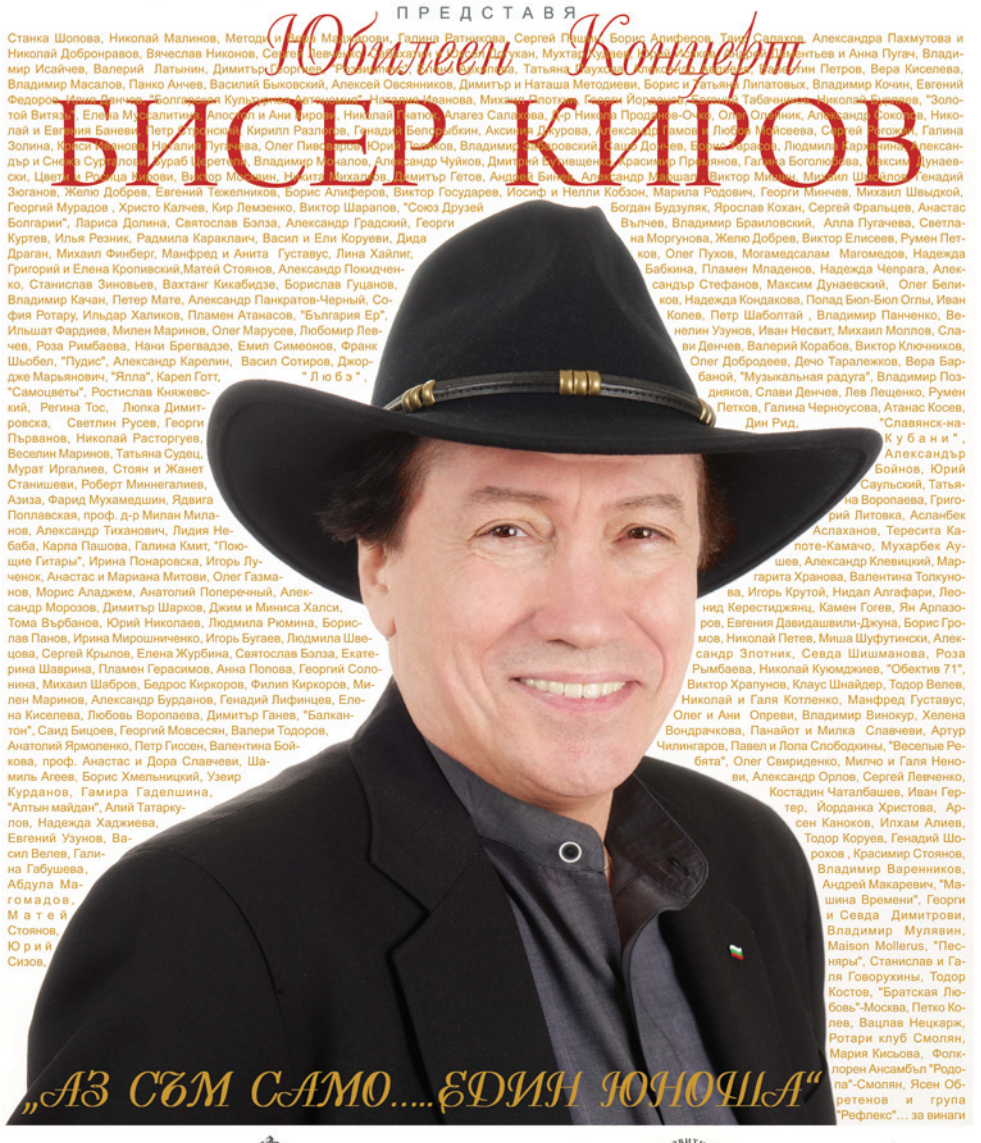
"Стотици са преподавателите, тръгнали към срещите си с детската аудитория, след като преди това са били напътствани от Никола Москов. Мислех си, че познавам работите му, все пак повече от 30 години сме били колеги. Първо в института за детски учители, а след това и в Педагогическия факултет на Тракийския университет, но едва сега, застанал сред картините на ретроспективната изложба, си давам сметка колко и какво от себе си е давал той на възпитаниците си. И сигурен съм, че макар и не всички от тях да са станали художници, поне завинаги са осъзнавали, че рисуването е свещенодействане...", обобщи старозагорският творец Злати Златев.

В знак на признание за дългогодишното му присъствие и като пожелание за нови изяви Москов бе удостоен с почетна грамота на името на рано отишлия си от този свят художник Янаки Кавръков.

ПРЕДКОЛЕДНИТЕ ПРАЗНИЦИ НИ КАРАТ ДА ОТВОРИМ СЪРЦАТА СИ

Миглена ИВАНОВА

Денят на християнското семейство и на православната учаща младеж донесе толкова емоции, радост, надежда и пожелания за здраве и късмет. В ноемврийския предиобед децата и възрастните ни върнаха към ценностите и корените на предците ни. Залата в НЧ "Димчо Дебелянов" едва побра хората, жадни за духовност, семейство, любов и истинска добродетел. Пред родителите на възпитаниците на читалището Славея Стойчева подчерта, че в днешно време семейната среда е от изключително значение за подрастващите. Че именно там децата трябва да бъдат щастливи, да бъдат прегръщани и обичани, но и да се научат да бъдат добри, толерантни и отговорни. Със същите слова и с пожелание за радост, щастие, за духовен растеж и борба със злото, свещеник Валентин Тупаров от храм "Свето Възнесение Господне" благослови присъстващите на празника и ги поръси със светена вода за здраве. С лирика и нежност бяха изпълнени стиховете на учениците по художествено слово с ръководителка Паола Колева. Веднага след тях свои музикални произведения изсвириха децата от школата по пиано с ръководителка Светла Янъкова. За доброто настроение помогна вокалната група за стари градски песни "Романтика", чиито изпълнители са участници в редица певчески фестивали за патриотични песни. Разбира се, чувствените мелодии бяха подети и от група дами, които почитат и уважават традициите и семейството. Техните постни приготовления направиха истинска сензация и за най-добрите ценители на празничните трапези. Предколедните празници ни карат да се замислим, да отворим душите и сърцата си за доброта, за да сме благословени, сподели млада жена. И пожела да имаме воля да бъдем по-близо до българщината. И повече читалища да правят възможна духовната връзка между различните хора.



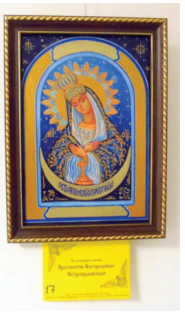
www.duma.bg

кратки

Връчват награда за поезия „Николай Кънчев"

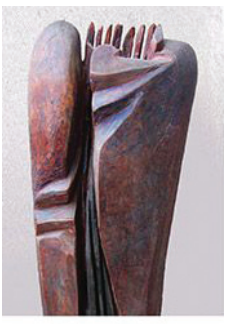
"Поетичен Никулден '2012", който се организира в рамките на Софийския панаир на книгата, ще се състои днес от 18 ч. в галерия "Средец" на МК. Водещ ще бъде актьорът Милен Миланов. Академично слово "Апология на поезията" ще произнесе проф. Михаил Неделчев. За първи път ще бъде връчена новоучредената "Награда за поезия Николай Кънчев - 2012", която се дава от съпругата на поета Федя Филкова. Петимата номинирани са Александър Байтошев - за "Прах и драскотини", (ИК "Жанет 45"), Деян Енев - за "Стихотворения", ("Сиела Норма АД"), Кристин Димитрова - за "Градината на очакванията и отсрещната врата", (ИК "Колибри"), Пламен Дойнов - за "София Берлин", (ИК "Несарт"), Яница Радева - за "Кошерът на думите", (ИК "Жанет 45").

Две творчески вечери в център „Борис Христов"



Изложбата на Дякон Зограф Стоян Христов "Руски чудотворни икони на Пресвета Богородица и Господ Спасител" ще бъде открита днес в 18 ч. в музикален център "Борис Христов". В програмата са включени източноправославни славянски песнопения в изпълнение на Борис Христов. Входът е с покани. Монографията на д-р Евелина Кръстева "Камерни хорове в България" ще има премиера на 7 декември в 19 ч. в център "Борис Христов". Представя Радка Карагьозова. Вход с покани.

Обща изява в арт салон „Алма Матер"



Изложбата на Златка Декова-Пентова, Симеон Панайотов и Цани Василев може да се види до 14 декември в галерия "Алма Матер", Ректорат, Северно крило, съобщи Румяна Каишева. Идеята да обединим последните си творчески търсения в обща експозиция, наречена "Разгърнато време", е породена както от сходството в темите, които ни вълнуват и използваните от нас материали, така и от допълването ни на едно стилово равнище. Разпадът и стените разказват историята на отдавна отминали неща и хора. С вграждането на стари черги, дърво, фактури и други допълваме усещането за неумолимия ход на живота. В някои от творбите оставаме просто на абстрактното, докато в други включваме и загатната конкретика - небе, луна, странни кораби, отбелязват авторите.



Арт театър представи новия си спектакъл "Изтребителят Медея" на руския драматург Максим Курочкин, постановчик Ал. Великовски, в "Славянска беседа". Продуцент е Милена Червенкова, директорка на Арт театър

Култура

Новогодишни музикални поздрави от НДК

26-ото издание на фестивала предлага концерти, спектакли, панаир на книгата и изложба

Иванка ИВАНОВА

Двадесет и шестото издание на Новогодишния музикален фестивал в НДК започна на 1 декември с новото шоу на фадо примата и носителката на "Грами" Мариза. Преди да представим декемврийските послания "по ноти", предложени от организаторите на фестивала, да припомним историята му.

Идеята залите на Двореца във вечерите преди Коледа и Нова година да посрещат широка публика с изпълненията на най-добрите наши и чужди солисти - певци и инструменталисти, оркестри, е на световноизвестния тогава диригент Емил Чакъров (1948-1991). Началото е на 27 декември 1986 г. Тогава фестивалният афиш между другото вписа и концертното изпълнение на руския оперен шедьовър "Борис Годунов" от М. Мусоргски. За наша гордост трите основни басови партии изпълниха Николай Гяуров (Борис), Никола Гюзелев (Пимен) и Димитър Петков (Варлаам). Достойно им партнираха Калуди Калудов, гостът от САЩ Джоузеф Франк, югославянинът Борис Мартинович. Първият празничен поздрав от НДК бе и с български, и руски песнопения, почти непознати дотогава у нас. Много скоро фестивалът стана традиция. Чакаха го и от цялата страна с директното излъчване по БНТ на празничния концерт на 1 януари от зала 1. Незабравими остават и концертните изпълнения на оперите "Норма" с Гена Димитрова и Агнес Балтса, и "Княз Игор". Аплодисментите години наред бяха за формирания от Емил Чакъров фестивален оркестър, за солисти като Гяуров, Мирела Френи, Елена Образцова, Петер Дворски, цигуларя Минчо Минчев, виртуозния пианист Алексис Вайсенберг, тенора Николай Геда и колко още световнопризнати музиканти. Радвахме се и на изпълненията на детски състави, на филмирани опери.

Дочакахме 2009 г., за да "влезем" на 7 декември в Миланската скала за премиерата при откриването на сезона с премиера на "Кармен". На следващата 2010 г. на същата дата отново бяхме в Скалата заради Вагнеровата "Валкюра". Може само да се съжалява, че директните включвания от Миланската скала прекъсната. От фестивала в НДК към международните сцени с възходяща кариера тръгнаха цигуларите, ученици все още тогава, Мила Георгиева, Светлин Русев, Биляна Вучкова и още, и още млади дарования. Всепризнати музиканти подчертават благодарността си към Емил Чакъров за създаването на традицията. Чакъров е едва 23-годишен, когато уверено заявява, че ще е сред най-добрите не само у нас. През 1971 г. става лауреат на конкурса за диригенти на името на Херберт фон Караян. Оценката на великия маестро е: "Смятам младия музикант за особено надарен диригент." Идва и специализация при Караян. Емил Чакъров е първият наш диригент, работил с най-големите оркестри от Стария и Новия континент, от Азия. За по-малко от две десетилетия постигна огромен репертоар от симфонични, оперни и


Снимка "АРТ БГ"

Запазена марка на Виена Моцарт оркестра са пищните автентични костюми и перуки от XVIII век

кантатно-ораториални творби. Стартът, даден на фестивала от него, вдигна високо престижа на България. А какво е струвало това на организаторите от НДК и участниците четвърт век декември да е чакан със знакови събития, сякаш не се замисляме. В днешното кризисно и бездуховно време да се поддържа подобна традиция наистина заслужава похвала. Не бива да се сърдим, че на 1 януари 2012 г. нямаше новогодишен концерт, че тазгодишната програма не включва двадесетина прояви, както е бивало. Сега радващото е, че всеки може да направи своя избор, при това на цени, достъпни за изтънелия ни джоб.

На 18 декември в зала 1 посрещаме звездата Конча Буйка. С изпълнения на джаз, фънк, фламенко певицата, която гостува по покана на "БГ саунд стейдж", ще привнесе празнично настроение, очаквания за сбъднати пожелания. С пищен шоу спектакъл се завръща прочутата и в странство трупа на Нешка Робева. Защо спектакълът е наречен "Кармен от Факултета", ще разберем на 12 декември. В София ще бисираме за трети път най-младия от тримата тенори Лучано Паваротти-Пласидо Доминго-Хосе Карерас. Помним концертите им през 90-те години на миналия век на открито, гледани чрез телевизията от над 2 милиарда почитатели. Испанският тенор Хосе Карерас идва по покана на "Жокер медиа". Безспорно на 10 декември зала 1 ще е препълнена, а на сцената ще е и Софийската филхармония, диригентът Давид Хименес и ирландското сопрано Селин Бърн. Обичаният, възхваляваният Карерас е роден на 5.XII.1946 г. в Барселона. Оттам с участия в спектакли на Гран театро дел Лисео на "Набуко" и "Лукреция Борджия" тръгва голямото признание за певеца. И вместо на семейния бизнес в козметиката, посвещава божията си дарба на музиката. Зареждат се триумфи в Миланската скала, из най-големите европейски и американски сцени. Работи с най-добрите диригенти от класата на Караян, Клаудио Абадо, Зубин Мета, Рикардо Мути, режисьори като Франко Дзефирели. Партнира си с прославени певци, включително и българи. Нов блясък придава на главните партии в над 60 опери. Дискографията му включва повече от 150 записа. Трудно изброява концертите си, наградите, разпродадените из цял свят Златни и Платинени дискове. Радва феновете си и с перфектно защитените вокално и артистично роли в десетки телевизионни и видеозаписи, няколко филмирани опери. Позна и славата на киноартист. Заслужи и честта да е музикален директор на Олимпийските игри през 1992 г. в Барселона. Победи и злокачественото заболяване и през 1988 г. с щедростта на сърцето и таланта си стана председател на Международната фондация за борба с левкемията. Певецът признава: "Аз съм от щастливците на земята." Защото продължава да


Снимка БНР

Детският радиохор ще отправи своите новогодишни послания на 22 декември

приема всяка среща с публиката, вече не от оперния, а от концертния подиум, за "полет на душата и сърцето". Верен е на посвещението чрез музиката да дава всичко от себе си "срещу любовта на милиони хора".

От Барселона е и маестро Хименес, ученик на Херберт фон Караян. В родния си град и във Виена учи в консерваториите. Възпитаник е и на знаменития диригент сър Колин Дейвис. Оперните и концертните му ангажименти са от Мадрид, Лондон и Виена до Ню Йорк и Токио. На 28 май 2005 г. в НДК дирижира София метрополитен оркестър на концерта на Хосе Карерас.

За първи път в пет български града ще гостува уникалният Виена Моцарт оркестра. Ще слушаме и ще се възхищаваме на виртуозите благодарение на продуцентската компания "Арт БГ". Концертите са под патронажа на австрийския посланик Герхард Райвегер. Преди София атрактивните музиканти ще очароват почитателите на изисканата музика във Велико Търново (10 декември), Варна (11 декември), Бургас (12 декември) и Пловдив (13 декември). Билетите за Моцартовия оркестър, а и за останалите събития, включени в Новогодишния музикален фестивал в НДК, бързо се изкупуват. За вестника Елена Лозанова от "Арт БГ" сподели, че "Коледа идва с пищността на барока, т.е. с най-обичания виенски оркестър". Всички са перфектни инструменталисти и изключителни артисти. Запазената им марка са пищните автентични костюми и перуки от далечния XVIII век, признати за особена музейна ценност. Затова във Виена се съхраняват в специална стая при строго съблюдаване на влажността и температурата на въздуха. За задграничните турнета на оркестъра костюмите им пътуват в специални контейнери. Задължение на организаторите на бароковия коледен подарък е дори да осигурят парни ютии и подходящи стаи за костюмите. От продуцентската компания, която на 8 декември м.г. за първи път ни показа Щраус оркестра Виена, допълват, че заедно с 30-те музиканти пристигат и личните им гримьори, перукери, за да се постигне наистина невероятното усещане за потопяване във вечното бароково изкуство. Целта на основателите на Моцартовия оркестър е да се опазва традицията на културното наследство на музикалната столица на Европа Виена и преди всичко да продължават да звучат гениалните произведения на Волфганг Амадеус Моцарт. В репертоара на състава са всичките му 41 симфонии, много концерти за цигулка, пиано, духови инструменти. Радват феновете си и с акомпанимент на именити певци при изпълнението на арии, дуети от опери на

родения на 27.I.1756 г. в Залцбург Амадеус. Оркестрантите държат и на сценичния декор - тъй се постига някогашният финес на виенския музикален живот. Затова тези виртуози продължават да са емблема на столицата си. Бисирани са в златната зала Музикферайн, Виенската Щатсопера, голямата зала на двореца Хофбург и къде ли не.

Коледно-новогодишните послания "по ноти" по традиция на 22 декември в зала 3 на НДК ще отправи за малки и големи ангелогласият Детски радиохор с диригент акад. Христо Недялков.

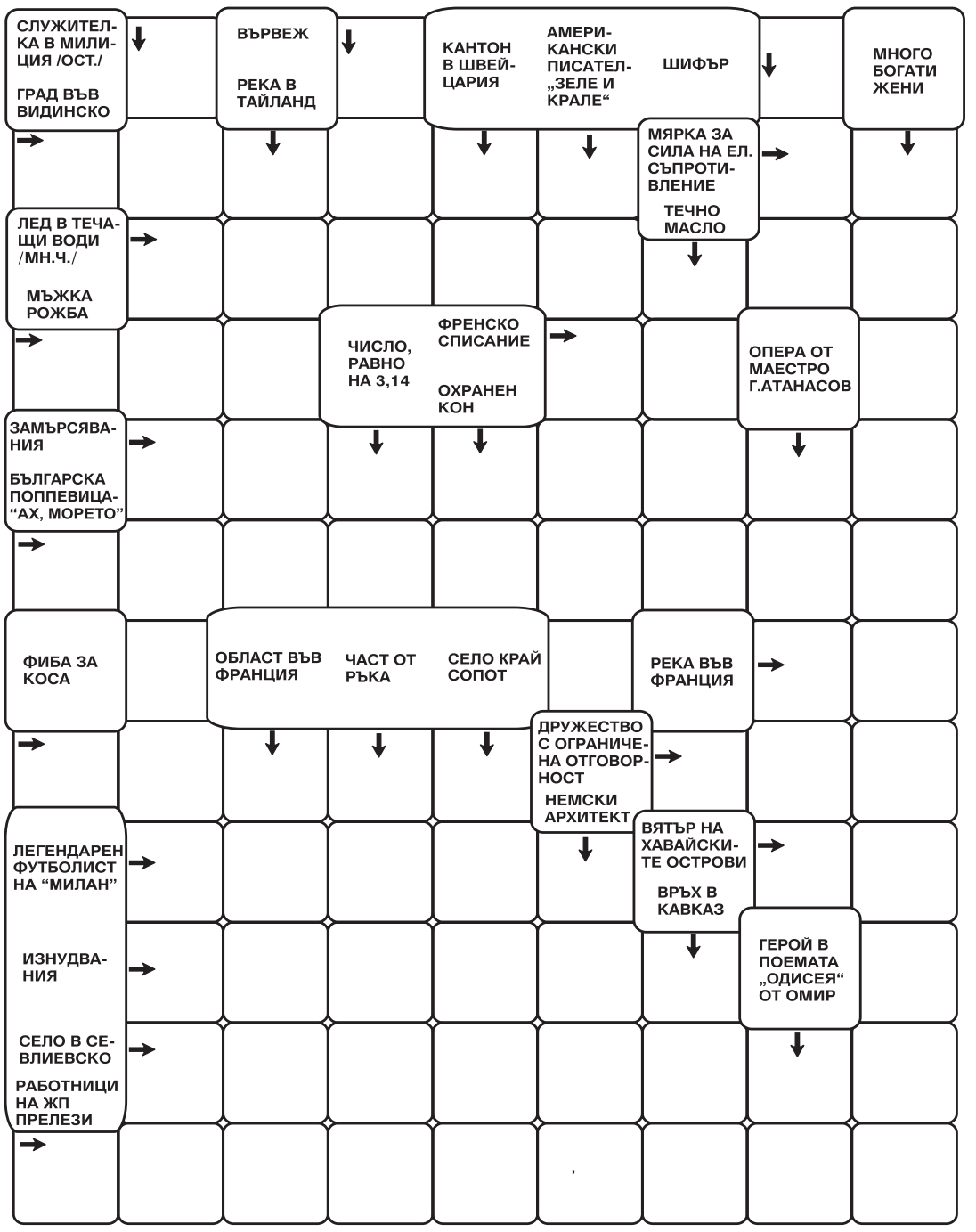
До 9 декември на три етажа десетки щандове оформят най-голямата книжарница за Международния панаир на книгата. Организаторите от асоциация "Българска книга" предлагат голямо намаление на избраните заглавия и срещи с автографи от обичани писатели и поети. По време на фестивала е подредена и изложбата на художници от крайдунавски страни.

Великолепен финален фестивален акорд на 1 януари в зала 1, а чрез директните предавания на БНТ и БНР и в цялата страна, поставя Симфоничният оркестър на Националното радио, както ДУМА писа. Всички ще "тръгнем" на пътешествие "С музиката по течението на Дунава". Своеобразен гид в необичайното пътуване ще са и диригентът Емил Табаков, и певците Олга Михайлова-Динова и Георги Султанов, познати от оперната и оперетната сцена. Оказва се, че за първи път Оркестърът на БНР ще е воден от Маестрото на Новогодиш-

ния празничен концерт. Радиосимфониците и друг път са се включвали във фестивала, Табаков пък дирижира други оркестри, бе и музикален директор на този празник. Но досега не бе заставал на пулта пред своите музиканти от БНР на 1 януари. Заедно ще ни пожелаят ЧНГ с откъси от произведения на Шуберт, Барток, Калман, Лехар, Супе, Щраус. Българските акценти в програмата са оригиналната обработка на популярното "Хоро-стакато" от румънския композитор Григораш Динику и огненото "Нестинарско хоро" от Марин Големинов.

Губивреме

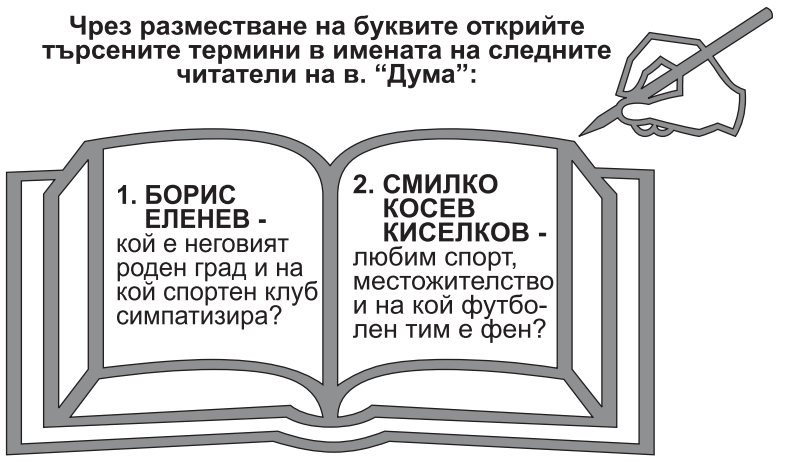
СКАНДИ



РЕЧНИК: Ине, Итен, ЛТД, Оверн, О’ Хенри.

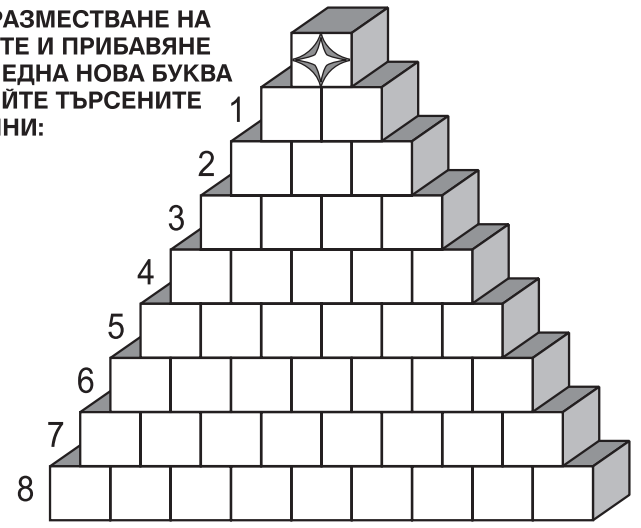
ВИЗИТКИ

Чрез разместване на буквите открийте търсените термини в имената на следните читатели на в. “Дума”:



ПИРАМИДА

ЧРЕЗ РАЗМЕСТВАНЕ НА БУКВИТЕ И ПРИБАВЯНЕ НА ПО ЕДНА НОВА БУКВА ОТКРИЙТЕ ТЪРСЕНИТЕ ТЕРМИНИ:



1. Клас във водомоторния спорт.
2. Марка стари немски мотоциклети.
3. Български състезател по плуване от миналото, сега бизнесмен.
4. Треньорът на националния отбор на България по бокс.
5. Наш футболен съдия.
6. Бивш футболист от “Левски”, впоследствие треньор и спортен анализатор.
7. Легендарни футболисти-братя от ЦСКА.
8. Сръбски футболист, халф на “Интер”.

КОДИРАНА КРЪСТОСЛОВИЦА

Всяка буква от кирилицата е заменена с число. Попълнете навсякъде зададените букви в квадратчетата със съответните числа и така ще си помогнете при откриването на думите. Когато разкриете кода на нова буква също го попълнете на съответните места. Така малко по малко ще разкодирате цялата кръстословица. Успех!

1	С
2	Т
3	А
4	Н
5	К
6	А
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	

1	2	3	4	5	6	7	8	3	2	9	10	3
5	6	2	11		12	3	13		9	4	9	4
14	5	9	6		13	8	2		11	9	5	13
2	9	11	10	9	8	12	15	8	9	10		2
13	2	14		4	13		1	3	4		12	14
1	3	4	2	16	17	13		4		2	14	11
10		3	3		9	8	14	1	9	9	10	6
3	11		4	13	2	14	1		1	8	13	4
4	9	18	19		5	13	8	13	10	6	2	14
9	4	14	17	20	6		6	4	9	20	14	16

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: БЛАГОРОДИЕ - ИСНА - АКАРИДА - КАЛМИТ - ЕГИНА - ЕМА - ТОЯГА - ОР - ОСЕМ - ХА - КЛАКСОН - ЛОРА - ОЕР - КАРАБИНА - КАРТИНА - АНОЛИТ - ЛОАР - ОБОЛ - ИМЕ - УНИНИЕ - ЕДИРНЕ - ИДИ - МИР - СЛАВЕИ - ЯКИ - ВИ - ЛЮТФИ - ОЯ - АЛБУМИ - РОК - ОС - АРКАС - НИСАН - ЛОМ - ЮНКЕР - ТА - БАБА - ЛАОС - НАЕ - ПЛЕННИЦИ - КУМ - КАТАЕВ - ИНИЦИАЛИ.

ОТВЕСНО: ГЛАГОЛ - АЛНИК - СЛАВА - АКИРА - РОИДИС - ОБ - СГАН - КОТАНИ - АМАПА - ОРА - СЕИРИ - ВАР - ЛЕ - ЕРИ - ОРН - ЕМИЛ КЮЛЕВ - ОДЕОН - АО - БАНАН - АДАМС - БЕРЛУСКОНИ - АЕЛА - ОД - ЮМ - ЕСИН - ЛЕК - МОРАЛИСТИ - ЦИ - АТ - РАН - РЛФ - ВИЦ - БИЛО - АБО - НАИРИТ - СМЯХ - ИЛИЕВ - ОСАНКА - КНИГА - НИМ - ЕОКА - АУЛ - АТА - БАТЕРИЯ - НАЕМИ.

1	8	5	3	4	2	7	6	9
4	6	3	1	9	7	8	5	2
7	9	2	8	5	6	4	1	3
3	4	1	2	7	8	5	9	6
2	7	6	5	1	9	3	8	4
8	5	9	6	3	4	1	2	7
5	2	7	9	8	3	6	4	1
6	1	4	7	2	5	9	3	8
9	3	8	4	6	1	2	7	5

6	5	1	2	4	9	8	7	3
8	7	9	1	6	3	2	5	4
4	3	2	5	7	8	1	6	9
1	6	4	3	9	5	7	8	2
5	9	3	7	8	2	4	1	6
7	2	8	6	1	4	9	3	5
2	8	6	9	5	7	3	4	1
3	1	7	4	2	6	5	9	8
9	4	5	8	3	1	6	2	7

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА



Непоказвани творби на Дали изненадват българи

Всички творби от серията „Любовите на Касандра" и „Песните на Малдолор" са предназначени за продажба

Предколедната изложба на Салвадор Дали, която се открива днес в Галерията за модерно изкуство, ще изненада българската публика с непоказвани досега работи. Експозицията разкрива малко позната страна от палитрата на испанския гений, вдъхновена от ренесансовата поетика в "Любовите на Касандра" и митичните песнопения в "Песните на Малдолор". Салвадор Дали създава графичната серия "Любовите на Касандра" като илюстрации по широко дискутираното литературно произведение на френския поет Пиер дьо Ронсар. Цикълът включва 18 офорта, отпечатани през 1968 г. в специално книжно издание. 10 от композициите са изпълнени върху хартия Japon и Arches, като част от тиража е допълнително довършен с акварел и носи водния знак на Дали, а друга остава черно-бяла и ръчно подписана с молив. Сред тази поредица от десет творби попадат експресивно изпълнените "Портрет на Ронсар", "Жена с факел""Феята", "Двуглавият" и др. Останалите осем композиции в серията също стават част от книгата на Ронсар, допълвайки съдържанието на текста. Със своята чиста, освободена линия и едва забележимо маркиране на детайла те напомнят есиз или подготвителни рисунки в изучаването на сюжета на литературното произведение.

Гравюрите към "Песните на Малдолор" изобилстват от загадъчни образи и фигури, идващи от подсъзнанието на Дали. Поетичната новела от граф дьо Лотреамон (1869 г.) е може би едно от най-загадъчните произведения във френската литература. Поради скандалното си съдържание потъва в забвение за дълго време, за да бъде открита от френските сюрреалисти в началото на XX век. Дали получава поръчка да илюстрира новелата през 1930 г. За да отключи и визуализира образите от текста в съзнанието си, модернистът използва своя т.нар. "параноично-критически" метод, включващ достигане на състояние на халюцинация и транс. Книгата, публикувана през 1934 г. в Париж, включва общо 42 фотогравюри и сухи игли, изготвени по проектите и скиците на художника. Заедно с текста, гравюрите са събрани в специална кутия за съхранение, която е придружена от заглавна страница с подпис и номерация от Дали.

Небивалият интерес към първата голяма изложба на художника у нас недвусмислено показа, че хората високо ценят произведенията на



модерните майстори и имат потребност от досег с него. Всички творби от сегашната експозиция са предназначени за продажба и могат да станат притежание на български колекционери и любители на съвременното изкуство. От галерията на "Оборище" 10 обещават и специални коледни отстъпки на произведенията от цикъла Biblia Sacra на Дали през целия декември.

СЪС СЕКС, ЛЪЖИ И МУЗИКА ЩЕ ЗАРАДВА ФЕНОВЕТЕ „D2"

Група "D2" ще представи най-новото си видео "Sex, лъжи и музика" тази вечер от 19.30 ч. в "Sofia Live Club". Това е най-мащабната продукция на бандата досега с вълнуваща история, концерт, тийнейджърска драма, коли, преследвания, бой, китари, свирене и много рокендрол. В клипа участва и главният герой от сериала на bTV "Революция Z" Никола Стоянов или Тино, а останалите са подбрани със специален кастинг измежду 1000 кандидатури от цяла България. Режисьор на видеото е Валери Милев.

Броени часове след промоцията на клипа, отново в Sofia Live Club от 22 ч., музикантите от "D2" ще зарадват своите почитатели с голям Коледен концерт. Специален гост на събитието ще бъде Любо Киров. Групата ще представи както най-големите си хитове, така и чисто нови, неиздавани песни, които ще влязат в предстоящия им албум.

Билети за концерта по 15 лв. се продават в мрежата на eventim.bg и на място. Изненада за феновете ще бъде възможността да спечелят специална награда.



ПЕРВЫЙ КАНАЛ
ВСЕГДА С ВАМИ
АКО ИМАТЕ ПРОБЛЕМИ С НАМИРАНЕТО НА ПРОГРАМИТЕ, ОБЪРНЕТЕ СЕ КЪМ ВАШИЯ КАБЕЛЕН ИЛИ САТЕЛИТЕН ОПЕРАТОР
ДОМ КИНО
МУЗЫКА
ВРЕМЯ
ТЕЛЕКАФЕ
КАРУСЕЛЬ
ПРЕДСТАВИТЕЛ ЗА БЪЛГАРИЯ
СТАР ТВ
0888 79 28 03

ЦИГАРИТЕ СА ПОЛЕЗНИ ЗА ВРАБЧЕТАТА И ЧИНКИТЕ

Екип мексикански учени установи, че градските птици използват целулозата от филтрите от изхвърлените фасове, за да изградят своите гнезда. Така те намаляват в "домовете" си броя на паразитите, които имат отрицателно въздействие върху тяхната репродуктивна способност и оцеляването.

"Получихме първото доказателство, че филтрите от фасовете могат да работят като репелент срещу паразити", уточняват изследователите, чиито резултати бяха публикувани в британско научно списание.

Екипът, оглавяван от Монсерат Суарес Родригес от Института за екология към Националния автономен университет на Мексико е изследвал градската популация на врабчета (Passer domesticus) и мексиканската чинка (Carpodacus mexicanus) по време на сезона, в който отглеждат малките си. Оказа се, че целулозата от цигарените филтри присъства в над 89% от гнездата на врабчетата и в над 86 на сто от домовете на чинките. Всяко гнездо съдържа средно 8 фаса при врабчетата и 10 фаса при чинките. Изследователите установили, че и при двата вида птици присъствието на филтрите намалява пропорционално количеството паразити в гнездото. Според учените това може да се дължи на факта, че никотинът отблъсква акарите.

Но за да се определи дали поведението на птиците е вид "самолечение", трябва да се докаже, че те събират фасовете умишлено с цел да постигнат ефекта върху паразитите. Много химикали във филтрите и остатъци от пестициди влизат в контакт с обитателите на гнездото и тяхната токсичност е в противовес на ползите от намаляването на паразитите.

Ананас с аромат на кокосов орех е хит в Австралия

Австралийски агрономи приключват работата по създаването на ананас с аромат на кокосов орех, съобщи департаментът по земеделието в щата Куинсланд. Новият плод се казва "Ананас АусФестивал". "Дегустационните тестове показаха, че хибридът се радва на популярност. "Ананас АусФестивал" излъчва приятното ухание на кокосов орех, което не може да бъде открито при никой друг ананас в Австралия", обясни съвсем сериозно специалистът по плодовете и зеленчуците Гарт Сеневски пред ABC. "Ананас АусФестивал" е сладък, леко кисел и много сочен", добави ученият. Първите реколти от новия плод се очаква да се появят след две години.

Вицът

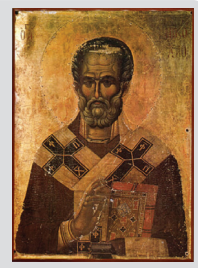
Искам да изкажа благодарността си към Столична община за поставената повдигната пешеходна пътека в квартала! Освен осигурената безопасност на пешеходците, всички шофьори от околните блокове се снабдиха с безплатни резервни части, изпопадали от бясно профучаващите автомобили...



БОГДАН ТОМОВ, певец
Проф. ВЕНКО БЕШКОВ, учен, химик
ДЕНИЦА ГАДЖЕВА, народен представител
Доц. д-р ЕФРЕМ ЕФРЕМОВ, журналист и преподавател
ЙОСИФ, Американски, Канадски и Австралийски митрополит
ЛИЛЯНА ПАВЛОВА, министър на регионалното развитие и благоустройството
РУМЯНА ТРЪНЧЕВА, учредителка на клуба „Приятели на ДУМА" в Силистра

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

6



† Св. Николай, архиепископ Мирликийски, Чудотворец († 342 г.) (Никулден)

Св. Николай се родил през втората половина на III век в Патара, град в малоазийската област Ликия. Още от детски години той проявявал ония добродетели, чрез които се прославил пред Бога и човеците. Когато стигнал юношеска възраст, неговият чичо Николай, епископ Патарски, уговорил родителите му да посветят сина си на служение Богу и скоро го възвел в чин презвитер. През целия си живот св. Николай не преставал да помага на страдащите, да защитава невинните, да укрепява слабите със словото на истината и вярата. След смъртта на родителите си той употребил всичкото си богато наследство за добри дела, стараейки се да не го знаят тия, на които правел благодеяния. Той помнел Божията заповед - да правим добро скришом и да не търсим за него светска слава.

ЛЕО ЧЕРПИ С РИБЕНА ЧОРБА 2000 ДУШИ В БУРГАС

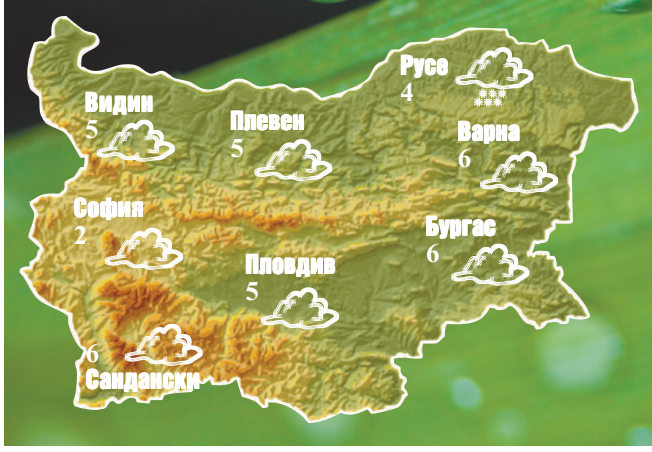
Италианският майстор-готвач Лео Бианки ще почерпи 2000 бургазлии и гости на града с рибена чорба днес, на Никулден. Желаещите да присъстват на събитието трябва да дойдат на площад "Тройката". Преди обяд водещият на "Какво ви забърка Лео" по TV7 ще покаже как се приготвя най-вкусната рибена чорба по най-лесния и традиционен начин. Така чаровникът ще даде практични и полезни съвети на всички какво да сложат на трапезата за празника на рибарите. Процесът на приготвяне на ястието ще може да се наблюдава отблизо, а след това кулинарното изкушение ще бъде предложено за хапване. Дегустацията на специалитета ще бъде между 12.30 до 15 ч. След това гостите на събитието ще могат да се стоплят и с греяно вино, като напитката ще се приготвя и сервира на място.



ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО



В източните райони валежите ще спират в сутрешните часове. Днес облачността ще е значителна, но ще е почти без валежи. Ще духа умерен, в Дунавската равнина и Източна България до силен вятър. Минимални температури между минус 5 и 0 градуса, максимални между 1 и 6 градуса. Атмосферното налягане ще се повишава, но ще остане по-ниско от средното за декември. Силният северозападен вятър в планините през деня постепенно ще отслабне. Облачността ще е променлива, често значителна. Студено с максимална температура на 1200 метра около минус 2 градуса, на 2000 метра около минус 9 градуса. Над Черноморието облачността ще е значителна, преваляванията ще спират. Ще бъде ветровито. Максимални температури - до 4-6 градуса. Вълнението на морето ще бъде 2-3 бала.

Изгледи за

7 максимални **0°/5°**

8 максимални **0°/5°**

В петък облачността ще се разкъса и временно ще намалее. До края на деня вятърът постепенно ще отслабне. Минимални температури между минус 6 и минус 1 градус, максимални между 0 и 5 градуса. В събота отново ще се заоблачи, до вечерта от югозапад и ще завали. Вятърът временно ще се ориентира от юг-югоизток и дневните температури ще се повишат.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов**
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано” 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител **Павел Бебов**

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марието Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

БНТ 1

06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва в библиотеката
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо: Зелената линейка
11.00 Денят отблизо с Мария
12.00 По света и у нас
12.30 Малки истории - коментарно предаване
13.00 Открито с Валя Ахчиева/п/
13.30 В кадър/п/
14.15 Сен Тропе - /206 епизод/
15.25 Ангели приятели - /п/
15.50 Частен случай
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 Апартаментът с Марта Вачкова - ток шоу
17.05 Дързост и красота - тв филм /3092 епизод/
17.30 Бързо, лесно, вкусно
18.00 По света и у нас
18.25 Зелена светлина
18.30 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.45 Бедното малко богато момиче - /6, п. епизод/
19.45 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
20.55 Момчетата от „Медисън“ авеню - /6 епизод/
21.45 Студио Футбол
22.05 Футбол: „Тотнъм“ - „Панатинайкос“, среща от турнира за Лига Европа - пряко предаване от стадион Уайт Харт Лейн
23.50 По света и у нас
23.55 Зелена светлина

bTV

06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
11.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Женско царство“ - сериал, еп. 46
15.00 „Някой те наблюдава“- сериал, еп. 87
16.00 „Горките родители на богатите деца“ - сериал, еп. 126
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
18.30 „Любов извън закона“ - сериал, еп. 58
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Пепел от рози“ - сериал, еп. 171
21.00 „Революция Z: Секс, лъжи и музика“ - сериал, еп. 7
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „По средата“ - сериал, еп. 7
00.00 „Излъжи ме“ - сериал, с. 2, еп. 15

NOVA TELEVISION

06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Малки жени“ - сериен филм, 3 сезон
13.00 Новините на Нова
13.30 „Забраненият плод“ - сериен филм
15.00 „Доктор Куин Лечителката“ - сериен филм
16.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата - Ти си звездата!“ - тв шоу
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 BIG BROTHER: ALL STARS 2012 - реалити шоу
21.00 „Етажна собственост - Новодомци“ - сериен филм, 3 сезон
22.00 „Господари на ефира“ - забавно предаване
22.30 „Фирмата“ - сериен филм
23.30 Новините на Нова
23.45 BIG BROTHER: ALL STARS 2012 - реалити шоу
00.30 „Магнитико“ - тв игра
01.45 „Черешката на тортата - Ти си звездата!“ - /п/
02.45 „Долината на слънцето“ - сериен филм

1

07.00 Новини
07.05 „Добро утро“
10.00 Новини
10.15 „Добро утро“
10.40 „Контролна покупка“
11.05 „Живей здравословно“
12.05 „Модна присъда“
13.00 Новини
13.15 Сериал: „Годежен пръстен“
14.10 „Евтино и хубаво“ с Дария Донцова
15.00 Още новини
15.20 „Време за обяд!“
16.00 Новини
16.15 Сериал: „Смъртоносна сила“
18.05 Сериал: „Неравен брак“
19.00 Новини
19.40 „Да разбереш. Да простиш“
20.10 „Хайде да се оженим“
21.00 „Нека говорят“
22.00 Време
22.30 Сериал: „Синдромът на Дракона“
00.40 „Вечерният Ургант“
01.10 Нощни новини
01.25 „Хайде да се оженим“
02.15 „Нека говорят“
03.10 „Модна присъда“
04.00 Сериал: „Неравен брак“
04.50 Сериал: „Синдромът на Дракона“
06.00 Новини
06.05 Сериал: „Синдромът на Дракона“

ОВЕН

Добри вести ще внесат настроение в делника ви и ще ви мотивират да работите повече. Не бъдете много припрени.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Важно е, че сте в мир със себе си и с околните, нещо, което в последно време трудно ви се удаваше и ви пречеше.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Не бъдете черногледи, нещата могат да се подредят и по друг начин, стига да вложите малко старание от своя страна.

22 май - 21 юни

РАК

В състояние сте да насочвате събитията в посоката, която желаете и това е неоспорим факт. Доверете се на уменията си.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Ако между вас има недоволни, да потърсят причините за неудобствата в живота си. Може би има какво да променят.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Раздялата винаги е тъжна, но не унивайте. Хубавото тепърва ви предстои. Случващото се ще ви подтикне към действия.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Вниманието и обичта на хората около вас ще ви помогнат да преодолеете проблемите си и да започнете нещо ново.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Повече внимание ще отделяте на собствените си нужди и помалко ще търсите причини да сте учтиви към околните.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Забравете за проблемите и работата, и си почивате доста добре днес. Не се натоварвайте с мисли за другите.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Любовта на близките ви ще ви помогне да се отпуснете, стига да не ги пренебрегнете и отдалечите от себе си.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Неспокойният ви дух ще ви подтикне към поредното предизвикателство, и то ще ви държи в кондиция и настроение.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Ще работите повече от необходимото, но ще приключите в срок започнат и много важен за вас проект.

20 февруари - 20 март

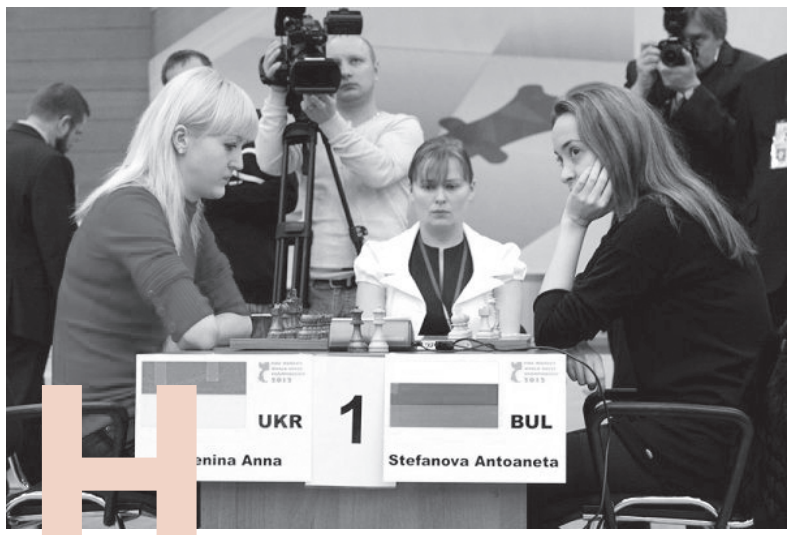
ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1,51744	2,42975	1,61505

Шахмат

Стефанова остана само с една световна титла

Новата кралица Анна Ушенина случайно станала шахматистка, дели една стая с баба си и няма пари за треньор



Финалният мач между Ушенина и Стефанова бе изключително напрегнат

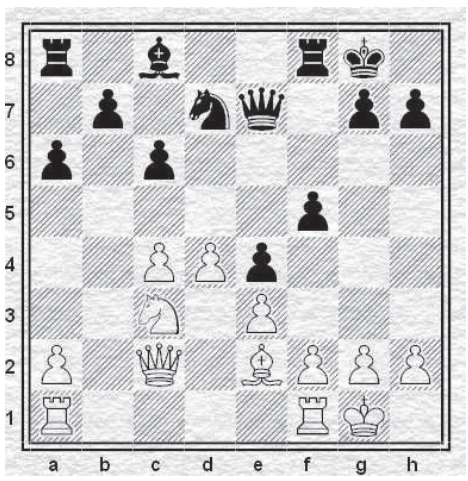
Най-добрата ни шахматистка Антоанета Стефанова загуби злополучно финала на световното първенство за жени в Ханти-Мансийск, след като отстъпи пред украинката Анна Ушенина във втората ускорена партия. Резултатът след изиграването на четирите партии с класическа контрола бе равен - 2:2, което доведе до две партии с ускорена контрола. Българката изпусна на няколко пъти невероятни шансове за победа в първата партия, в която имаше белите фигури. След драматични обрати се стигна до ендшпил два офицера срещу офицер и пешка, където Ушенина убедително демонстрира теоретическите си познания и доведе партията до реми. Придобила увереност от този резултат, във втората партия украинката игра много по-уверено, възползва се от пасивната защита на съперничката си и извоюва победата, която й осигури шампионската титла.

Новата шампионка спечели малко изненадващо титлата, тъй като в схемата на първенството беше поставена под №30. По пътя към финала 27-годишната Анна Ушенина преодоля последователно перуанката Дейзи Кори, словенката Анна Музичук, рускините Наталия Погонина и Надежда Косинцева и китайката Цзю Венцзюн. По време на първенството в Ханти-Мансийск новата световна шампионка загуби само една партия - от Стефанова във финалния мач. Освен световната корона украинката получи и 60 хиляди долара от наградния фонд на първенството. Според правилата на ФИДЕ през последното тримесечие на идната година тя трябва да защити званието си в мач срещу победителката от женската Гран при серия - китайката Хоу Ифан, досегашна притежателка на титлата. До този момент Ушенина не бе споменавана сред постоянното присъствие в женския шахматен елит, като единственото й по-значимо постижение беше златото на олимпиадата през 2006 г. с отбора на Украйна. След финала в Ханти-Мансийск щастливата й майка Олга разказа, че само случайността е насочила Анна към шахмата. Като малка тя се занимавала активно с шашки, но тъй като до дома им имало само шахматен клуб, я записали там. Паралелно с уроците по шах малката Ушенина посещавала и уроци по рисуване и китара, но постепенно тези увлечения останали на заден план. Тя не тръгва по стъпките на майка си - биолог по професия, а завършва Харковската спортна академия. "Много се зарадвахме на наградата, тъй като тя върви към нея вече цели 20 години", радва се майка й и с тъга добавя, че поради затрудненото материално положение семейството на шампионката живее в обикновен общински двустаен апартамент, в който Анна дели една стая с баба си. По същата причина шахматистката не може да си позволи да наеме треньор и работи сама. По време на първенството в Ханти-Мансийск й помагаше шампионът на Украйна Антон Коробов, с когото Ушенина поддържаше връзка по скайп. По същото време със Стефанова в Ханти-Мансийск през цялото време беше дългогодишният й треньор Владимир Георгиев, а за финала като подкрепа пристигнаха и президентът на Европейския шахматен съюз и Българската шахматна федерация Силвио Данаилов и изпълнителният директор на родната централа Николай Велчев. Те обаче не донесоха късмет на нашата участничка, като за нея остана утехата, че вицешампионската титла е най-доброто й представяне през последните няколко години.

Ето и фаталната партия, отнела на българката възможността да се възкачи обратно на трона.

УШЕНИНА - СТЕФАНОВА

1.d4 d5 2.c4 c6 3.Kf3 Kf6 4.Kc3 e6 5.e3 a6 6.b3 Ob4 7.Od2 Kbd7 8.Od3 0-0 9.0-0 De7 10.Dc2 dc4 11.bc4 e5 12.Ke4 Od2 13.Kfd2 Ke4 14.Ke4 f5 15.Kc3 e4 16.Oe2

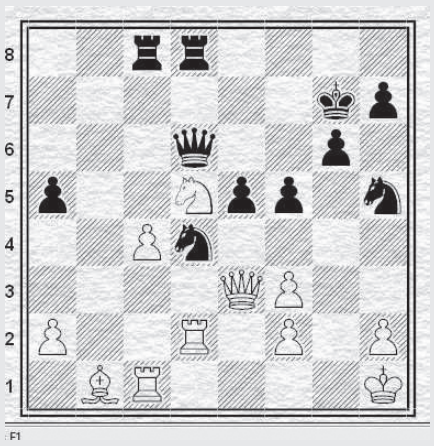


В тази позиция Стефанова допуска ключовата грешка в партията, придвижвайки пешката "b". На слабостта на тази пешка се изгражда цялата последваща игра на белите, като в крайна сметка Ушенина проби отбраната на съперничката си.

16E b6? 17.Tab1 Tb8 18.a4 Kf6 19.Tb2 Oe6 20.Tfb1 Dc7 21.d5 cd5 22.cd5 Kd5 23.Kd5 Dc2 24.Tc2 Od5 25.Oa6 Tf6 26.Ob5 g6 27.h3 Of7 28.Tc7 Od5 29.Td1 Tf7 30.Tc3 Oe6 31.Td6 Te7 32.Tcc6 Ob3 33.Tc3 Of7 34.Цh2 Ta7 35.Цg3 g5 36.Tf6 Og6 37.h4 gh4 38.Цh4 Цg7 39.Tcc6 Td8 40.Tb6 Td2 41.Цg3 Ta2 42.Tfd6 Цh6 43.Td7 Ta8 44.Tbd6 Tc8 45.Td2 Ta1 46.Td1 Ta2 47.T1d2 Ta1 48.Цf4 Tg1 49.g3 Ta1 50.Td1 Td1 51.Td1 Tc2 52.Tf1 Ta2 53.Od7 Of7 54.Of5 Ta4 55.Th1 Цg7 56.Th7 Цf6 57.Th6 Цg7 58.Th2 Og6 59.Og6 Цg6 60.g4 Tb4 61.g5 Tb5 62.Th6 Цg7 63.Th2 Цg6 64.Це4 Цg5. Оттук нататък позицията на черните е безнадеждна, но, водена от нежеланието да признае поражението си, нашата шахматистка игра още 30 хода. В крайна сметка се предаде на 94-я ход и с тъга поздрави новата световна шампионка.

Задача

Въпреки че е сравнително слабо позната на любителите на шахмата, новата световна шампионка Анна Ушенина има близо 20-годишна биография, в която се срещат и доста комбинационни мотиви. Като този например:



А. СТИРИ - А. УШЕНИНА

Черните на ход печелят

Отговор:

1EДd5 2.cd5 Tc1+ 3.Цg2 Kf4+ 0:1

Блиц с шампионката:

Не искам да играя в мъжки турнири

След спечелването на титлата новата шампионка съвсем заслужено предизвика интереса на различните медии, които се опитаха да разкрият повече детайли от шахматното й битие.

☐ *Анна, очаквахте ли, че можете да спечелите титлата?*

- Признавам често - до самия край в успеха вярвах не само аз, но и моята съперничка. Мачът се получи интересен, но същевременно и двете бяхме много уморени. Именно това обяснява големия брой грешки. Като цяло, победи тази, която направи по-малко пропуски.

☐ *Кой ви подкрепяше по време на турнира?*

- Родителите, приятелите, представители на шахматната федерация на Украйна, а също и голям брой фенове от цял свят. Получих страшно много писма по електронната си поща и искам да благодаря на всички за подкрепата. Това много ми помогна!

☐ *Кой двубой беше най-труден?*

- Няма да оригиналнича - това беше финалът. От първия миг до последния.

☐ *Как се готвихте за тайбрека?*

- Не бих казала, че съм се готвила особено. Гледах телевизия и се стараех да се отпусна...

☐ *Президентът на ФИДЕ ви предложи да се включите в надпреварата за Световната купа за мъже. Вие отговорихте доста неопределено...*

- Сега съм категорична - не, няма да играя. Едно е да играеш срещу силния пол в някой малък турнир, а съвсем друго - в такива важни и представителни състезания. Нека се сражават помежду си.



Президентът на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов награждава 14-ата световна шампионка Анна Ушенина

кратки

Гросмайстори мерят сили в Подебради

Поредният мач между символичните отбори на "сеньорите" и "кокичетата" ще започне в събота в чешкия балнеокурорт Подебради. Вече второ десетилетие продължават срещите между радващите се на солидна житейска биография и шахматен опит гросмайстори, които ежегодно "изпитват" пробиващото си път към световните върхове поколение млади шахматистки, сравнявани нежно с първото пролетно цвете. Съставът на ветераните е сравнително постоянен през последните години: германецът Волфганг Улман, исландецът Фридрик Олафсон, украинецът Олег Романишин и представителят на домакините Властимил Хорт. Всеки един от тях има зад гърба си повече турнирни победи от която и да е от представителките на нежния пол. За честта на "кокичетата" ще играят рускините Валентина Гунина и Алина Кашлинска, индийката Таня Садчев и местната Кристина Гавликова.

Карлсен без секундант в Лондон



Карлсен (прав) и Непомняшчий създадоха добър работен тандем

Лидерът в световната ранглиста Магнус Карлсен е без секундант на супертурнира в Лондон, след като британското посолство в Москва отказа да даде входна виза на Ян Непомняшчий. И докато британските дипломати не обясниха причините за отказа, руските шахматни медии коментираха, че ако фамилията на руски гражданин не е Абрамович, получаването на виза може не само да се разтегли повече от месец, но и въобще да се превърне в невъзможна мисия. Съвременните технологии позволяват на Карлсен и Непомняшчий да поддържат връзка чрез скайп, но отсъствието на руския гросмайстор ще саботира плановете им за сработване на аналитичния им щаб преди турнира на претендентите през март догодина. Проблемът може да се задълбочи, тъй като въпросната надпревара ще се състои в същия негостоприемен за Непомняшчий Лондон. Въпреки отсъствието на секундант Карлсен започна успешна надпревара и след третия кръг дели челната позиция с Крамник, като двамата имат по 7 т. (според регламента за победа се дават 3 т., а за равенство по 1). След тях са: 3. Адамс 6; 4. Накамура 4; 5. Ананд 2; 6. Джонс 2; 7. МакШейн 1; 8-9. Полгар и Аронян по 1.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Спорт

Кака с рекорд в ШЛ, наш рефер с първи мач

Рикардо Кака влезе в историята на Шампионската лига. Полузащитникът на Реал Мадрид стана бразилецът с най-много попадения в турнира. Носителят на "Златната топка" за 2007 г., който изведе "Белия балет" с капитанската лента срещу Аякс, се разписа веднъж за победата с 4:1. Така той вече има 28 гола в най-авторитетния клубен турнир на континента и изпревари бившия ас на Барселона Ривалдо.

"28 гола в турнир като този са много. Попадението ми срещу Аякс е още по-специално за мен заради това, че бях с капитанската лента, която очевидно винаги ми носи късмет. Класирахме се за следващата фаза като 2-ри отбор, което не беше целта ни, защото Реал винаги се бори за първото място. Като цяло мачовете в групата бяха положителни за нас. Трябва да се подготвим за следващите ни съперници, които и да са те", каза Кака. Първи от "групата на смъртта" излезе Борусия Дортмунд. Германците биха Манчестър Сити с 1:0 и така изхвърлиха английския шампион от евротурнирите.


Снимка DAILYMAIL.CO.UK
© Reuters

Станислав Тодоров извежда отборите на Динамо Киев и Динамо Загреб в мач от VI кръг на група А в Шампионската лига, завършил 1:1 на стадион "Максимир". Шуменецът стана първият български съдия, ръководил мач в групите на Шампионска лига през XXI век

Родният рефер Станислав Тодоров пък дебютира в турнира в мача от Група А Динамо Загреб - Динамо Киев (1:1). Шуменецът се представи добре в напрегнатата вечер. В 10-ата мин. той прекрати двубоя за 17 мин., за да бъдат пребоядисани лентите в червено заради обилния снеговалеж. Точката за хърватите бе първа в турнира и тя бе спечелена след реализирана дузпа от Иван Кръстанович (90+5). Киевчани продължават в Лига Европа, както и другите отбори, останали 3-ти в групите. Първите 2 ще играят на 1/8-финалите напролет.

Съдят федерацията по мотоциклетизъм за 5 млн. евро

Държавата трябва да преведе обещаните 3,1 млн. евро, за да не отнемат и лиценза на централата

Марин МИЛАШКИ

Федерацията по мотоциклетизъм ще бъде съдена за 5 млн. евро, ако до 15 декември финансовият министър Симеон Дянков не преведе обещаните 3 120 000 евро. Само за тази година държавното ведомство трябва да даде 920 000 евро, а останалите са по предварително подписаните договори за следващите 2 години. Ако таксите не бъдат платени, контрактите ще бъдат прекратени по наша вина, а централата ни ще бъде съдена по швейцарското законодателство, като ще бъдат начислени освен стойностите по договорите, още лихви и пропуснати ползи. Състезателите ни пък няма да бъдат допускани до участие в световните и европейските шампионати под флага на България, предупреди отново председателят на федерацията по мотоспорт Богдан Николов. Нашите ще бъдат принудени да се състезават за други страни, но към най-добрите от тях интерес не липсва и сега. Ще ни бъдат отнети и всички състезания, които приемаме последните години. Именно в тези надпревари България се доказа като организатор и домакин №1, предупреди още Николов.

Зала "Арена Армеец" ще посрещне финалния кръг на Световния шампионат по фрийстайл идната събота, а Богдан Николов си е заложил имотите и е изтеглил личен кредит в размер на 680 000 лв., за да плати таксата за домакинство.

"Тези пари също бяха обещани от Дянков, но той не ги дава. Не мога да обясня на официалния промоутър "Ют стрийм", че Дянков и премиерът Бойко Борисов постоянно се крият. Вече свикнах да взимам кредити. Върху този заем имам и 10% лихва и всичко е на мое име. Просто трябва малко да помислят държавниците. Ще стана като Кольо Колев-Босия и ще взема доматите. Само така ще ми обърнат внимание", каза Николов.

"Навсякъде федерацията и държавата покриват таксите, но не и при нас. С този кредит Николов обезпечи отново доброто име на България. Това състезание може да е последното на наша земя въобще. Спортът ще бъде закрит заради некомпетентността на правителството. Надявам се в крайна сметка разумът да надделее, защото последните 10 години България определя тенденциите в мотициклетния спорт. Надявам се с рекламите и продадените билети да покрием голяма част от разходите. Това, което се случва, е немислимо, но Богдан не хленчи на никой и организира състезанието. Заложи си имотите, а участието на държавата, е 0%", допълни председателят на организационния комитет Гран при България Румен Петков.

Федерацията подари на студенти от НСА "Васил Левски" 50 билета за надпреварата в "Арена Армеец". Досега са продадени над 5000 пропуска, като се очаква да се изкупят всичките. Те се продават на цени от 20 до 80 лв.

Цветан Василев:

Може и да уволним Феро

Цветан Василев призна, че Ферарио Спасов може и да бъде уволнен от Ботев Пловдив. Собственикт на "канарчетата" разкри, че са нужни промени, а те ще дойдат с нов треньор. Фаворит в момента е Станимир Стоилов. Рокадата обаче може да стане след края на полусезона.

"На Ботев му е нужно усъвършенстване в играта, защото смятам, че отборът не показва напълно това, което може. За всяко подобрение понякога са необходими смени. Не казвам нищо конкретно, не влизам в подробности, но не изключваме треньорска смяна. Не крия симпатиите си към Мъри Стоилов. Той е сред малцината български треньори, които разбират от работата си, доказали са се не само у нас, а и в евротурнирите по време на престоя му в Левски. Запознат съм изцяло със случилото се срещу Лудогорец. Тук не става дума толкова за конкретната съдийска грешка, защото на всеки се случва да сбърка. Когато обаче е тенденциозно и е видно за цялата аудитория, тогава нещата не отиват на добре. Голямата причина да съм още във футбола са феновете на Ботев. Ако не са те, признавам, минавало ми е през ума да се отегля, макар че съм съвсем отскоро", заяви Василев.

Коментар стр. 12

Снимка БГНЕС



Легендарният бразилски футболист и треньор Марио Лобо Загало приветства участниците в презентация на подготовката за турнира за Купата на конфедерациите на митичния стадион "Маракана". Загало е единственият в света 4-кратен световен шампион - през 1958 и 1962 като футболист, през 1970 г. като селекционер и през 1994 г. като съветник

следайте

ФУТБОЛ
ЛИГА ЕВРОПА
ПО БНТ1
22.05 Тотнъм - Панатинайкос
ПО БТВ ЕКШЪН
20.00
Удинезе - Ливърпул
22.00 Леванте - Хановер
ПО РИНГ
20.00 Бордо - Нюкасъл
22.00 Партизан - Рубин

резултати

Шампионска лига, VI кръг

ГРУПА А

Динамо Загреб - Динамо Киев 1:1 0:1 Ярмоленко (45+1), 1:1 Кръстанович (90+5); **ПСЖ - Порто 2:1** 1:0 Силва (29), 1:1 Мартинес (33), 2:1 Лавеци (61)

1. ПСЖ	**6**	**5**	**0**	**1**	**14:3**	**15**
2. ПОРТО	**6**	**4**	**1**	**1**	**10:4**	**13**
3. Динамо К	**6**	**1**	**2**	**3**	**6:10**	**5**
4. Динамо З	6	0	1	5	1:14	1

ГРУПА В

Монпелие - Шалке 1:1 0:1 Хьоведес (56), 1:1 Ерера (59); **Олимпиакос - Арсенал 2:1** 0:1 Росицки (38), 1:1 Маниатис (64), 2:1 Митроглу (74)

1. ШАЛКЕ	**6**	**3**	**3**	**0**	**10:6**	**12**
2. АРСЕНАЛ	**6**	**3**	**1**	**2**	**10:8**	**10**
3. Олимпиакос	**6**	**3**	**0**	**3**	**9:9**	**9**
4. Монпелие	6	0	2	4	6:12	2

ГРУПА С

Малага - Андерлехт 2:2 1:0 Дуда (45), 1:1 Йованович (50), 2:1 Дуда (61), 2:2 Мбокани (89); **Милан - Зенит 0:1** Дани (35)

1. МАЛАГА	**6**	**3**	**3**	**0**	**12:5**	**12**
2. МИЛАН	**6**	**2**	**2**	**2**	**7:6**	**8**
3. Зенит	**6**	**2**	**1**	**3**	**6:9**	**7**
4. Андерлехт	6	1	2	3	4:9	5

ГРУПА D

Борусия Д - Манчестър Сити 1:0 Шайбер (57); **Реал М - Аякс 4:1** 1:0 Роналдо (13), 2:0 Кайехон (28), 3:0 Кака (49), 3:1 Лурихтер (59), 4:1 Кайехон (88)

1. БОРУСИЯ Д	**6**	**4**	**2**	**0**	**11:5**	**14**
2. РЕАЛ М	**6**	**3**	**2**	**1**	**15:9**	**11**
3. Аякс	**6**	**1**	**1**	**4**	**8:16**	**4**
4. Ман Сити	6	0	3	3	7:11	3

кратки

Лудогорец праща 4-ма на стаж в Барселона

Трима треньори от школата на Лудогорец Росен Маринов, Георги Керкелов и Виктор Георгиев, както и техният шеф Яков Папарков, заминават на специализация в Барселона. Те ще се запознават с методиката на работа в най-добре функциониращата футболна академия в света. Българите ще имат редица срещи с колеги от школата на каталунския гранд, за да черпят опит. В края на визитата треньорите на Лудогорец и началникът им ще наблюдават на живо мач на някоя от юношеските формации на клуба. Българската делегация ще приключи посещението си в Испания с мача от XVI на Примера дивизион между Барселона и Атлетико Мадрид на "Камп Ноу".

Хичо с два гола за Касъмпаша

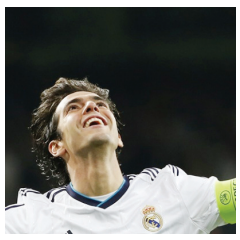
Николай Димитров-Хичо отбеляза 2 гола за успеха на Касъмпаша с 3:1 над Байрампашаспор в мач от IV кръг за Купата на Турция. Бившият футболист на Левски бе точен в 14-а и в 28-ата минути. Третия гол наниза Сантяго Гарсия (75), а за Байрампашаспор се разписа Зия Алкурт (36). Националът Георги Сърмов получи почивка и не игра.

Спорт
32 ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 6 ДЕКЕМВРИ 2012 www.duma.bg

Кака чупи рекорд в Шампионската лига

Стр. 31



гледайте

ПО БНТ СВЯТ
БАСКЕТБОЛ
17.55 Левски - Галил Гилбоа
ПО ЕВРОСПОРТ
БИАТЛОН
11.15 СК в Йостерсунд, преследване (жени)



Чехът Ян Хадрава се опитва да забие през двойна блокада на волейболисти от ЦСКА в първия 1/8-финал от турнира "Чалъндж Къп", който тимът му Дукла спечели с 3:0 гейма (25:23, 25:20, 25:17) в препълнената зала "Христо Ботев" и обезсмисли реванша на 12 декември в Либерец

ЛУКойл бие в Белгия, Марек губи

Шампионите ни по баскетбол и волейбол се представиха на двата полюса при гостувания в Белгия в евротурнирите. ЛУКойл Академик съкруши категорично Шарльороа със 79:61 (29:13, 18:15, 13:21, 19:12) в среща от V кръг в група B на втория по авторитет клубен турнир по баскетбол за мъже "Еврокъп". Американците отново бяха най-резултатни за отбора от Правец. Девин Грийн завърши мача с 22 т., Мохамед Абукар добави 16, а Дарил Уоткинс 14. Брендън Хийт и Томас Масамба приключиха с по 8. Най-резултатен от българите бе капитанът Тодор Стойков със 7, а резервата Тенчо Банев записа 4. Без кош завършиха другите резерви Павел Маринов и Васелин Веселинов. За белгийците американецът Мат Уолш наниза 14, а сънародникът му Дерик Алън записа 12 и 8 борби.

Втората победа на "студентите" отново над белгийския тим запазва шансовете им за второ място и продължаване в елиминациите, но това минава през задължителен успех на лидера Билбао над черногорския Будучност в Подгорица снощи, а в последния кръг и "студентите" като домакини трябва да победят черногорците.

Също в мач от V кръг в група F на волейболната Шампионска лига Марек Юнион Ивкони отстъпи на лидера Нолико Маасейк с 0:3 гейма (15:25, 14:25, 30:32), като само в последната част дупничани бяха близо до частичен успех и пропуснаха 3 възможности да я спечелят. Диагоналът на домакините Херманс Еглескалнс бе най-резултатен с 20 т. в мача, а за нашите екснационалът Костадин Гаджанов реализира 11. Поражението извади Марек от спора за второто място и продължаване в елиминациите, но тимът от Дупница все още има шанс за третата позиция, която може да му осигури продължаване в турнира за Купата на Европейската конфедерация (CEV).

„Студентите" с втори успех, тимът от Дупница с 4-то поражение

АБОНАМЕНТНИ ПУНКТОВЕ в СТРАНАТА

2013 АБОНАМЕНТ Избери ДУМА

1. БЛАГОЕВГРАД	2700 ул. "Шишман" №2; п.к. 412, Общ. съвет на БСП	ВАЛЕНТИНА РАНГЕЛОВА	073/833310
2. БУРГАС - ГРАД	8000 ул. "Фердинандова" №60, Общ. съвет на БСП	ИРИНА НИКОЛЧЕВА	056/844315/16
3. ВАРНА	9000 ул. "Братя Миладинови" №102, Обл. съвет на БСП	МИЛКА КУЗМАНОВА	0889748016
4. ВЕЛИКО ТЪРНОВО	5000 ул. "Хр. Ботев" №2ет.3 ст. 305, Общ. съвет на БСП	РУМЯНА ДЕНЧЕВА	0884300741 - сл.
5. ВИДИН	3700 ул. "Градинска" №7, Общ. съвет на БСП	АНАТОЛИЙ КРЪСТЕВ	094/606499, 0887328253
6. ВРАЦА	3000ул. "Мито Цветков" №2, Обл.съвет на БСП	ХРИСТИНА АЛЕКСАНДРОВА	0892443069
7. ГАБРОВО	5300 ул. "Чардафон" №19, Общ.съвет на БСП	ЕМИЛИЯ ДЖЕНКОВА	066/807747, 0896640130
8. ДОБРИЧ	9300 ул. "България" № 11, Общ. съвет на БСП	ДОНКА КЮПРИБАШИЕВА	058/605456, 0889158356
9. КЪРДЖАЛИ	6600 ул. "Екзарх Йосиф", бл."Момина сълза", Общ.съвет на БСП	ТЕОДОРА КАРАКОСТОВА	0361/62268, 0897939160
10. КЮСТЕНДИЛ	2500 ул. "Патриарх Евтимий" №3, Общ.съвет на БСП	НИКОЛАЙ ЧАВДАРОВ	078/550911, 0887386109
11. ЛОВЕЧ	5500 ул. "Търговска" №65, Обл. съвет на БСП	СТОЯНКА МАРИНОВА	068/603955, 068/603957, 0884300530
12. МОНТАНА	3400 ул. "Арх.Младен Кръстев" №1, п.к. 205 Общ. съвет на БСП	НЕЛСОН ПЕТКОВ	096/306635, 0877807473
13. ПАЗАРДЖИК	4400 ул. "Втори януари" № 8, Общ. съвет на БСП	ЕЛЕНА НЕШЕВА	034/445840-факс, 0894228873
14. ПЕРНИК	2300 п.к.412; ул. "Радомир"№1, Общ. съвет на БСП	ДОРОТЕЯ ВАСИЛЕВА	076/604636, 0878892000
15. ПЛЕВЕН	5800 пл. "Възраждане"№1; ет.3; ст. 334, Обл. съвет на БСП	ДАМЯНА ХРИСТОВА	064/800090тел. и факс: 0889274345
16. ПЛОВДИВ	4000 ул. "Кръстьо Пастухов" №18, Обл. съвет на БСП	ИВАНКА ПЕТКОВА	0884245113, 032/622239
17. РАЗГРАД	7200ул. "Хр.Балкански" №3 п.к. 302, Общ. съвет на БСП	ЦЕКО КОСТАДИНОВ	084/660278, 0899854450
18. РУСЕ	7000 ул. "Църковна Независимост" №18 ет.9, Общ. съвет на БСП	МАРИЯ РАЧЕВА	082/825086, 082/825083, 0894443623
19. СИЛИСТРА	7500 ул. "Любен Каравелов" №1, Общ. съвет на БСП	РУМЯНА ТРЪНЧЕВА	0888609484, 086/822362
20. СОФИЯ ГРАД	1111 ул. "Леге" №10, Гр.съвет на БСП	ТАНЯ ТОДОРОВА	02/9872086, 0898571924
21. СОФИЯ ОБЛ.	ул. "Позитано" №20 стая 507, Обл. съвет на БСП	ВАЛЕНТИНА ТРАЙКОВА	02/8107327, 0884501127
22. СЛИВЕН	8800 ул. "Димитър Добрович" №1, Общ.съвет на БСП	РАЛИЦА ПАШОВА	044/625049, 0883439200
23. СМОЛЯН	4700 бул. "България" №69, Общ. съвет на БСП	ЕФИМИЯ ТУНЕВА	0301/63565/тел. и факс0884748152
24. СТАРА ЗАГОРА	6000 ул. "Цар Иван Шишман" №83, Общ. съвет на БСП	МИРОСЛАВ ГЕОРГИЕВ	042/629164, 0899351997
25. ТЪРГОВИЩЕ	7700 ул. "Св.св. Кирил и Методий" №3, п.к 34, Общ.съвет на БСП	СВЕТЛА СТЕФАНОВА	0601/65195
26. ХАСКОВО	Бизнесцентър стая 214 и стая 218, ул. "Стефан Караджа" №23, ет.2Общ. съвет на БСП	ЮЛИЯ ТОНЧЕВА	038/624460, 0899066156, 038/664414-факс
27. ШУМЕН	9700 ул. "Цар Иван Александър №108, п.к 50, Общ.съвет на БСП	СТЕФКА МАВРОДИНОВА	0882885701, 054/876902
28. ЯМБОЛ	8600 ул. "Цар Александър" №7, Общ. съвет на БСП	МАРИЯ СТОЙЧЕВА	046/663310, 0882291271